

Nya Åland

2 OKTOBER 2008 NR 230 PRIS 1,20 €

Visar grafik och skulptur

KULTUR. Annita Ödman, konstgrafiker, målare och skulptör i Vasa i Österbotten, ställde för fyra år sedan ut i Mariehamn. Nu är hon tillbaka med en ny utställning. Nyan har träffat henne. SIDAN 9

Fler fall av våld mot barn har anmälts i år

Kommissarien: Till och med barnen själva kontaktar oss

NYHETER. Hittills i år har polisen fått in fler anmälningar om våld mot barn än under hela fjolåret – och ändå återstår tre månader.

Kommissarie **Olof Lindqvist** utgår från att våldet i sig knappast har ökat utan att det i stället är fler som anmäler.

–Också barn kontaktar själva polisen och berättar, säger han.

Den nya barnskyddslagen som trädde i kraft på Åland i går sänker tröskeln för att göra barnskyddsanmälningar.

Fortfarande finns det en grupp människor – också på Åland – som tycker att det är okej att dra barn i öronen, lugga eller slå dem på fingrarna i uppfostringsyfte. 2006 godtog en tredjedel av vuxna finländare

barnaga. Ett år senare hade antalet gått ner något.

Någon motsvarande attitydundersökning har inte gjorts på Åland, men barnombudsmannen **Ulla Rindler-Wrede** förmodar att attityderna här mera liknar dem i Sverige.

SIDORNA 4-5

Stadens miljöchef **Jan Westerberg** säger att det nu krävs åtgärder för att komma tillrätta med utsläppen från trafiken. Bland annat tycker han att stadens parkeringspolicy är alltför generös.

Vill ha trafikåtgärder

NYHETER. Färjtrafiken är den största miljöboven på Åland. Det anser stadens miljöchef **Jan Westerberg**. För att kompensera utsläppen måste det till nya långsiktiga åtgärder gällande landskapets trafiksystem.

–Jag är inte förtjust i parkeringsautomater men kanske vi måste genomföra det, spår han.

SIDAN 12

Rata inte rönnbär

MATRUTAN. Vissa år är rönnbärsår. I år är det ett sådant och då vill man naturligtvis ta tillvara en del, även om bären enligt räven är sura.

Bären är inte bara sura utan rentav litet kärva i smaken, men det kan lindras genom att man lägger dem i frysen över natten. Ett annat tips är att blanda ut dem. Koka äppel tillsammans med rönnbärens så mildras rönnbärrsmaken samtidigt som äppelna smakar mer.

Vi har åter ett överflöd av rönnbär i naturen. Allt kan vi inte ta tillvara, men en del. Resten blir ögonfröjd och fågelmat.

Foto: STEFAN ÖHBERG

SIDAN 2

Byggnadslov krävs i Korrvik

NYHETER. Vid en gatusyn som byggnadsinspektionen i Mariehamn utförde i våras gjordes flera anmärkningar mot fiskehamnen i Korrvik. –Det finns flera containrar där som man måste söka bygglov för eller ta bort, säger biträdande byggnadsinspektör **Guy Dannström**.

SIDAN 5

Egen kommunalskattelag utreds

NYHETER. Idag kopierar Åland rikets kommunskattelagstiftning. Det kan det snart bli ändring på. Landskapsregeringen vill nämligen utreda frågan.

SIDAN 3

Frågetecken kring decibel

NYHETER. Vad är skillnaden på 60 och 65 decibel? Den frågan ställer sig många efter tisdagens beslut i stadsfullmäktige, då en stadsplaneändring för Mariepark godkändes som fastställer decibelgränsen till 65. Nyan redet ut begreppen.

SIDAN 3

Från 1959. I en hastighet av några kilometer i timmen rattar Karl-Erik Karlsson med van hand sin gamla tröska. Årets skörd blev 20 säckar vete á 50 kilogram. Det räcker både till många kakor bröd och till utsäde nästa år. Foto: ERKKI SANTAMALA

Tröskning med drag i

REPORTAGE. Under höstens trösksäsong har ett ovanligare ekipage syns i Ämnäs. En traktor av äldre modell har med en skördetröska, av ännu äldre modell, betat av några hektar vete invid Nya godbyvägen.

Det är **Karl-Erik Karlsson** som bedriver hob-

byodling, dels för att det är gott att äta bröd av vete som man odlat själv, men i första hand för att hålla sin gamla tröska i aktivitet.

–Jag fick tröskan av min farbror för några år sedan. Han köpte den begagnad på 1960-talet, säger Karl-Erik Karlsson, som själv är född i stan

men som under uppväxten tillbringade mycket tid med sin farbror i Lemland Granboda.

I dag hyser Karl-Erik Karlsson ett stort intresse för gamla jordbruksredskap av olika slag.

–Jag såg min farbror använda dem och då fastnade jag väl, säger han. SIDORNA 14-15

nyheter 8

”Om man skulle acceptera bara en stödförm så skulle EU-byråkratin minska markant. Men Finland vill betala ut olika stöd.”
JORDBRUKSINSPEKTÖR MARJATTA JOKELA.

filateli 16

Här är ett av flera fina Ålandsobjekt som bjuds ut på frimärksauktioner inom kort.

sport 18

”Jag kommer att lita på de spelare som spelar”
PEKKA LYYSKI HAR TVÅ AV SINA FÖRSVARARE AVSTÅNGDA TILL SÖNDAGENS BORTAMATCH.

åland 24 ikväll

Veckans Träl handlar om pinsamheter – och innehåller en hel del lättklädda scener.

mobil.nyan.ax

Senaste nytt direkt i din mobiltelefon!

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

”Allt jag har tackar jag spagettin för.

SOPHIA LOREN

De sura som räven ratade

blad

Frys först. Bären blir sötare efter den första frostnatten. Om frosten låter vänta på sig kan man lägga in klasarna i frysen.
Foto: STEFAN ÖHBERG

Om gamla tecken håller så kan vi se fram emot en snörik vinter. Rönarna lär själva inte veta om att det är så vi tolkar deras givmildhet – och meteorologerna är inte alltid redo att hålla med om gamla talesätt – men håll med om att det är vackert!

Var man än rör sig just nu så lyser det rött av rönnbär. För skulle jag darrande av iver som en jakthund gett mig i väg för att skörda, nu kan jag låta bli ibland och bara njuta av synen.

För det finns gränser för hur mycket sylt, gelé, saft och annat man kan lagra. Och hur mycket man konsumerar på ett år av var sort. Men utan vill jag inte vara, så varje rönnbärshöst går jag igenom receptsamlingsarna för att plocka fram gamla favoriter samtidigt som jag numera på nätet letar efter nya idéer.

För två år sedan var det också ett bra rönnbärsår. Då hade vi recept på bland annat sötsaker med rönnbär. I år går vi på en mer traditionell linje.

Ett nytt recept; äppel- och rönnbärschutney, har jag hittat på DN:s matsida. Jag har inte provat den än, men det skall bli.

Rönnbärsjelé till vilt är ett måste – nästan. Men gelé är

Dubbel njutning. Både för öga och gom är rönarna i år en njutning. Den som tycker smaken är för kärv kan blanda ut rönnbär med äppel, det vinner bägge slagen på.

mer arbetsdryg än sylt, så Reiniläs klassiska med konjak blir det också i år. Och så mos på äppel och rönnbär. För medan rönnbär kan vara nästan beska i smaken så är äppel ibland litet menlösa. Blanda dem och det blir en bra kompromiss.

Äppel- och rönnbärschutney

ett halvt kilo äpplen, åländska
5 dl rönnbär
2 gula lökar
2 vitlöksklyftor
en halv eller en röd chili
2 tsk senapsfrö
10 nejlikor
1 pomeransskal
1 tsk muskotblomma
1 dl vit eller röd vinäger
1 tsk salt
2 dl strösocker
1 dl farinsocker
ev 2 msk finhackade koriander-

Den som vill dämpa den litet kärva smaken i rönnbär kan vänta tills det har varit frost eller lägga in bären i frysen några timmar eller över natten.

Kärna ur äpplena och skär dem i bitar. Skölj och rensa rönnbärens. Hacka lök och vitlök. Kärna ur chilifrukten och hacka den.

Lägg allt i en vid gryta med kryddorna utom koriandern och lägg i vinäger, salt och socker.

Låt allt koka under lock tills äppelbitarna är mjuka. Tag då av locket och koka ihop chutneyn ytterligare cirka 20 minuter på låg värme. Rör i mot slutet och kontrollera att chutneyn inte bränner i botten.

Den som gillar koriander blandar ner finhackade blad i den färdiga chutneyn.

Häll upp den heta chutneyn i rena, heta burkar. Ställ in dem i kylskåp när de kallnat. Hållbarheten är några månader.

Servera chutneyn till köttretter av olika slag. Den passar väldigt bra till vilt, till exempel rådjur, och lamm.

Äppel- och rönnbärsmos

500 g rönnbär
500 g äpplen
4 dl vatten
10 dl (850 g) socker/kilo mos

Plocka frostnupna rönnbär eller lägg dem i frysen över natten. Repa dem och skölj dem väl. Skär äpplena i klyftor och tag bort kärnhuset.

Koka rönnbär och äppelklyftor i vattnet ca 30 minuter. Puréa blandningen i kvarn eller med mixer. Väg

upp den, slå den tillbaka i kastrullen och koka upp. Rör i sockret och låt koka sakta några minuter så sockret smälter.

Fyll moset på heta, rena burkar och skruva på locket med en gång.

Gelé av frostbitna rönnbär

2 kg frostbitna rönnbärsklasar
1 liter vatten
9 dl (ca 800 g) strösocker per liter saft

Om bären inte fått någon frostnatt på träden så går det bra att lägga dem i frysen över natten. Skölj dem innan de fryses.

Lägg frysta rönnbär i kastrullen utan att tina dem först. Häll på kallt vatten. Lägg på lock och koka upp på medel-

värme. Koka 5 minuter tills bären spricker sönder och släpper ur saften. Häll upp i silduk eller lägg en gammal kökshandduk i durkslag och sila bärkoket. Saften behöver självrinna under ett par timmar eller över natten. Pressa inte.

Mät saften och häll den i en vid kastrull eller traktörpanna. Koka upp och koka utan lock i 5 minuter. Skumma. Rör ner sockret i ett par, tre omgångar. Rör tills det löst sig helt. Koka upp igen och skumma. Koka 5-10 minuter. Dra kastrullen åt sidan och skumma än en gång om det behövs.

Fyll på rena små burkar. Lägg ett papper löst över och låt kallna. Paraffinera och bind över.

Tips:

Den stora sockermängden är ett bra konserveringsmedel i sig, men ytan kan steriliseras genom att stryka över några droppar konjak eller brännvin. Förvara mörkt och svalt. Gör inte dubbel sats av gelé, större mängder tar längre tid på sig att bilda gelé.

Rönnbärssylt

Det här receptet är nästan klassiskt, ur Reiniläs kokbok. Bättre finns inte.

1 kg rönnbär + vatten
5 dl vatten
1 kg socker
en halv stång vanilj
1 dl konjak

Putsa och skölj bären, slå på vatten så det täcker och koka 10 minuter. Slå bort vattnet.

Koka 5 dl vatten med sockret tills lagen trådar sig. Skumma under tiden. Lägg i bären och vaniljstången, koka upp, skumma och koka upp igen tills bären är klara och det inte bildas nytt skum. Tag då upp vaniljstången och rör i konjaken.

Slå sylten het på uppvärmda burkar. Låt svalna och täck med rundlar av smörpapper doppade i konjak innan du lägger lock på. Förvara kallt.

Den som önskar kan röra i en aning natriumbensoat.

Vill du synas i TV?
Har du någon talang du vill visa upp?
Är du mellan 7-14 år?

Kom till oss!
Lördag 4/10 kl. 11.00

Åland24

Uppgårdsvägen 6, i samma hus som Nya Åland
Kontakt: Lise Kalén 018-528 402

Åland24

- Se det med egna ögon

Kommunalskatt utreds

Air Åland flyger på Arlandarutten. Avtalet gäller till mars 2009. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Hemliga anbud på flygtrafiken

Igår var sista inlämningsdag för anbud på flygtrafiken till Stockholm.

– Jag har fått anbud. Jag kan inte gå in på hur många, säger landskapets trafikchef Niklas Karlman.

Orsaken till att anbuden inte är offentliga är att förhandlingarna inte ska påverkas av att anbudsgivaren känner till antalet konkurrenter.

– Alla anbud är hemliga till dess att man skrivit avtal.

Det nuvarande avtalet för flygtrafiken mellan Mariehamn och Stockholm, som ingicks 2006 med Air Åland och som kostar landskapet cirka 1,5 miljoner euro, går ut i februari nästa år. Det nya avtalet gäller tiden februari 2009 till februari 2012.

– Inom två veckor kommer vi att fatta beslut om att inledda förhandlingar, säger Niklas Karlman.

Nya Åland har sökt ansvariga på Air Åland för en kommentar. (ak)

Stadsrevisor befriades

Stadsfullmäktige beslutade i tisdags att befria Agneta Mannberg-Jansson från uppdraget som revisor och ordförande för revisorerna i Mariehamns stad, ett uppdrag som hon haft sedan 1996.

Det var på stadsstyrelsens möte den 25 september som Mannberg-Jansson lämnade in en skrivelse, där det framgick att arbetet vid landskapets revisionsbyrå, där hon är chef, tar för mycket tid i anspråk.

Val av ny revisor bordlades till nästa möte. (ml)

Ny hyresgäst i Storbymack

Tommy Nordin och Beatrice Nylund-Nordin har tagit över Frittets service i Eckerö, Storbymack. Paret hyr också caféutrymmet i samma byggnad, hela anläggningen har fått namnet Nordins.

I cafédelen blir det utöver servering också ett minilivs.

– Vi räknar med att öppna inom ett par veckor då vi har fått inredningen klar, säger Tommy Nordin.

– Vi håller öppet alla dagar mellan 9 och 21.

Paret fortsätter med bränsleförsäljningen men den före detta Esso-macken kommer att byta namn till Station1. (tt-s)

Åland har behörighet att utforma en egen kommunalskatt. Den möjligheten kan nu komma att utnyttjas.

– Målsättningen är att vi ska ha en egen kommunalskattelagstiftning, säger finansminister Mats Perämaa (lib).

Åland har redan behörighet över kommunalskatten men använder sig av samma lagstiftning som riket.

– Vi tillämpar den i form av blankettlagstiftning, berättar Mats Perämaa.

Ålands kommunförbund är missnöjd med det rådande upplägget. Då regering och riksdag har gått in för avdrag i beskattningen via kommunalskatten har det per automatik lett till att de åländska kommunerna tappat motsvarande inkomst.

– Lagtinget har sedan kompenenserat kommunerna för skattebortfallet. Skulle vi ha en egen skattelagstiftning skulle lagtinget ta ställning till avdrag i beskattningen till våra invånare som går via kommunalskattelagstiftningen.

Utredning

Nu tillsätter landskapsregeringen en arbetsgrupp. I den ska representanter för kommunförbundet sitta.

– De har förstås ett starkt intresse i de här frågorna.

Mats Perämaa säger att frågan är komplex och måste utredas utgående från många aspekter. Byråkratin är ett exempel. Mer personal kommer att behövas vilket leder till merkostnader.

– Vi ska titta på de tekniska frågorna och kostnaderna för uppbörd. I ett senare skede kan man titta på praktiska åtgärder. Olika politiska partier vill ju skatta olika.

Via kommunalskatten hoppas Perämaa bland annat på regional- och näringspolitiska

Ser fördelar. Landskapsregeringen kommer inom kort att utreda en aktiv åländsk kommunallagstiftning. Det berättade finansminister Mats Perämaa (lib) under gårdagens presskaffe. Arkivfoton: ERKKI SANTMALA/FREDRIK TÖRNROOS

åtgärder samt satsningar på miljön.

Skräddarsy

Trafikminister Runar Karlsson (c) tycker att den är viktigt att Åland utvecklar den behörighet landskapet har.

– Det är ekonomiskt viktigt för Åland att man övertar mer och skräddarsyr för Ålands behov. Vi skiljer ganska mycket från riket i hur man borde beskatta.

– Trots att det kostar mer är

det totalt sett ekonomiskt lönsamt för Åland.

Att åtgärden skulle betyda att kommunerna går mot en mer gemensam skattepolitik vill inte Mats Perämaa kommentera än.

– Det är för tidigt att säga exakt hur det utformas. Frågan kommer säkert att dyka upp.

Största delen av utredningsarbetet kommer att ske under nästa år. Men att ett färdigt lagpaket kommer att presen-

teras för lagtinget 2009 vågar finansministern inte utlova.

– Vi ska kunna skönja resultatet om vi säger så.

Välkommet besked

Sigurd Lindvall, förbundsdirektör på kommunförbundet, välkomnar beslutet om utredning.

– Det låter bra. Det har vi väntat på länge.

Det är normalt för alla parlament att ha en egen beskattningspolitik, säger han.

– Man får hoppas att det förs en förständig politik. Att den kan anpassas till åländska förhållanden så att det blir attraktivare att bo på Åland.

Ser du några risker?

– Det är för tidigt att tala om nackdelar.

I slutet av oktober håller förbundet en remisskonferens.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Hur ska ljudet vid Mariepark mätas?

Stadens miljöchef tycker formuleringen är svårtolkad

Vad är egentligen skillnaden på 60 och 65 decibel? Den frågan ställer sig många efter tisdagens beslut i stadsfullmäktige, då en stadsplaneändring för Mariepark godkändes som fastställer decibelgränsen till 65.

Vi ringde upp Mariehamns stads miljöchef Jan Westerberg för att prata ljud.

Vad är egentligen skillnaden mellan 60 och 65 decibel?

– Det är en skillnad som man kan höra. Det krävs en ökning med tre decibel för att man ska uppfatta att ljudet blivit högre, men i praktiken är det ingen större skillnad på 60 och 65 decibel.

65 decibel jämförs ofta med ljudnivån vid ett vanligt samtal. Går det att jämföra så?

– Det är omöjligt att jämföra ljud vid ett samtal med ljud från till exempel trafik eller en rockkonsert. Om man under två timmar uppmäter ett med-

elvärde på 65 decibel vid en väg där det kör tung trafik är det ett oacceptabelt högt ljud. Men är det ett ljud som man vill lyssna på och som man är intresserad av, om man till exempel uppmäter samma medelvärde under en debatt i stadsfullmäktige, då är det ett acceptabelt ljud. Det går inte att jämföra en ljudkälla med en annan.

För Marieparks del, är det en stor skillnad på 60 och 65 decibel?

– Jag vet inte om det har en så stor betydelse. Man får hoppas att grannarna kan leva med gränsen och att det går att ordna konserter med den gränsen.

Komplicerat

I stadsplaneändringen står det att ljudnivån vid grannarna till Mariepark inte får överstiga 65 decibel. Det är ett medelvärde uppmätt under minst en minut som gäller. Men hur ska det tolkas? Hur länge får mätningen pågå?

Westerberg menar att det finns en oklarhet i formu-

leringen. Eftersom det inte framgår hur länge mätningarna ska pågå blir beslutet svårtolkat.

– Det krävs ju någon typ av kontroll för att se att man håller sig inom tillåtna värden. Men hur det ska göras är oklart.

Enligt Westerberg kan den här detaljen bli viktig om någon överklagar stadsfullmäktiges beslut.

– Jag är osäker på vad som händer då. Det är en teknisk detalj som gör det hela mer komplicerat. Om grannarna överklagar kan det vara en punkt som påpekas, säger han.

Svårt att sova

Till sist konstaterar Westerberg att ett välisolerat hus med stängda fönster klarar av att stänga ute ljud på 65 decibel.

– Men är det varmt ute och man öppnar ett fönster kan det nog vara svårt att sova till 65 decibel.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Fakta/Ljud

■ Ljudstyrka mäts i decibel. Decibelskalan är en logaritmisk skala, vilket betyder att när ljudstyrkan ökar med 3 decibel, har ljudenergin som träffar örat, fördubblats. Örat uppfattar tre decibels ökning som en knappt urskiljbar höjning av ljudnivån, medan en höjning med 10 decibel uppfattas av örat som att ljudet blivit dubbelt så starkt. I själva verket har ljudet då blivit tio gånger starkare.

■ Man skiljer i mätningarna på ekvivalenta ljudnivåer, max- och peaknivåer. Ekvivalenta ljudnivåer är en typ av medelvärde av ljudnivåerna under hela mätperioden, maxvärdet är det högsta uppmätta värdet under mätperioden. Peakvärdet är en ljudtopp som är så kort att hjärnan inte hinner uppfatta ljudet, men ändå tillräckligt för att skada hörselorganen.

■ Buller är oönskat ljud. Vad som betraktas som oönskat ljud varierar starkt mellan personer och olika tider på dygnet. Variationerna av hur störda vi blir beror bland annat på vilken attityd vi har till bullerkällan, i vilken aktivitet

Mätinstrument. Med en decibelmätare kan man mäta ljud. Men det här med ljud är långt ifrån enkelt. När man mäter, hur man mäter, var man mäter, och hur länge man mäter, spelar roll.

Foto: BENGT HELLSTRÖM

vi störs eller om bullret till exempel är kombinerat med vibrationer.
www.mariehamn.aland.fi

Allt fler anmäler våld mot barn

Facit hittills i år: 15 fall av misshandel, två våldtäkter och sju fall av sexuellt utnyttjande

Antalet anmälningar om vuxnas våld mot barn ökar hos polisen.

Hittills i år har 24 fall anmälts. I fjol var fallen 17, och 2002 anmäldes bara ett enda fall.

Det berättar kommissarie **Olof Lindqvist** vid polisen.

Ändå tror han inte att våldet i sig har ökat, utan att det handlar om att benägenheten att anmäla våldet har blivit större.

–Folk accepterar inte längre aga. Fast visst finns det fortfarande de, också på Åland, som tycker att det inte skadar att barnen får lite stryk.

24 anmälningar

Hittills i år har 15 fall av misshandel mot minderåriga anmälts – tre av dem rubriceras som lindrig misshandel – samt två våldtäkter och sju fall av sexuellt utnyttjande. Alla räknas som våld mot barn. Sammanlagt har alltså fler fall anmälts till och med den 30 september i år än under hela fjolåret. I fjol anmäldes totalt 22 fall. 2002 anmäldes bara ett enda fall av våld mot barn till polisen.

–De flesta misshandelsanmälningar som gjorts i år handlar om upprepat våld i form av slag, örfilar, örondragningar och regelrätt stryk, säger Olof Lindqvist.

Han bedömer det som så att det oftast är de grövre fallen som anmäls.

Från olika håll

Anmälningarna kommer till polisen från olika håll. Barnskyddsmyndigheterna i kom-

munerna, personal i dagis och skola, privatpersoner.

–Hit kommer till och med barn och berättar vad de varit med om. Då tar vi i vår tur kontakt med barnskyddet som gör bedömningen om en undersökning enligt barnahusmodellen ska göras.

Den nya barnskyddslagen – som varit i kraft sedan början av året i riket och som trädde i kraft på Åland i går – gör tröskeln lägre för att anmäla misstänkt våld mot barn. Anmälan kan göras redan om någon är orolig eller misstänker att barnet utsätts för våld. Skyldiga att anmäla enligt lagen är alla arbetstagare och förtroendevalda inom social-, hälso- och utbildningssektorn, polisen, kyrkan och de som verkar inom den privata servicesektorn. Både polisens och allmänhetens plikt att anmäla ökar alltså i och med den nya lagen.

Få fall i rätten

Varför ser man så sällan fall med våld mot barn i rätten?

–Det tar tid att få igång maskineriet. Dels tar utredningarna lång tid hos oss eftersom de ska bedrivas på ett visst sätt, dels har åklagarna en massa annat jobb. Förmodligen blir det så att när vi får upp farten så blir också fallen fler i rätten.

Behöver lagstiftningen förändras?

–Nej. Vi har nog de verktyg vi behöver redan i dag. Det handlar mycket om prioritering.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Har ökat. Antalet anmälningar om våld mot barn har ökat markant hos polisen under de senaste åren, berättar kommissarie Olof Lindqvist. I och med den nya barnskyddslagen som trädde i kraft i går sänktes anmälningströskeln ytterligare.

Förbjudet. Att avsiktligt dra ett barn i örat så att det gör ont är i lag förbjudet, liksom också andra former av uppfostringsvåld av både lind-

En fjärdedel av finländare godtar aga

”Men attityderna mot våld är bättre bland svenskspråkiga”

Barnaga förbjöds i Finland – och på Åland – 1984. Då tyckte nästan hälften av vuxna finländare att det var okej att använda våld mot barn i uppfostrande syfte.

Men fortfarande stöder 26 procent barnaga.

Tabellerna här intill visar hur attityderna till barnaga förändrats över tid bland vuxna finländare. Undersökningarna har gjorts på uppdrag av Centralförbundet för barnskydd i Finland.

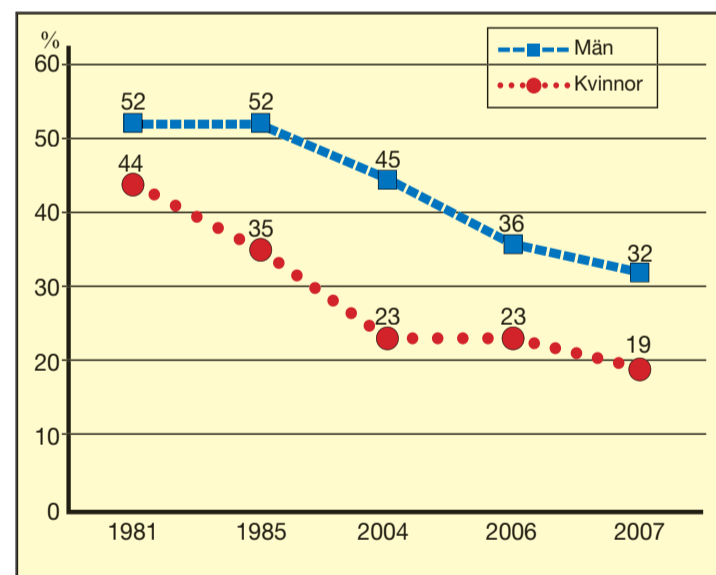
På ett år – mellan 2006 och 2007 – har antalet som accepterar våld mot barn i uppfostrande syfte sjunkit från 29 till 26 procent. Från början av 80-talet till i fjol har siffran gått ner kraftigt, även om så många som 32 procent av männen och 19 procent av kvinnorna fortfarande tycker att fysiskt våld mot barn är okej.

Fortfarande för många

–Utvecklingen går åt rätt håll, även om alltför många fortfarande accepterar aga i uppfostringsyfte, säger forskaren **Heikki Sariola** vid Centralförbundet för barnskydd som kampanjat hårt mot barnaga under det senaste året.

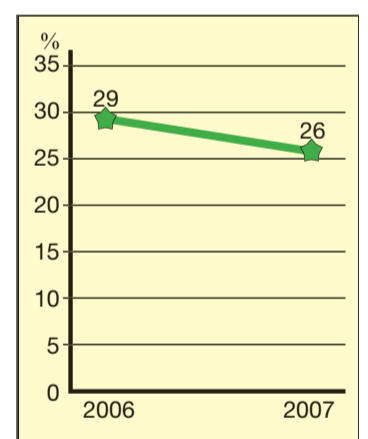
På 1980-talet gjorde han själv undersökningar på samma tema. Det han märkte då var att attityderna till aga bland vuxna skilde sig markant åt på finskt och finlandssvenskt/åländskt håll.

–Svenskspråkiga använde betydligt mindre våld mot sina barn än finsktalande. Jag vet inte säkert varför,

Fler män. Vuxna finländska män är i allmänhet mera positivt inställda till barnaga än vuxna finländska kvinnor. Så har det varit ända från början av 1980-talet när barnaga förbjöds i lag i Finland och på Åland. Drygt 1.000 finländare i åldern 15-79 år har tillfrågats, dock inte på Åland. Källa: Centralförbundet för barnskydd.

Grafik: MONICA FOGELSTRÖM

Åt rätt håll. Utvecklingen går åt rätt håll – på ett år har antalet vuxna finländare som accepterar våld i uppfostringsyfte gått ner med tre procent. Men attityderna förändras långsamt. Källa: Centralförbundet för barnskydd.

Grafik: MONICA FOGELSTRÖM

men jag tror att en förklaring kan vara kontakten till Sverige som ju både ålänningar och österbottningar har. I Sverige har ju attityd-förändringen gått fortare.

EU vill förbjuda

Han berättar också om en ny undersökning som publiceras nu på fredag och som handlar om barns och ungas erfarenheter av våld i hemmet.

Också på europeisk nivå arbetar man mot barnaga. Målet är att alla 46 medlemsländer ska förbjuda våld som uppfostringsmetod. Heikki Sariola medverkade vid ett stort möte i Stockholm för några veckor sedan.

Orsaken till att vuxna använder våld är att det är mycket effektivt för stunden, säger han. Barnet slutar med det oönskade beteendet när det får en bestraffning som orsakar smärta eller hotas med något sådant.

–Men på lång sikt är effekten den motsatta. Forskningen visar att barnen blir mera aggressiva och rastlösa och att också våldet mellan syskonen ökar när de får stryk av frustrerade föräldrar. Det blir en ond cirkel.

Enligt lag är allt det förbjudet som orsakar smärta avsiktligt. Heikki Sariola menar att det inte är svårt alls att som vuxen avgöra var gränsen går. Med andra ord:

Också ”lindrigt” våld som luggningar, slag på fingrarna och örondragningar är våld om det gör ont på barnet.

Också verbalt

Vad säger lagen om sårande ord som orsakar smärta, det vill säga verbalt våld?

–Också verbala kränkningar är emot lagen. Det har inte gjorts undersökningar om hur inställningen till verbalt våld är eller hur ofta det utövas. Det skulle vara intressant att få reda på det, säger han.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

rig och grövre art. Bilden är arrangerad.

Foto: JONAS EDSVIK

Barnombudsmannen:

"En kunskapsfråga"

Att anmälningarna om våld mot barn ökar hos polisen beror på ökad medvetenhet.

–Det är en kunskapsfråga.

Det säger Ålands barnombudsman Ulla Rindler-Wrede.

I går trädde den nya barnskyddslagen i kraft på Åland.

–I den har god praxis, det vill säga bra rutiner och vanor inom barnskyddet som i många stycken redan praktiseras på Åland, skrivits ner i lag. Jag tror att det likvärdiga synsättet i olika kommuner kan komma att öka i och med den nya lagen. Där har vi kanske den största vinsten.

Barnet i fokus

Barnet sätts i fokus mera än tidigare. Efter att en anmälan gjorts får barnet till exempel en egen socialarbetare. En annan nyhet är att det från och

Ulla Rindler-Wrede är Ålands barnombudsman.

med nu är förvaltningsdomstolen som fattar beslut om att omhänderta ett barn mot föräldrarnas vilja.

Beredningen av ärende görs av två socialarbetare som ska ha en sakkunniggrupp, inrättad av en eller flera kommuner tillsammans, som stöd vid barnskyddsutredningarna.

Svensk kultur

Någon attitydundersökning har inte gjorts på Åland som skulle visa hur accepterad barnaga är bland vuxna ålänningar, berättar Ulla Rindler-Wrede.

–Vi lever i en så "svensk" kultur att vi brukar anta att förhållandena här är ungefär som i Sverige snarare än som i Finland. När det handlar om inställningen till barns rätt till trygghet tror jag att vi delar verklighet med Sverige.

ANNIKA ORRE

Byggnadslov krävs för Korrvikcontainrar

Vid en gatusyn som byggnadsinspektionen i Mariehamn utförde i våras gjordes flera anmärkningar mot fiskehamnen i Korrvik.

–Det finns flera containrar där som man måste söka bygglov för eller ta bort, säger biträdande byggnadsinspektör Guy Dannström.

–Vi ska ansöka om bygglov och försöka snygga upp vårt område, lovar ägaren till containrarna, Henry Höglund.

Efter att Nya Åland nyligen skrev om Fiskehamnen i Korrvik har flera upprörda läsare hört av sig till redaktionen. Anledningen är att man tycker att hamnen är för skräpig, och främst är det containrarna som står uppställda i området som stör.

–Vi påpekade att det krävs bygglov för containrarna när vi gjorde en gatusyn i Mariehamn i våras. Det finns även en husvagn i hamnen som det krävs bygglov för, säger biträdande byggnadsinspektör Guy Dannström.

Hittills har ingen bygglovsansökan lämnats in, och görs det

inte före den 31 oktober måste containrarna flyttas.

–Jag har förstått att Ålands fiskare som arrenderar hamnen tänker söka bygglov för dem. Annars måste de ta bort dem.

Vad händer annars?

–Ja annars får man se till att det tas bort på något annat sätt.

Bygger staket

Fredrik Lundberg, verksamhetsledare för Ålands fiskare, berättar att det är Henry Höglund och företaget Subsea Åland ab som äger containrarna i fråga.

–Vi hyr ut ett område till honom för tillfällig förvaring. Det är väl han som ska söka bygglov eftersom han arrenderar av oss, tror Lundberg.

Lundberg är medveten om att allmänheten reagerat på containrarna, och han säger att man redan tidigare vidtagit vissa åtgärder för att snygga upp området. Bland annat har Subsea börjat bygga ett staket runt det område som de arrenderar.

–Vi försöker göra området lite vänligare med hjälp av staketet, och tanken är att vi ska göra staketet finare med röda plankor, förklarar Henry Höglund.

Höglund befinner sig för till-

Stökigt. Allmänheten reagerar på att det är stökigt i fiskehamnen i Korrvik. Där finns flera containrar och en husvagn, föremål som man bör söka bygglov för om man vill ha kvar.

Foto: JONAS EDSVIK

fället i Ryssland på arbete, men han kommer till Åland på onsdag och då ska han lämna in en ansökan om bygglov.

–När jag kommer hem får vi ta en diskussion med byggnadsnämnden och se om vi hittar en lösning.

Nyinflyttade

Höglund nämner också att man funderar på att måla om en container röd så att den matchar de andra byggnaderna i Korrvik.

–Det känns lite besvärande men jag ger inte upp, om allt som krävs är att man söker till-

fälligt bygglov och håller rent och snyggt i området så gör vi det.

Subsea höll tidigare till vid Algots varv. När varvet upphörde flyttade de till Korrvik.

–Vi köpte väldigt mycket grejer från Algots varv. Imorgon ska vi börja ta bort sådant som eventuellt kan upplevas som stökigt. Men vi hoppas att det ska fungera, vi behöver någonstans att verka nu när varvet upphört.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Folket kan pressa politiker om Östersjön

Så kan kärnavfallet stoppas

Våra politiker lyssnar nog om folket säger nej till kärnavfall i Östersjön.

Men hur många beslutfattare är så engagerade att de tar chansen att lära sig hur illa det faktiskt är ställt?

Det undrar Östersjöfondens verksamhetsledare Edgar Öhberg och Natur och miljömedlemmen Anna-Linnéa Rundberg inför dagens seminarium och föredrag på temat i Mariehamn.

I gårdagens Nya Åland berättade Per Hegeland från Miljörelsens kärnavfallssektariat i Sverige hur kärnkraften, och i synnerhet förvaring av utbränt kärnbränsle, påverkar Östersjön.

Vill ha regeringen med

Nu har en process inletts i Sverige för slutförvaring av kärnkraftsavfall i antingen Oskarhamn eller Forsmark. Och då är det läge för Åland

Miljövänner. Edgar Öhberg och Anna-Linnéa Rundberg är med och arrangerar dagens seminarium kring kärnkraft.

att reagera, säger Anna-Linnéa Rundberg.

Miljökonsekvensbedömningen – MKBn – kan pågå i flera år, och där har också Åland rätt att komma med åsikter. I dagsläget vore ett bestämt nej det bästa tänk-

bara ställningstagandet från landskapets regering, tycker Rundberg.

–Det här är en unik chans att motsätta sig slutförvaring under Östersjön.

Det som landskapsregeringen i stället kan jobba för

är att utreda inlandsalternativet, där avfall placeras under marken långt borta från havet i stället för under sjöbotten. Det som lagras i havet kommer förr eller senare att läcka ut, säger Rundberg.

Fyra experter

Det är hon som har kopplat ihop Ålands natur och miljö med Hegeland och de andra experterna som kommer till Åland i dag.

Geologen Nils-Axel Mörner har undersökt förutsättningarna för slutförvaring i Finland. Gerd Söderholm från organisationen Womens network against uranium mining and nuclear power talar om hur fiskstammen påverkas av kärnkraften kring Östersjön. Och ingenjören Gunnar Lindgren har forskat i reaktorutsläpp.

I kväll klockan 19 möter de allmänheten på stadsbiblioteket.

Text & foto: PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Allt fler länder förbjuder aga

Allt fler länder förbjuder barnaga. Men listan över länder är ändå inte särskilt lång, och långtifrån alla EU-länder har stiftat lagar som förbjuder vuxna att utöva våld mot barn i uppfostringsyfte.

Följande länder hade fram till mitten av 2008 infört förbud mot aga:

2008: Costa Rica.

2007: Spanien, Chile, Venezuela, Uruguay, Portugal, Nya Zeeland, Nederländerna.

2006: Grekland.

2005: Ungern.

2004: Rumänien, Ukraina.

2003: Island.

2000: Tyskland, Israel, Bulgarien.

1999: Kroatien.

1998: Lettland.

1997: Danmark.

1994: Cypern.

1989: Österrike.

1987: Norge.

1983: Finland.

1979: Sverige.

I Italien och Nepal finns prejudicerande domar men förbudet finns ännu inte i lag. (Källa: Rädda barnen i Sverige)

Hamnen splittrade stadsfullmäktige

Det rådde stor oenighet i stadsfullmäktige i tisdags då man diskuterade ombyggnaden av Västerhamn. Med rösterna 13 mot 12 beslutade man att bevilja 122.000 euro för att klä om murytor i hamnen med granitkivor.

Inför stadsfullmäktiges möte lämnade stadsstyrelsen över

ett förslag om att bevilja 122.000 euro för att klä in murytor i hamnen med granit. När det beslutet fattades var inte heller stadsstyrelsen enig, men med rösterna fyra mot tre skickades förslaget vidare till fullmäktige. Där krävdes en lång diskussion innan ärendet kunde avgöras.

–Det föreslogs att man skulle hänskjuta ärendet till

budgetbehandlingen, berättar stadsdirektör Bjarne Pettersson efter fullmäktigemötet.

Vid röstningen vann emellertid stadsstyrelsens förslag med en röst och tilläggsanslaget beviljas. (ml)

Omstridd. Stadsfullmäktige beviljade mer pengar för ombyggnaden av Västerhamn, men det blev en jämn omröstning.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Ålands
HANDELSKAMMARE

INBJUDAN TILL MÄSSAN

Offentlig verksamhet och privata lösningar

måndagen den 6 oktober 2008 kl. 09-12
på hotell Arkipelag, Kaptenssalen

En minimässa riktad till offentliga organisationer och verksamheter där företag verksamma inom ekonomi- och IT-branschen informerar om sina tjänster.

Under förmiddagen hålls även kortare föredrag av Charles Kiviö från ASP Åland (kl. 9), Jan Kangashaka från Ålands Företagsbyrå (kl. 10) och Patrick Sjöberg från MobileNet Control (kl. 11).

För mer information och komplett programinnehåll kontakta handelskammaren på tfn. 29 029, e-post info@chamber.ax eller besök www.chamber.ax.

Gratis inträde med kaffeservering Hjärtligt välkomna!

FastighetsKonsult RFM

TORGGATAN 3. TEL 29 066

– ledande mäklare och fastighetsvärderare –

Bostadshus i Haraldsby, Saltvik

Huset är uppfört i slutet av 1800-talet i 1 1/2 plan. Det är uppfört på kryppgrund med källare under en mindre del av huset. Huset är uppfört i stock till väggbandet och härovan plank. Byggnadsytan är ca 120 m². Ägarna har inlett men inte slutfört renovering av nedre våningsplanet vilket inrymmer vardagsrum, matsal, kök, 2 sovrum, hall, wc/duschrum och grovängång. I vardagsrum, matsal och kök finns vedspisarna bevarande. Vindsvåningen är inredd med ett varmbonat rum och i övrigt är den oinredd. Renoveringsåtgärder kvarstår.

Huset uppvärms med vattenburen centralvärme från en ny pelletsplan placerad i källaren. Anslutet till kommunalt vatten- och avloppsledningsnät. Tomten är 2.300 m² stor med gammal fruktträdgård.

Tillträde en månad efter köpslut.

Visning enligt överenskommelse.

Utgångspris 105.000 Euro

Handläggare Roger Karlsson Tel 291496

Egnahemshus i Svensböle, Sund

Bostadshuset är uppfört 1946 i 1 1/2-plan med källare. Våningsytan är ca 140 m² plus källare. Bostadsplanet inrymmer hall, kök, vardagsrum och sovrum. Vindsvåningen inrymmer hall, två sovrum, badrum samt förrådsutrymmen. I källaren finns pannrum, bastu samt förrådsutrymmen. Kommunalt vatten. Avlopp till septiktank. Värme från oljepanna och täljstenspis. Renoveringsbehov föreligger. På fastighetens norra del finns även en byggnad som använts som fabrikslokal vid träsko-tillverkning men som senast har använts som förråd och verkstad. Byggnadsytan är ca 250 m². Tomtområdet är sammanlagt ca 9000 m² stor och består av vårdad tomtmark runt huset samt mindre åker och skogsmark.

Tillträde Omgående efter köpslut.

Visning Enligt överenskommelse.

Utgångspris 75.000 Euro

Handläggare Bosse Segerström Tel 291495

Intresserad av våra övriga objekt? Besök oss på www.fk.ax

Torsdagsöppet till kl. 18.00

Kom ihåg

■ **ABF-Åland:** Hathyogakurs 7.10-19.11. Nybörjare fortsättning tisdag kl 17-19. Avancerad yoga onsdag kl 19-21. Anmälan till ABF 16707 eller till Isabell Mattsson 15877 eller per e-post isabellmattsson@hotmail.com

■ **DUV:** Simning för hela familjen i Mariebads terapibassäng med start söndag 5.10 kl 15-16. Alla medlemmar varmt välkomna!

■ **Folkhälsans Allaktivitetshus, Skeppargatan 11:** Stavgång måndagar och torsdagar kl 10.00, start vid huvudentrén. Stavar för utlåning finns! Seniordans onsdagar kl 11.00 i gymnastiksalen. Ledare: Anita Söderlund Sittidans tisdagar kl 11.00 i gymnastiksalen. Ledare: Anita Söderlund. Senorgymnastik (med lätt styrketräning och balansövning)*. Ledare: fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Mimosel minne och motion*. Start: 22.10 kl 14.00. Ledare: Maj-Len Palmqvist. Fredagszim i bassängen*. Familjer med barn kl 19-20. Vuxna kl 20-21. *Anmälan och förfrågan görs till Clary Åkerfelt, tel 12201.

■ **Folkdansarna på Åland:** Tisdag 7.10 över vi igen. Nya och nygamla är välkomna med! Tisdagar kl 17.30 i Folkhälsans allaktivitetshus, Skeppargatan 11.

■ **Geta Marthaförening:** Månadsmöte torsdag 2.10 kl.19.00 i samlingsalen i Geta hemgård. Vi diskuterar "Smärta tips". Utbyter tips på knep och knäp till nytta i vardagen. Välkomna!

■ **KHS Föräldraförening:** Årsmöte i biblioteket i Mariehamn torsdag 9.10 kl 19.00. Stadgeenliga förhandlingar, därefter går vi ut och åter till självkostnadspris. Välkomna.

■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte torsdag 2.10 kl 17.30 på Hotell- och Restaurangskolan. Program; Oscar Dannström, Tävlingssegling.

■ **Kvinnfolk:** Vi träffas som vanligt på Öppet hus för spelmän på fredag 3.10 kl 19 i Önningebymuseet för spel och fika. Välkommen!

■ **Vårt Hjärta:** Vill du ha något riktigt trevligt att se fram emot i vår? Anmäl dig då senast måndag 6.10, till Annette tel 14 195, 0457 524 3798, 0457 5958 533 eller varthjarta@aland.net och följ med på teaterresa, My Fair Lady, i Stockholm 4 april 2009. Platser för 99, 77 och 65 euro finns kvar.

■ **ÅBSK:** Lördag 4.10 kl 13.00, ut och gå i Orrdalsklint. Samling vid Fagerviks vägskaal. Blandad terräng, fika, ryggsäck med. Frågor? Carina 04573823359.

■ **Ålands flickklottor och soldatgossar:** Höstens skytteövningar börjar hos Birger, Ångsvägen 12, torsdag 2.10 kl 17.30.

■ **Önningeby hembygdsförening:** Kom ihåg extra årsmötet 7.10 kl 18.30 vid Önningebymuseet. Stadgeenliga förhandlingar samt stadgeändring, andra behandling.

■ **Ålands natur och miljö:** Vi planerar en vandring på Kumlinge söndag 5.10. Vi tar färjan från Hummelvik kl 11.40 (samåkning från Norragatan 13 kl 10.30) och sedan taxi till kyrkan. Därifrån vandrar vi till det gamla stenbrottet som var i bruk en period i början av 1900-talet. Vi besöker även kyrka med sina underbara vägg- och takmålningar. Färjan är tillbaka i Hummelvik kl 16.50. Eftersom vi måste ha taxi eller annan

skjuts på Kumlinge, pga den korta tiden mellan färjorna, så behöver vi få era anmälningar senast torsdag 2.10. Ring till Agenda 21-kontoret tel 17 230 eller 12 771.

■ **Ålands synskadade:** Rehabiliteringshandledare Carina Willberg besöker Åland tisdag 7.10 till och med torsdag 9.10. Den som vill träffa henne kan ta kontakt på telefon 02 251 9076 eller mobiltelefon 040 511 3346 eller på e-post carina.willberg@fss.fi

■ **Ålands ungdomsförbund:** Sista anmälningsdag för deltagande i Unga Band är på fredag, 3.10!

■ **Ålands ungdomsförbund:** Sista anmälningsdag till Höstlägret 17-19.10 2008 är måndag 6.10!

■ **ÅAB Pensionärer:** Träff på Bagarstugan torsdag 2.10 kl 13.

■ **ÅBSK:** Finska Bruks- hundsklubben/SPKL berättar om sjöräddning med hund, efterspaning av försvunna personer på öar och skär. Plats Hotell Pommern 7.10 kl 18.00. Anmäl gärna så att vi vet om hur många som kommer! via e-post ulla.ohberg@aland.net eller skicka ett sms 040 778 06 66 .

■ **Ålands Accordion Club:** Dragspelsfest på Breidablick lördag 4.10 kl.19.30.

■ **Ålands flickklottor och soldatgossar:** Höstens skytteövningar börjar hos Birger, Ångsvägen 12, torsdag 2.10 kl 17.30.

■ **Ålands ungdomsförbund:** Ordförandeträff på ÅUF:s kansli (Skarpansvägen 28) nu på torsdag kl 19.00.

Vi firar 1-15 år

Lukas Förström i Godby fyller 11 år i dag den 2 oktober. Många grattiskramor kommer från mormor och morfar.

Olivia Smeds i Mariehamn fyller 11 år i dag den 2 oktober. Hon grattas av mamma, pappa, Josef och Melker.

Gratulerar 75 år

ANITA BERGMAN

Namn: Hjärdis Alice Anita Bergman, född Jansson.

Född: den 9 oktober 1933 i Hammarland Postad.

Bor: i Finström Svartsmara. Yrke: Anita tillbringade största delen av sitt yrkesverksamma liv i Sverige, närmare bestämt 47 år. Sista tiden där var hon skolkokerska.

Intressen: handarbete, blommor, läsning.

Familj: sambo Åke Andersson, barnen Göran, Christer, Thomas, Katharina och Anders med familjer. 11 barnbarn.

Kanallistor blev ändrade hos MCA

■ Mariehamns centralantenn installerade ny hård- och mjukvara under tisdagen i sin mottagarutrustning. Det gjorde dock att en del digitala mottagare fick sina kanallistor ändrade. Konkret betyder det att alla program finns tillgängliga, men att de återfinns på andra programplatser.

– För att få kanalerna tillbaka på sina vanliga platser rekommenderas en "fabriksinställning" och därpå följande redigering av kanalista, meddelar MCA via ett pressmeddelande. (mt)

Tack för i sommar!

KÄRINGSUND RESTAURANG

Gruppmiddagar – Konferens – Fest

Förrätter

Skink- och Roquefortmousse med melon och örtcrostini
Kallrökt laxrulle med räksallad och riven pepparrot.
Varm skogssvamps quiche med rödbetsallad

Varmrätter

Halstrad rosépepparlax,
hjortronsås och gräslöksduchess
Helstekt oxfile, svartpepparsky och
rotsaksgratäng med vitlök
Fläsknoisetter i kummin- och Akvavitsås, baconrösti
Bräserverad hjortstek, viltskysås, tranbär och
krämig selleri- och potatis pure

Dessurter

Färsk frukt med Baileys- och nougatbaglione
Daimmousse med hallon- och mangosalsa
Havtornsparfait med apelsinblomshonung

Kaffe

•

1 rätt 15€ • 2 rätters supé 25 € • 3 rätters supé 32€

Foto: Ian Falck

KÄRINGSUND
RESORT & CONFERENCE

+358 18 38 000 info@karingsund.ax www.karingsund.ax

Kiki Alberius-Forsman
Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

LUDVIG

Döda

ARVA NORDQVIST

Den 29 september avled **Arva Sanelma Nordqvist** i Mariehamn. Hon var född den 31 oktober 1912 i Kotka och änka efter **Arel Nordqvist**.

Arva Nordqvist kom till Åland och Mariehamn tillsammans med en syster i början av 1930-talet för att lära sig svenska. Hon hade utbildat sig vid en husmodersskola och arbetade som källskänka på olika restauranger.

Hon bildade familj i Mariehamn och stannade sedan hemma med barnen för att ta hand om hus och hem.

Ett specialintresse Arva Nordqvist hade var idrott, speciellt vintersport, och hon skidade en hel del själv i yngre år.

De sista två åren vårdades hon på Trobergshemmet.

Närmast sörjande är barnen **Elisabeth** och **Per-Anders**, med hustrun **Birgit**, med familjer.

Berättar om Indien och sina skötebarn

Lita Gustavsson berättar om sin senaste Indienresa i Stadsbiblioteket på måndag klockan 19.00-21.00. Vid tillfället finns också indiskt hantverk och tyger för påseende.

– Jag ska berätta om ett skyddshem som ligger i staden Siliguri Västbengalen. Det är organisationen Waasta som ligger bakom och som tar emot flickor som farit illa genom att hjälpa dem på rätt köl, säger Gustavsson.

Två flickor som tidigare sökte sig till hemmet för hjälp hjälper i dag till att driva det.

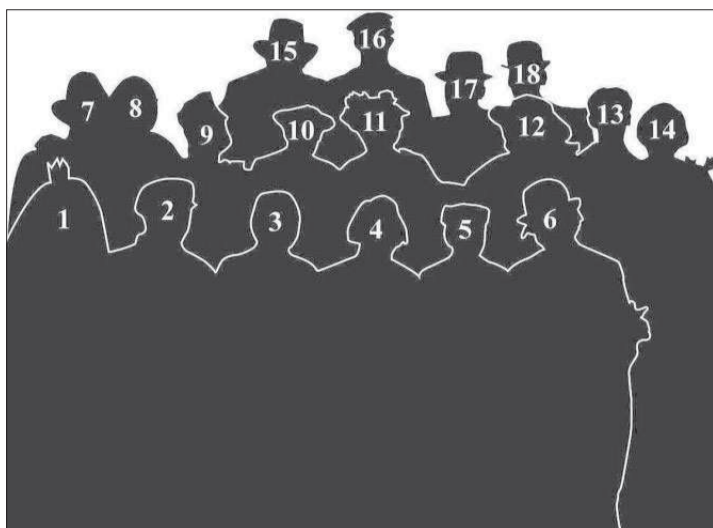
– Det är lite av mina skötebarn. I vintras hjälpte jag dem att plugga in grundskolan och läsa engelska. I början på sommaren fick jag veta att de tagit grundskoleexamen, och det slår högt i Indien.

Snart reser Lita Gustavsson tillbaka. Men innan hon återvänder till Nordöstra Indien gör hon en avstickare.

– Jag ska åka till Nepal i tre veckor, till Katmandu, och undervisa i engelska. Det ska bli spännande, jag hittade möjligheten genom en organisation via internet, säger hon.

Den som är intresserad av att själv resa till Indien kan ta kontakt med Gustavsson som gärna har resällskap. (mt)

Vilka var med i "Bröllopet på Solö"?

Dagens bild i vår serie Vem är vem visar ett teaterspelande gäng i Hammarland. Men vilka är de? Och när togs bilden?

Hammarlands ungdomsförning satte en gång i tiden upp lustspelet "Bröllopet på Solö". Nu behöver Ålands museum som köpt fotografiet hjälp med att identifiera personerna.

Det blir ett verkligt eldprov att reda upp. ta hjälp av blindkartan där personerna numreras.

Etnolog **Chatarina Lönn-**

roth-Sundman tar emot alla upplysningar om bilden.

Hon nås på telefon 25 428 eller 040 556 59 84 eller med e-post: chatarina.lonnroth-sundman@regeringen.ax

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Teaterbröllop. Vem känner igen de här teaterungdomarna i Hammarland?
Foto: ÅLANDS MUSEUM/FOLKE ROSTÉN

Märket stängs för sommaren

Sista fyrvaktaren lämnade Märket under tisdagen, den sista september.

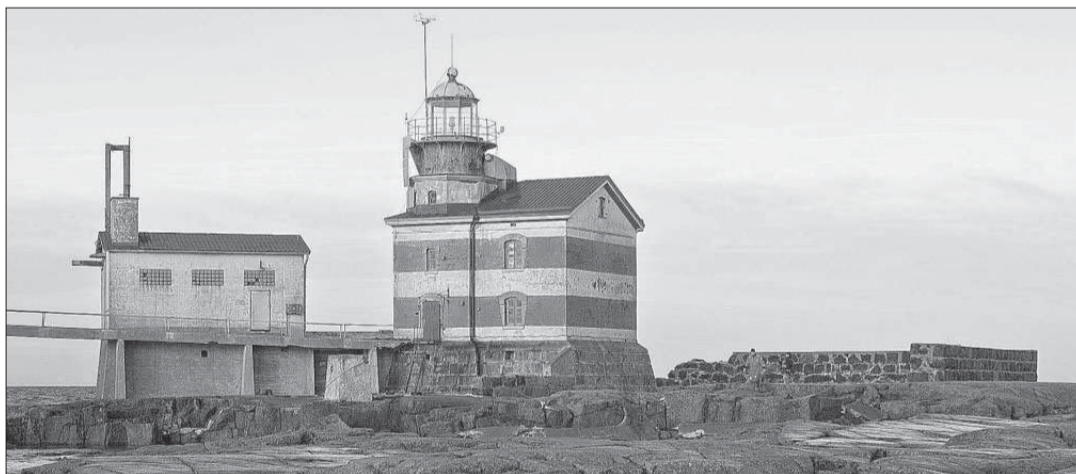
Fyrlandet har i sommar varit bemannat under 153 dagar mot 141 i fjol.

Det är Finlands fyrsällskap och ordföranden **Pekka Väisänen** som arrangerar vakterna till Märket. Det är han som räknat ut hur många dagar fyren varit öppen i år.

– Förra året rev vi och städade. Nu bygger vi upp och fortsätter städa, säger han. Vi har byggt med eget folk från riket och åländska proffs. Nu kan vi äntligen verkligen börja tala om att vi räddat Märket.

Sista vakten

Siste fyrvaktare för sommaren är **Pasi Bergman**, pensionerad rektor från Tavastehus.

Stängt för säsongen. Nu säger fyrsällskapets fyrvaktare tack och adjö till Märket för denna sommar.
Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Han var på fyren tillsammans med fyra radioamatörer, bland dem **Lars Nikko** från Mariehamn.

– Vi har varit ute i 10 dagar och haft det härligt nästan hela tiden. Under veckoslutet blåste det så vågorna slog

över vågbrytaren. Några få sälar har vi sett, men när jag var på Märket förra gången, i maj, då såg vi hundratals.

Vinterstängt

Nu är Märket vinterstängt. Flaggan är halad och båten

uppdragen på land. Fyrsällskapet återkommer med renoeringsarbeten och guidning för besökare till nästa sommar

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

GUDSTJÄNSTER

MARIEHAMNS FÖRSAMLING

"Änglarnas och barnens dag"

To 2.10 kl 12 Torsdagslunch i Margaretagården.

Mikaelidagen 5.10 kl 11 Familjegudstjänst, kyrkkafe, skördeauktion, i S:t Görans, Turakka, Laine, barnkören, S:t Mårtenskören, Elisabet Karlsson, flöjt.

Kl 18 Förbön och sång S:t Mårtens, Karlström, Nordlund, Laine. Serv.

On 8.10 kl 8.30 Morgonmässa i S:t Görans, Turakka, Laine.

Kyrktaxi mot beställning tfn: 19 500

OBS! Det händer

TORS DAG 2.10

BINGO

■ **PAF Casino kl 19.00.** IFK bingo.

BIO

■ **Bio Savoy kl 19.30.** "4 månader, 3 veckor & 2 dagar". Rumänsk femstjärnig film. OBS! Inte Mamma Mia och Batman.

FOLKDRÄKTS- PRESENTATION

■ **Ålands museum kl**

18.00. I samband med utställningen om de åländska folkdräkterna presenteras Jomala och Mariehamns dräkter.

INFORMATIONSMÖTE

■ **Lagtingets auditorium kl 18.00.** "Hållbart sportfiske". Om bland annat arbetet för att främja sportfiske och det lokala fiskebeståndet med landskapsregeringsledamot Jan-Erik Mattsson.

■ **Stadsbiblioteket kl 19.00.** "Kärnkraften och Östersjön". Hur radioaktiv är Öster-

sjön, hur påverkar kärnkraftens kylsystem fiskstammen, vad är på gång i Finland? Medverkande: Per Hegelund, Sverige, Gerd Söderholm, Finland.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.
■ **Parks bar kl 22.00.** Kire Ljung.
■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

VERNISSAGE

■ **Stadsbiblioteket kl**

17.30. Fotograferade skulpturer gjorda av rumäner Constantin Brâncusi. Utställningen invigs av Rumäniens ambassadör Lucian Fătu.
■ **Galleri Skarpans kl 18.00-20.00.** Annita Ödman från Vasa ställer ut grafik.

VISCAFÉ

■ **Café Vreten, Skeppargatan 11, kl 19.00.** På estraden: Knut Grüssner och Gustaf "Utte" Saurén.

FREDAG 3.10

MUSIK

■ **Föglö Vikingaborg kl 19.00.** "Musikaliska möten, Estland, Litauen, Sverige". Henn Rebane & Kill Kaare, Estland, Tomas Dobrovolski, Litauen och Skrömta, Stockholm och Åland.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Strictly People.
■ **Parks bar kl 22.00.** Kire Ljung.
■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

Tea Nordlund Götby

18 år
2 oktober 2008

Grattis
önskar
"Kändisarna på gatan"

LISSABONFÖRDRAGET

Centerkritik mot ratificeringen

Men lantrådet försvarar riksbeslutet

Vänta eller ej? Lantrådet Viveka Eriksson (lib) och vice lantrådet Britt Lundberg (c) uttrycker olika åsikter om Finlands ratificering av Lissabonfördraget.

Foto: ANDREAS DIENERT

Regeringen är splittrad i frågan om Finlands ratificering av Lissabonfördraget.

–Finland har haft lite förbråttom med ratificeringen, säger vice lantrådet Britt Lundberg (c).

–Det är viktigt för Finland att vara med på tåget, men lantrådet Viveka Eriksson (lib).

Redan i september ratificerade president **Tarja Halonen** Lissabonfördraget. Men det var först i början av veckan som skrivelsen nådde Italiens regering och ratifikationen var ett faktum.

Ledande centerpartister ställer sig nu kritiska till att Finland

ratificerat Lissabonfördraget istället för att invänta det kommande toppmötet den 15 oktober. En kommentar från Viveka Eriksson fick Britt Lundberg att reagera under gårdagens presskaffe. Diskussionen avslöjade delade meningar mellan lantrådet och vice lantrådet.

–Informationen är att man nu jobbar vidare utifrån att Lissabon ska träda i kraft. Därav har också Finland gått vidare. Det är viktigt för Finland att vara med på tåget nu när man börjar implementera Lissabonfördraget, sade Eriksson.

Britt Lundberg var av an-

nan åsikt:

–Men jag måste ändå säga att just ratificerandet är jag besviken över. Även om det är viktigt att dom är med i implementeringen från början ger det intryck av att man har hela landet med sig och det har man ännu inte i det här fallet. Man har inte nått till det. Det här är en problematik som Finland har kvar att lösa.

Viveka Eriksson förtydligade:

–Det var ju så Britt, att presidenten ratificerade fördraget i september på grund av då att det hade gått tre månader sedan riksdagen.

Visst skulle man ha önskat att Åland funnits med nu på tåget men så är det inte, lagtinget har inte fattat något beslut.

Oppositionskritiker

Grundlagsutskottet har tidigare gjort bedömningen att Finland inte behöver lagtingets godkännande för att ratificera avtalet. Lagtingsledamoten **Roger Jansson** (fs) hör till kritikerna.

–Det är juridiskt möjligt enligt grundlagsutskottet. Men det är inte politiskt möjligt.

Till Åland 24 säger Jansson att detta är ett övergrepp på självstyrelsen.

–Det står i självstyrelselagen att internationella avtal av den

här arten inte kan träda i kraft på Åland utan lagtingets godkännande.

Inbjudan

Under presskaffet framkom även att statsminister **Matti Vanhanen** har bjudit lantrådet till det kommande toppmötet. Viveka Eriksson säger att det är osäkert om hon åker på det eller det följande.

–Det beror på hur Irlandsfrågan kommer att hanteras.

Irland har sagt nej till Lissabonfördraget i en folkomröstning.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Jordbrukspolitiken hälsa kontrolleras

Allt från klimatförändring till mjölkkvoter står i fokus när EU:s gemensamma jordbrukspolitik som bäst utvärderas.

I går var jordbruksinspektör **Marjatta Jokela** på Åland för att uppdatera intresserade om utvecklingen, som går under namnet "Hälsokontrollen".

Mycket har ändrat inom EU sedan den stora reformen gällande jordbrukspolitik genomfördes år 2003. Unionen har fått tolv nya medlemsländer och därtill har både priser och produktionskostnader ökat inom jordbrukssektorn.

Som bäst pågår därför en utvärdering av systemet och EU-kommissionen har lagt fram förslag på förändringar. För att informera om vilka förslag som finns, och hur Finland ställer sig till dessa förslag, höll Marjatta Jokela, från jord- och skogsbruksministeriet i går ett föredrag kring temat.

EU-kommissionen vill fri-

koppla allt fler stöd från själva produktionen, bland annat så att "jordbrukarna bättre kan svara på efterfrågan på marknaden" men även för att förenkla administrationen och minska på byråkratin.

Tre brännpunkter som Finland tar strid för gäller produktion av mjölk, nötkött och potatis som används för framställning av stärkelse.

Sänkte priser

Enligt de nuvarande bestämmelserna kommer systemet med mjölkkvoter att försvinna år 2015. Fram tills dess vill EU-kommissionen öka kvoterna för att uppnå vad man kallar för "mjuklandning".

–Utmaningen blir att hålla kvar förutsättningarna för mjölkproduktion i Finland. Höjda kvoter kan ge ökad produktion i övriga Europa, vilket kan ge sänkta priser. Finland har högre produktionskostnader och högre mjölkpriser än alla andra EU-länder, säger Marjatta Jokela.

Finland vill därför endera

behålla kvotsystemet eller att hålla produktionen på samma nivå som i dag genom riktat stöd, till exempel mjölkbidrag.

–Vad betyder det här för mjölkgårdarna i Finland? Måste de bli ännu större? Är det en katastrof för producenterna?, är några av frågorna som ställs från publiken.

–Vi vet ingenting säkert ännu. Det beror ju också på hur priset utvecklas, säger Marjatta Jokela.

Finland jobbar även för fortsatt produktionsrelaterat stöd, alltså att man får mer stöd när man producerar mer, när det gäller tjuar och stutar och stärkelsepotatis.

–Om man skulle acceptera bara en stödform, så som det föreslås, så skulle byråkratin minska markant. Men vi i Finland vill ju behålla olika stödformer. Men det blir faktiskt en viss minskning av byråkratin redan vid årsskiftet, säger Marjatta Jokela.

EU-kommissionen lägger också fokus på det man kallar

Info om EU. Mycket har ändrat inom Europeiska unionen sedan den stora jordbrukspolitiska reformen år 2003. I går var Marjatta Jokela från jord- och skogsbruksministeriet på Åland för att informera om alla förändringar som är på kommande.

för "nya utmaningar", alltså klimatförändringarna, bio-bränslen, vattenhushållning och skydd av den biologiska mångfalden, och vill att mer pengar ska vikas för konkret arbete med dessa områden.

Trådan försvinner

Samtidigt föreslås att den obligatoriska trådan ska försvinna.

–De miljöördelar som trådan ger vill man bevara, men de ska ske genom de så kall-

lade tvärvillkoren istället. Men hur dessa ska ändras är länderna ännu oense om, säger Marjatta Jokela.

Tvärvillkoren ställer krav på jordbrukarna när det gäller miljö, djurhållning och livsmedelskvalitet. Bara om man uppfyller villkoren kan man ansöka om stöd från EU.

Text & foto:
ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Minister gav svar om gränsbevakare

Från 2010 ordnas grundkurs på svenska för gränsbevakare vartannat år, om det finns behov. Och 2011 ordnas en svenskspråkig fortsättningskurs om det finns behov.

Bland annat det svarar inrikesminister **Anne Holmlund** (saml) på ett frågespel i riksdagen av Ålands ledamot **Elisabeth Naucclér**.

Naucclér har i sin fråga konstaterat bland annat att många gränsbevakare på Åland är på väg i pension de närmaste åren och att åländska ungdomar är intresserade av yrket. Problemet är bristen på utbildning på svenska.

Det finns enligt Naucclér exempel på gränsbevakare som har fått vänta ett år på att slutföra sin grundutbildning.

Minister Holmlund säger i svaret att det på 2000-talet har satsats på den svenskspråkiga utbildningen och att det inte skall behöva ta så lång tid att bli klar med utbildningen.

Hon konstaterade att det i höst inleds en kurs för tvåspråkiga och ytterligare en planeras till nästa år.

–En helt svensk grundkurs för gränsbevakare ska enligt planerna vid behov ordnas vartannat år från 2010. Efter grundutbildningen och en viss arbetserfarenhet kan gräns- och sjöbevakare söka sig till vidareutbildning. Fortsättningskursen och mästarkursen för gränsbevakare ger kompetens för mera krävande uppgifter. Följande svenskspråkiga fortsättningskurs för gränsbevakare ska enligt planerna vid behov ordnas 2011, säger minister Holmlund bland annat.

Hon säger i svaret också att vidareutbildade gränsbevakare får bättre möjligheter än tidigare att få mera krävande uppgifter, där mångsidiga språkkunskaper är en fördel oavsett modersmål.

Minister Holmlunds svar har getts skriftligt. Av svaret framgår inte hur behovet bedöms när beslut tas om eventuell utbildning på svenska. (ht)

Rumäniens ambassadör på besök

■Rumäniens ambassadör i Finland **Lucian Fatu** är på officiellt besök på Åland i dag. Programmet inleds med ett besök i Självstyrelsegården där ambassadören träffar talman **Roger Nordlund** (c), lantrådet **Viveka Eriksson** (lib) och vice talman **Gunnar Jansson** (lib). Efter det är ambassadören landshövding **Peter Lindbäck**s gäst på Länsstyrelsen.

Romernas rättsliga ställning och integrationens rättsliga ramverk är ett par frågor som står på programmet då ambassadör Fatu besöker Ålands Fredsinstitut. Där tas han emot av forskaren **Petra Granholm** och informationsansvarige **Susanne Simolin**.

På eftermiddagen besöker ambassadören Ålands sjöfartsmuseum, träffar kyrkoherden **Jan-Erik Karlström** och inviger en fotoutställning om konstnären **Constantin Brâncuși** på Torget i Mariehamns stadsbibliotek. (tt-s)

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Makthavarna har blivit mer avlägsna – åtminstone i den meningen att makthavarna på nära håll alltid kan skylla ifrån sig, skjuta över ansvaret på makthavare längre bort.

MERETE MAZZARELLA, författare, i Åbo Underrättelser

Trubaduren Bernt Törnblom

från Stockholm återkommer till Åland. För ett antal år sedan gav han konsert i Önningsbymuseet i Jomala tillsammans med en cellist och nyckelharpist. Det Bellmanprogram man då gav lockade fullt hus. Han har också tre gånger blivit utsedd till årets Bellmansångare i Stockholm. Törnblom har gett ut flera skivor, däribland cd:n ”Till mina vänner” år 2006, med **Kaj Sundblom** från Åland som kapellmästare. Nu återkommer Törnblom alltså och ger en viskväll i stensalen på Ulfsby gård den 4 oktober kl 19. □

Önningsbymuseet ordnar med loppis

till förmån för museet i helgen. Det är bland annat föremål från **Ulla Hellströms** dödsbo som säljs. I utbudet ingår allt från böcker, husgeråd, lampor, tavlor till kläder och skor. Lotter och en gammaldags namngissningstävling på en docka blir det också.

På några av föremålen kan man ge slutna anbud, det gäller tre antika dockor, en exklusiv väska i läder samt Sjöhistorisk årsboks första nummer.

Lördag och söndag kl 13-14 är loppmarknaden öppen. □

En biblioteksdag för pensionärer

kommer kommunbiblioteket på Föglö att ordna onsdagen den 15 oktober kl 13. Bibliotekarie **Berit Andersson** skall berätta om aktuella böcker och allmänt informera om bibliotekets verksamhet. Det bjuds också på kaffe med dopp och om intresse finns så siktar man på att ordna liknande dagar speciellt för pensionärer en gång per månad även framöver. □

Nordiska rådets musikpris går i år

till den danske kompositören **Peter Bruun** för musikdramat ”Miki Alone”. Verket beskrivs som ”ny musikdramatik om en modern kvinnas liv”. Verket, som har ett libretto skrivet av **Ursula Andkjær Olsen**, vann det stora nordiska musikpriset på 350.000 danska kronor i konkurrens med 11 andra nominerade, däribland ålänningen **Nik Kotzevs** rockopera ”Nostradamus”. □

Anton Tjechovs ”Onkel Vanja” ges

på Dramaten i Stockholm med premiär den 9 oktober. För regin står **Hilda Hellwig**.

– Begär, svartsjuka, hat, kärlek och den otillfredsställda längtan efter lycka. Det är stora känslor som sätts i rörelse när Hilda Hellwig iscensätter Tjechovs mästerverk, skriver teatern i ett pressmeddelande.

I rollerna ses **Tomas Pontén, Per Myrberg, Elin Klinga, Julia Dufvenius, Kristina Adolphson, Örjan Ramberg, Rolf Skoglund, Gunnel Lindblom, Göran Martling, Hulda Lind Jóhannsdóttir, Michael Strix, och Methinee Wongtrakoon**. □

Skapar rum inom grafiken

Annita Ödman återkom till Åland med ny utställning

Djupetsat. Relieftryck med kinesisk kalligrafi.

Grafiken är hennes främsta uttrycksmedel och grafiken dominerar också i den utställning som Annita Ödman från Vasa nu visar på Galleri Skarpans i Mariehamn.

– Jag trivs med de utmaningar som finns i grafiken, det är en konstform som kräver tålmod och uthållighet, säger hon.

Det är inte första gången **Annita Ödman** ställer ut på Åland. Senast visade hon grafik, akvareller och skulpturer på Skarpans år 2004. Den här gången visar hon grafik och skulpturer, de sistnämnda också nu i litet format.

Möjligheter

Trots att hon fortfarande målar både i akvarell, olja och tempera har grafiken blivit hennes främsta uttrycksmedel. Hon tycker att grafiken ger så många möjligheter att på olika sätt fördjupa och närma sig motivet. Gärna arbetar hon med etsningar och aquatint och med tryck såväl på hårt som mjukt underlag.

Många av motiven har naturanknytning och här, liksom i en serie med bland annat kalebasser och grönsaker, kommer aquatint-tekniken verkligen till sin rätt. Anslående är en serie med kinesisk kalligrafi där hon djupetsat tryckplåten och kunnat åstadkomma relieftryck.

Liksom de kinesiska tecknen kommer det grafiska väl till uttryck i ett par arbeten med livsträd, baserade på medeltida ornament.

Utställningen kallar hon ”Åga rum” och menar bland annat att utställningen ger en möjlighet att visa olika mentala och filosofiska rum. Rumstemat kan man spåra i de små keramikarbeten som finns med, bland annat i två små pagoder, och i ett hyddliknande arbete som hon kallar sin maskot.

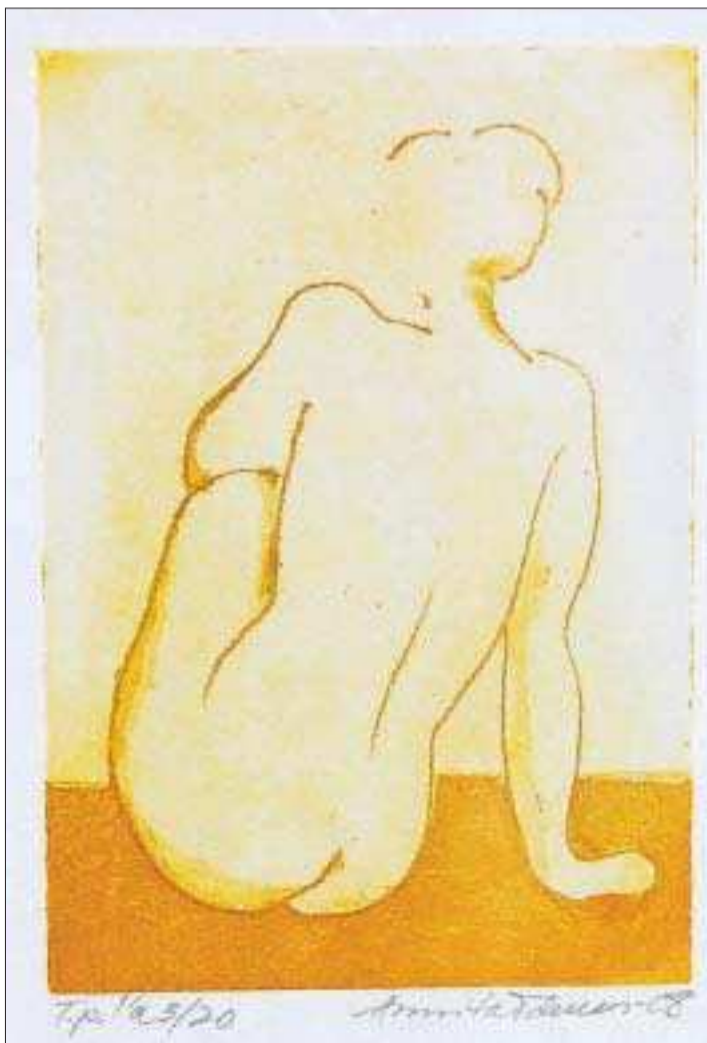
– Tak ger skydd, säger hon med ett leende.

Illustrationer

Annita Ödman har arbetat mycket med illustrationer och bland annat gjort bilder i olika

Ställer ut. Annita Ödman visar sin konst på Galleri Skarpans. Här med den lilla hydda som hon kallar sin maskot och som också återfinns som ”En boning längst ut i havet” på grafiken i bakgrunden.

Modell. Ett blad ur en serie efter krokiteckningar med levande modell.

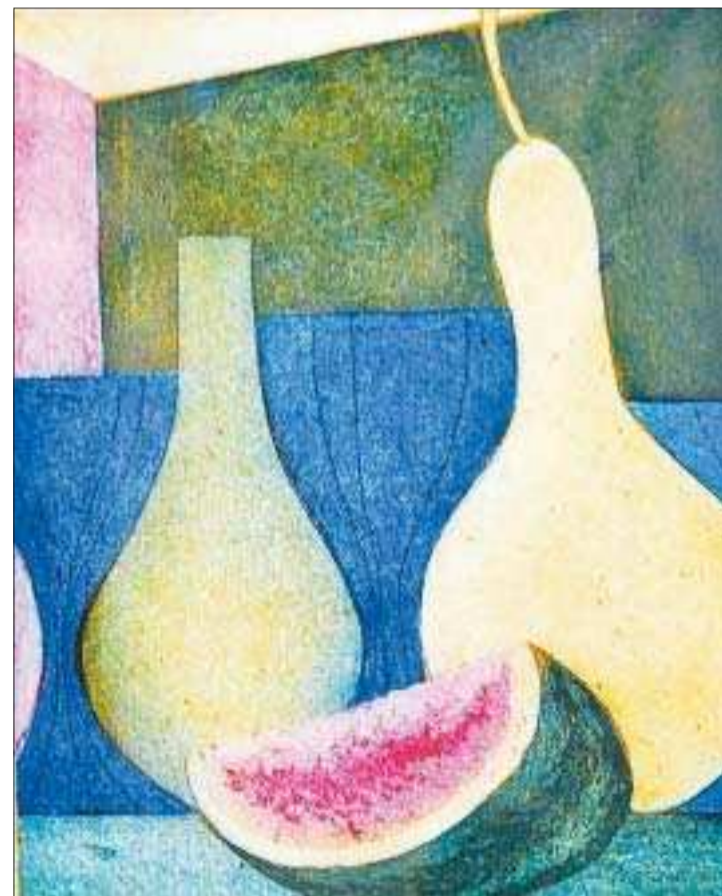
tekniker till sammanlagt fjorton böcker utgivna på Schildts förlag. Just nu är hon aktuell med pärmbilden och illustrationerna till författaren **Yvonne Hoffmans** bok ”Berättelser från kusten” som utkommer på förlaget Scriptum.

Utöver sin konstnärliga karriär har hon haft ett långt yrkesliv inom utbildningen, i Vasa stads grundskolor, i Vasa

svenska flicklyceum och i Vasa övningskola.

– Jag har också flera gånger varit lärare vid kurser i läsinlärning vid sommaruniversitetet i Mariehamn och besökt Åland när jag var skolstyrelsens handledare vid införandet av den nya skrivstilen, berättar hon.

Sin egen konstutbildning har hon bland annat skaffat sig via

Färg. Färggrafik som en lätt modernistisk tillbakablick med bland annat kalebass och melon.

Konstindustriella högskolans öppna högskoleutbildning, på konstläger och andra kurser.

Genom åren har Annita Ödman hållit ett femtontal egna utställningar, främst i Österbotten men också deltagit i samutställningar utomlands.

Utställningen på Skarpans har sin vernissage i kväll, torsdag, kl 18-20 och den kan sedan ses i galleriet till den 25 oktober.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466
Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax
tfn 528 469

**BARNENS
SÖNDAG**

5 oktober kl 13.00
på stadsbiblioteket

**Vem ska trösta
Knyttet?**

med teater Sphinx

från ca 3-7 år

Gratis inträde.

Välkomna!

www.nyan.ax

Kyrkosångfest på söndag

Årets kyrkosångfest, som hålls på söndag den 5 oktober kl 18 i Sunds kyrka, blir en konsert till Jack Mattssons minne.

Kaj-Gustav Sandholm, ordförande i Ålands kyrkosångskrets, berättar att de åländska kyrkokörerna i konserten i Sunds kyrka framför **Jack Mattssons** svit "Vi vandrande själar".

–Sviten är ett beställningsverk av Finlands svenska kyrkosångsförbund för kyrkomusikfesten i Karleby 1995, och bygger på andliga folkmelodier från Svenskfinland. En melodi från Åland finns med, nämligen, "Jag är liksom ett ensamt får", sjungen av **Elin Johans**, Lumparland och upptecknad av **Alfhild Forslin** 1929, berättar Sandholm.

Andliga visor

Sviten är skriven för kör och orkester eller alternativt kör och orgel och presenterar sex andliga visor i original melodiversion.

Bröllopsmarschen, som inleder och avslutar verket, och den därmed korresponderande bröllopspsalmen är Jack Mattssons egna kompositioner. Bröllopspsalmens text är skriven av **Lars**

Dirigent. Kaj-Gustav Sandholm är ordförande för den åländska kyrkosångskretsen och en av dirigenterna vid söndagens sångfest. Foto: ERKKI SANTAMALA

Huldén, som också varsamt har bearbetat och kompletterat det på många ställen synnerligen bristfälliga textmaterialet.

Vid kyrkosångfesten framförs även solosånger och orgelstycken av Jack Mattsson. Bland annat en orgelversion

av "Cavatina", ett mycket omtyckt stycke för flöjt och piano.

Dessutom framför Oratoriekören körmusik av **Fauré**, **Mendelssohn** och **Wennerberg**. Medverkande i konserten är åländska kyrkokörer, Oratoriekören, **Ulrika Sn-**

eitz, sopran och **Henrik Östman**, orgel. **Katrin Gwardak** och **Kaj-Gustav Sandholm** dirigerar.

Arrangör för sångfesten är Ålands kyrkosångskrets. Programmet beräknas ta en dryg timme att framföra. (jk)

FALLÅKER TEATER
från Esbo uppför musikalen
LORDEN FRÅN GRÄNDEN
Regi: Peik Stenberg
På Stadhus-scenen i Mariehamn
Lörd. 11.10 kl. 15.00 och 19.00.
Förköp: ÅUF, Skarpansvägen 28, M:hamn
Mån-fre. 9-15.
Bokningar: Tel. 12 061, 0457 526 7338
eller e-mail: ulf@ungdom.ax
Biljettpris: 15/12 €

"Miss inte höstens musikteaterupplevelse i Mariehamn med Fallåker Teater, ungdomsföreningen med mångårig musik-teater-tradition"

NYA ÅLANDS TEMATIDNING
TILL ALLA ÅLÄNSKA HUSHÅLL 17 OKTOBER 2008

Hemma

inspiration, heminredning, färg och form, praktiska råd, mat, ideer, hemma-hos reportage, trender ...

Stoptid 3 oktober.
Kontakta Nya Ålands
annonsavdelning
ifn 23 444, fax 23 450
eller e-post:
annons@nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆

Baltiskt och nordiskt i musikaliska möten

Musikaliska möten blir det på fredag kväll på Vikingaborg på Föglö och på lördag i stadshuset i Mariehamn.

Den estnische dragspelaren **Henn Rebane** och flöjtisten **Kill Kaare** inleder konserten Möten. Henn Rebane är en av Estlands främsta dragspelare som även gjort sig känd för sina dragspelsprogram i estnisk radio

Rebane har en bred repertoar från klassiskt till folkmusik och tillsammans med Kill Kaare på flöjt och didgeridoo kommer de att spela folkmusik med inspiration från världsmusiken, skriver arrangören Nordens institut i ett pressmeddelande.

Från Litauen kommer percussionisten **Tomas Dobrovolskis** som bland annat uppfunnit instrumentet the Brass Globe. Dobrovolski representerar det nya inom slagmusiken och under konserterna på Åland kommer vi att få höra bland annat the Brass Globe, glas och vatten, papper, djambe och slagverk.

Förnya

Konserterna avslutas med den svensk-åländska gruppen **Skrömta** som verkar för att bevara och förnya den nordiska folkmusiktraditionen. **Skrömta** spelar svängig musik som gör att man har svårt att sitta stilla och alla är välkomna att ta sig en

Skrömta. **Matti Norlin**, nyckelharpa, vevlira, sång, **Frida K Eriksson**, iol, flöjt, sång, **Robban Zetterquist**, gitarr, **Mårten Korkman**, kontrabas, **Kalle Källman**, slagverk, utgör **Skrömta**. Foto: LINDA HELLSING

svängom under konserten. **Skrömta** där **Robert Zetterquist** är åländsk medlem har under året varit flitigt ute på turné i både Sverige, Norge och Tyskland.

Biljetter till konserterna

soljs vid entrén. **Tomas Dobolovski** håller även en workshop i **Hildas Hus** på lördag kl 13-15 i samarbete med Ålands om-sorgsförbund. (jk)

Höst och humor i glatt sällskap

Stand up med Björn, Måns, Soran & Özz

Höstens roligaste föreställning i Uppsala konsert- och kongresshus. Ett fåtal biljetter kvar! **11/10, 2 dagar. Pris: 144 €** inkl. entré till föreställningen.

UgglaRheborgUlveson – Vilse i välfärdshelvetet

Tre kända profiler i en unik uppsättning på Cirkus i Stockholm. Tillsammans med en stor ensemble och orkester bjuder de på högt tempo, oväntade vändningar och avancerad scenunderhållning. **25/10 och 22/11, 1 dag. Pris 110 euro/person** inkl. entré till showen.

Antik & Kuriosa

Mässan för dig som tycker om antika och unika föremål, nu i nya fräscha lokaler i Kista. **4/10, 1 dag. Pris: 56 €** inkl. entré.

Rättviks Marknad

En härlig tradition med stort utbud av varor, program, musik och uppträdanden. **3/10, 3 dagar. Pris: 250 €.**

I alla resor med Williams Buss ingår buss- och båtresa t/r samt sjöfrukost.
Resor med Williams Buss bokar du hos Ålandsresor Resebyrå, Torggatan 2, telefon 28 040
www.resebyran.ax

WILLIAMS

NYTT MÄRKE HOS OSS!

ONKYO

Hemmabio förstärkare TX-SR 606 (även i silver) **590€**

395€ /system

Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...

Audiopro SONIQ högtalarsystem

PROSON EVENT högtalarsystem

Storagatan 9 • Tfn 12 629 • Fax 16 229 www.alandstv.com

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!

VI FYLLER 10 ÅR och firar med **JUBILEUMSPRISER**

10 ÅR 1998-2008

NEW BALANCE SKO

Herr (stl. 40-45), Dam (stl 36-42) **89€** (119€)

SPORT center

NORRAGATAN 9, tel. 16 489, fax 16 589. Öppet 9-17.30 lörd. 10-14

allt du behöver -ändå klöver över!

F:ma ERIK MATTSSON

K MARKET

GÄLLER TORSDAG-MÅNDAG

Inhemsk medwurst I skivor..... kg 13,90	Körsbärstomater 250 g, Holland(5,00 kg) ask 1,25
Sololinlimpa 550 g, Ålandsbagarn(4,89 kg) st 2,69	Gurka Spanien..... kg 1,49
Äppelbitswiener Ålandsbagarn st 0,95	Ljung Calluna 6 st/kasse kasse 6,90

PLUSSA -FÖRMÅN Gäller hela oktober

Minutbiffar av kyckling Kariniemi..... kg 7,95 utan Plussa-kort 11,49/kg	Satsumer 1,5 kg, Spanien påse 1,99 utan Plussa-kort 2,49/påse
Länkkorv 540 g, Pirkka pkt 1,59 utan Plussa-kort 1,99/pkt	Äppel Champion 1,5 kg påse 1,29 utan Plussa-kort 1,49/påse

INREFILÉ AV GRIS **11,90** kg

REVBENSSPJÄLL FÄRSKA **4,95** kg

GODBY TEL 43 250
VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16
BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

Stadens miljöchef:

”Ålänningarna har säkert världsrekord i miljöförstöring”

Färjtrafiken är den största miljöboven på Åland. Det anser stadens miljöchef Jan Westerberg. För att kompensera utsläppen måste det till nya långsiktiga åtgärder gällande landskapets trafiksystem. –Jag är inte förtjust i parkeringsautomater men kanske vi måste genomföra det, spår han.

Internationella larmrapporter följer på varandra: Utsläppsnivåerna av koldioxid måste sänkas. Mariehamns stad har ett uppsatt mål, berättar Jan Westerberg.

–Vi har sagt att de klimatpåverkande gaserna ska sänkas med 25 procent från 2002:s nivå till år 2012.

Siffrorna följs upp varje år. –Vi ligger nu på plus åtta procent jämfört med 2002. Vi ska ner med drygt 30 procent på tre år.

Kommer det att lyckas?

–Om vi vidtar åtgärder.

Miljödebatten

På bilfria dagen anordnades en diskussion om det åländska trafiksystemet. I panelen satt trafikminister Runar Karlsson, miljöminister Katrin Sjögren, Katarina Norrgård från Ålandstrafiken, stadens tekniska chef Kai Söderlund och Ove Boman, trafikledare vid Williams buss.

Deltagarna enades om att trafiksystemet måste anpassas så att bilberoendet inom stadens gränser minskar.

Jan Westerberg tycker att det är bra att miljön diskuteras. Men när det kommer till beslut tystnar rösterna, det är få som har modet att föreslå obekväma lösningar, säger han. Den så viktiga långsiktiga planeringen saknas.

–Politiker ser inte längre än till valperioderna. Som trafikminister Runar Karlsson sade under paneldebatten: driver man de här frågorna hårt kan man räkna med att inte sitta i lagtinget under nästa period.

Sedan är det naturligtvis en kostnadsfråga.

–Det förutsätter att man börjar investera. Initialt kostar det, men på sikt får man tillbaka pengarna. Ju tidigare vi gör det, desto mer sparar vi.

Färjtrafiken

Åland tillhör i fråga om miljöförstöring en klass för sig, säger Westerberg. Fiskeodling i öppna kassar i Östersjön är ett av problemen. Flyget brukar omnämnas som den största miljöboven när det gäller transporter, men den bilden är inte riktig, säger Westerberg.

–Vi har troligen de mest miljöförstörande transporterna–färjor och kryssningstrafik–om man räknar per passagerare och kilometer.

Frågan lyfts inte ofta i debatten.

–Det är en helig ko på Åland. Det förstår man ju. Ålänningarna lever på färjtrafiken. Men börjar vi räkna på hur mycket vi förtjänar och sedan jämför med vad det kostar i miljöpåverkan per ålänning, är det sä-

Miljöbovar. Eftersom det åländska näringslivet och samhället är så beroende av rederinäringen borde landskapet ”kompensera” utsläppen genom att minska miljöförstöringen på andra håll, tycker Jan Westerberg.

Vill ha åtgärder. Stadens miljöchef Jan Westerberg säger att trafiksystemet måste förändras så att bilberoendet kan minska. Också färjornas utsläpp är allvarliga: –Börjar vi räkna på hur mycket vi förtjänar och sedan jämför med vad det kostar i miljöpåverkan per ålänning, är det säkert världsrekord.

Foto: ERKKI SANTAMALA

kert världsrekord. Då ska vi inte längre prata om att de i Kina och Indien ska lösa miljöproblemen så att vi får fortsätta som vi vill.

Trafikåtgärder

Eftersom det åländska näringslivet och samhället är så beroende av rederinäringen borde landskapet ”kompensera” utsläppen genom att minska miljöförstöringen på andra håll. I en Åsub-undersökning från i våras uppgav 96 procent av deltagarna att bilen är deras huvudsakliga transportmedel. Det vill Westerberg förändra.

–Mariehamns stad har alltför frikostiga parkeringsnormer.

Ålänningarna kör till stan, parkerar, kör några hundra meter till nästa ställe. Parkeringsavgifter är en lösning som diskuterats informellt, berättar Westerberg.

–Det är väldigt tråkigt men kanske vi måste genomföra det.

När skulle det här bli aktuellt?

–Det är en politisk fråga. Jag hoppas att man kan lösa det på andra sätt. Jag är inte så förtjust i parkeringsautomater, de förfular stadsbilden. Jag tror att bränslepriserna kommer att göra att de inte behövs.

Utveckla busstrafiken

Det Westerberg däremot talar sig varm för är ett annat förslag som kom upp under paneldebatten: att vidareutveckla busstrafiken, gärna med gratisbuss mellan Mariehamn och Godby. Folk ska få nära till kollektivtrafiken. För att bussen ska slippa åka sicksack på landsbygden krävs dock en stor strukturförändring.

–Planerar man samhället bättre kan man lägga ut bo-

stadsområdena på ett sådant sätt att man kan skapa rimlig busstrafik.

Ska alla bostadsområden placeras vid huvudlederna menar du?

–Nej inte direkt, men det ska vara lätt att ta sig till en busshållplats.

Planerar man trafiksystemet rätt kommer effekterna snabbt.

–Inte på global men på regional skala.

Koldioxidmål

Men biltrafiken är bara en del av miljöarbetet. Det handlar om att spara energi. Husägarna investerar i braskaminer och värmepumpar för att få ner kostnaderna.

–De har sänkt sin energiförbrukning. Men på den of-

fentliga sidan skjuter man på investeringarna i energisnåla byggnader. Det är för långsiktigt att förvänta sig att man skulle kunna dra politiska fördelar av att sänka skattebetalarnas kostnader när energipriserna rakar i höjden.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Trafikministern tror på teknikförändringar

Trafikminister Runar Karlsson (c) säger att Åland släpper ut mest kväve och fosfor i Norden.

–Vill man åt miljön måste man till konkreta åtgärder. Men det är hopplöst politiskt sett.

Stadens miljöchef Jan Westerberg talar i artikeln här ovan om gratis busstrafik som en lösning på frågan hur man ska få ålänningarna att nyttja kollektivtrafiken i högre utsträckning. Runar Karlsson säger att bussen ”nästan är gratis” på Åland. Det hjälper inte.

–Det är så bekvämt att sätta sig i bilen i garaget och köra till jobbet.

Angående förslaget om direktbussar till norra Åland konstaterar han:

–Vi har direktbuss från Kattby och Söderby. Det är ändå många som pendlar till stan.

Prisutvecklingen för bensin kan dock komma att medföra att ålänningarna väljer bussen för att spara på utgifterna.

–Jag tror att den enda sättet att ändra beteendet är plän-

Tror på elbilar. Trafikminister Runar Karlsson (c) målar upp en dyster bild gällande trafikens miljöpåverkan och möjligheten till politiska åtgärder. ”Som det ser ut i dag ser jag ingen lösning. Men man får hoppas att tekniken fixar det”.

boken, att det blir allt för dyrt att köra bil.

Elbilar

För att komma tillrätta med utsläppen från trafiken sätter trafikministern framför allt

Skördeauktion på Mikaelidagen

■På söndag, den 5 oktober, firas familjegudstjänst i S:t Görans kyrka i Mariehamn.

Vid gudstjänsten medverkar församlingens barnkör och S:t Mårtenskören.

Efter gudstjänsten hålls skördeauktion i pastorskansliet.

Den som vill får gärna skänka grönsaker, frukt, sylt, bakverk och liknande till auktionen, skriver diakonissa Lisbet Nordlund i ett meddelande till pressen.

Gåvorna ställs fram i kyrkan under gudstjänsten och auktioneras sedan ut. Pengarna går oavkortat till missionen. Mäklare är kyrkoherde Jan-Erik Karlström. I samband med auktionen bjuds det på kyrkkaffe. (ka-f)

Scoutflickor vill köpa ny lokal

■Stadsfullmäktige har beviljat Scoutkåren Ålandsflickornas borgen för ett lån på 45.000 euro.

Syftet med lånet är att Scoutkåren planerar att köpa en samlingslokal i hörnet av Styrmansgatan-Kaptensgatan. Lokalen skulle även fungera som samlingsplats för Ålands scoutdistrikt och Sjöscoutkåren Spejarna. (ml)

Hjälpsstadga upphävs

■Ett enigt stadsfullmäktige beslutade på ett möte i tisdags att upphäva stadens sjuk- och begravningshjälpstadga som antogs i december 1967.

Stadgan har gällt för personer som varit anställda av Mariehamns stad. De aspekter som den reglerade regleras idag genom andra instrument, såsom kollektivavtal och stadens gruppörsäkring. (ml)

Ingen sökte inspektörsjobb

■–Inte en enda, svarar Kökars kommundirektör Kurt Forsman på frågan om hur många som sökt tjänsten som byggnadsinspektör/ kommuntekniker i Kökar.

Ansökningstiden gick ut den 15 september. För tillfället anlitar man en person på konsultbasis, men arbetet inom området har ökat bland annat på grund av att man byggs ut kommunaltekniken och alla nya bestämmelser som kommer.

–Vi fortsätter som förut till våren och tar nya tag när det finns andra tjänster att utlysa samtidigt.

Man har annonserat på Åland och i riket. (ns)

FPA-service nu även från Åland

■Från och med nu nås Folkpensionsanstaltens svenska servicenummer från hela Svenskfinland, inklusive Åland. Varje dag klockan 08.00-18.00 nås telefon-tjänsten till vanligt samtalspris.

Servicenumren är uppdelade på 13 olika nummer enligt livssituation eller sak och rådgivarna hjälper till med frågor som rör allt från familjeledigheter till europeiska sjukvårdskort.

Informationsblad finns att hämta hos FPA och finns på webbplatsen www.fpa.fi. Före utgången av år 2009 ska även de finska servicenumren vara i bruk i hela landet. (mt)

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN

PAJ MED
SALLAD
& LITEN
LÄSK **5⁵⁰**
ST

Supererbjudandena gäller torsdag 2 oktober – söndag 5 oktober

Supererbjudande!
ENTRECÔTE
Garantimörad, INHEMSK

16⁸⁰
KG

EDAMEROST
EKOLOGISK
675 g, VALIO
EP 11,83/kg

7⁹⁹
ST

Supererbjudande!

OBS! gäller torsdag - lördag

MALET KÖTT
SVERIGE

4⁹⁹
KG

KAFFE
500 g LINDVALLS
EP 4,60/kg

2³⁰
ST

-förmån

EFTERUGNS-
BRÖD KRAV
300 g, OULULAINEN
EP 4,30/kg

1²⁹
FRP

MINUTBIFFAR
KYCKLING
Ca. 1 kg, KARINIEMEN
Utan Plussa-kort 11,49/kg

7⁹⁵
KG

Supererbjudande!
BROILERLÅR
Ca. 1,2 kg, marinerade ATRIA

1⁵⁹
KG

EKOMEDWURST
100 g, PIRKKA

2²⁹
FRP

Supererbjudande!
TOMATER
400 g, Ekologiska PIRKKA

2⁴⁹
PÅS

YOGHURT
EKOLOGISK
YAGGI
YANGSTER
4 x 125g, ARLA
Utan Plussa-kort 1,79/pkt

1⁵⁵
PKT

KRUKSALLAD
Ekologisk, PIRKKA

0⁹⁹
ST

GRAVAD &
KALLRÖKT
REGNBÅGSLAX
150 g, skivad, CHIPSTERS
BUFFET
Utan Plussa-kort 3,69/ask

2⁹⁹
ASK

Alla supererbjudanden gäller så långt lagret räcker!

K SUPERMARKET

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840
Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

PLUSSA
för dina inköp

Ovanligt ekipage i bruk i Ämnäs Tröskan som tjänat i snart 50 höstar

Det är ett ståtligt ekipage från förr som långsamt, men relativt smidigt, tuggar i sig säden på åkern invid Nya godbyvägen. Tröskan, av märket Thermaenius från 1959, är ovanlig i sitt slag på Åland.

– Jag odlar nog vetet mest för att kunna hålla i gång tröskan, erkänner ägaren Karl-Erik Karlsson.

Det var för ungefär fem år sedan som Karl-Erik Karlsson fick den gamla skördetröskan av sin farbror **Jan-Erik Karlsson** i Lemland Granboda.

Dit köptes tröskan på 1960-talet och användes flitigt på gården i tiotals år. När Karl-Erik Karlsson tog över tröskan hade den dock stått oanvänd i cirka 15 år, men det behövdes inte mycket skruvande så var den i gång i skördarbetet igen. Denna gång på Fridhem i Ämnäs och för cirka två hektar vete.

– Hobbyodling. Det är roligt att kunna göra eget mjöl, säger Karl-Erik Karlsson.

Långsamt framåt

Han demonstrerar tröskan, som dras av en Massey Ferguson från 1962. Det är egentligen för vått att tröska nu, men tröskan protesterar inte utan matar efterhand in säden bland knivar och såll. Det går inte så fort, vi uppskattar hastigheten till några kilometer i timmen.

Den tröskade säden hamnar sedan i två säckar uppe på en ställning.

– Här uppe är det meningen att en person ska stå och hantera säckarna, så att chauffören bara kan köra. När man tröskar ensam får man stanna emellanåt och växla säck, säger Karl-Erik.

Halmen kommer ut längst bak, ohackad.

– Men det finns en halmhack faktiskt, berättar Karl-Erik, men eftersom hans farbror hade djur på gården så lät man halmen behålla sin längd och använde den i djurhållningen.

Laga egna delar

– Men tröskan är nog rätt pålitligt, jag körde hela den andra åkern utan problem, säger Karl-Erik.

Går någonting sönder på tröskan är det inte lätt att få tag i reservdelar.

– Nya delar finns det nog inte, utan då blir det att tillverka egna eller att hitta någon liknande maskin. Det kan ju hända att det finns någon likadan någonstans, men vad jag vet finns ingen annan på Åland.

Visst stockar sig tröskan ibland och rätt mycket tistelfrön följer med vetekornen ner i säckarna.

– Men jag har ett handdrevet rensverk som jag använder, säger Karl-Erik.

Detta väcker givetvis vårt intresse och Karl-Erik rullar ut rensverket, eller kastverket som det också kallas, ur ett lider. Det är märkt med både namnet Salo och Mariehamns handels ab och är inköpt från Sund.

20 säckar

Med hjälp av en vev drivs en fläkt, som blåser bort lätt skräp ur kornen, medan sä-

den ramlar genom såll i olika storlek.

– Den här är nog äldre än tröskan och det blir ordentligt tungt att hålla på länge, även om veven snurrar lätt, berättar Karl-Erik.

Årets veteskörd blev 20 säckar på 50 kilogram styck. Det räcker både till många kakor bröd och till utsäde nästa år. Inga brödkakor har ännu bakats av skörden, första laddningen säd ligger på tork och väntar på att malas.

Kvarnen är dock inte någon gammal klenod.

– Nej, den är faktiskt ny och kopplas till matberedaren, berättar Karl-Erik.

Kultändarmotor

Det visar sig efterhand att Karl-Erik Karlsson har flera gamla pärlor på gården Fridhem. Vi går till nästa lider och får se hans äldsta traktor. Det är en Lanz bulldog från 1943 med kultändarmotor, troligtvis också den enda i sitt slag i landskapet. Den har tidigare varit i användning bland annat vid rävfarmen i Gölby och vid Algots varv.

Helt i järn, förutom raten som är i trä, väger kolossen över två ton. Nu är den delvis sönderplockad, men Karl-Eriks vision är att den ska gå att köras av egen kraft så småningom.

Alla originaldelar finns

bevarade, trots att traktorn tillbringat många år utomhus och rostat ordentligt. Det enda som saknas är skydden för hjulen och blåslampen som ska användas för att förvärma själva tändkulan.

Hur har du blivit så intresserad av gamla fordon och maskiner?

– Jag har varit intresserad ända sedan jag var liten. Jag är ju uppvuxen i stan men min farbror körde och använde allt och jag var med, så det fastnade väl, säger Karl-Erik Karlsson.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Ska rulla igen. Denna Lanz bulldozer är under upprustning och förhoppningsvis ska den en dag åter rulla på sina järnhjul. Denna pjäs, på två ton, har använts både på rävfarm och i varvsarbete.

Anrikt ekipage. Traktorn är från 1962, en fransktillverkad Massey Ferguson.

Ännu äldre. I uthusen på gården Fridhem finns många pärlor från förr. Här är originalratten till en traktor från 1953. Träratten tas loss från styrplatsen och används för att starta kultändarmotorn.

I aktiv tjänst. Tillräckligt stark men egentligen lite för lätt för att dra tröskan är Massey Ferguson-maskinen. Därför har hjulen försetts med snökedjor för att inte slira när det är vått i marken.

Fergusson, och tröskan från 1959, en svensktillverkad Thernaenius. Karl-Erik Karlsson odlar några hektar vete, i princip bara för att få köra tröskan varje höst.

Med handkraft. Efter tröskningen finns ofta rätt mycket ogräsfrö med i säckarna. Det sorteras ut med hjälp av ett handdrivet rensverk.

I brytpunkten. Tröskans tillverkare Thernaenius har även producerat tröskverk, sedan 1800-talet, och gick därefter över till tröskor. Företaget köptes sedan av Volvo. "Den här tröskmodellen var bland de sista som tillverkades i sitt slag. Sedan tog de självgående med tank över", säger ägaren Karl-Erik Karlsson.

Åländsk posthistoria säljs på flera håll

Har du gott om pengar och vill börja samla åländsk posthistoria?

Då är det rätt läge nu.

Fina Ålandsobjekt bjuds ut på flera auktioner den närmaste tiden.

Kaj Hellman i Helsingfors har sin stora höstauction nu på lördag. Här finns det rikligaste utbudet av gamla åländska brev.

Det verkar vara framlidne **Gustav Karlbergs** samling som nu styckas. Objekt från samma kvarlåtenskap har också sålts vid en tidigare Hellman-auktion.

Karlberg var en pionjär på det här området och gav även ut en bok om åländska poststämplat. Har var länge redaktör för Ålands frimärkssamlarförenings tidskrift Luppen och skrev också i den mycket i ämnet.

På lördag ordnar även Postiljonen i Malmö auktion, medan Corinphila i Schweiz håller på i fyra dagar, från den 14 till 18 oktober. Alla firmor har förstärkt

sina hemsidor där man kan studera auktionsmaterialet närmare:

www.postiljonen.com
www.hellmanhuutokapat.fi

www.corinphila.ch
Nya Åland har tagit sig en titt på de intressantaste objekten.

MÅRTEN SUNDBERG
marten.sundberg@nyan.ax
tfn 528 453

FOTNOT. Utropspriserna hos Corinphila har räknats om från schweizerfranc.

Postiljonen. Brev från Kastelholm till Grisslehamn, troligen 1831. Stämpeln i sig är ovanlig, men ännu intressantare är att brevet är koleraopererat. Under koleraepidemin i Ryssland användes ett verktyg för att slå små hål i breven så att man kunde blåsa in rök och ta död på eventuella bakterier. Urop 500 euro.

Corinphila. Ett absolut praktexemplar av den mycket sällsynta Eckerö-stämpeln i kyrillisk stil. Utrop 1270 euro.

Corinphila. Kastelholmsbrev till Åbo. Utrop 318 euro.

Hellman. Skarpans lådstämpel på ett brev till Åbo 1847. Utrop 400 euro.

Hellman. Kulla rakstämpel i lyxkvalitet på ett helsakskort 1901. Utrop 100 euro.

Hellman. Eckerö lådstämpel 1862 på 10 kopeks par. Det kanske inte framgår i tryck, men det verkar som om posttjänstemannen slagit två stämplat men den första blev så svag att han tog mer färg på stämpeln och slog en ny. Utrop 300 euro.

Hellman. Eckerö lådstämpel 1865 på brev till Björneborg. Utrop 250 euro.

Hellman. Brev till Qvarnbo 1840 med två fjädrar. Utrop 200 euro.

Hellman. Eckerö kyrilliska stämpel på brev till Åbo 1845. Utrop 1400 euro.

Hellman. En i sammanhanget relativt modern stämpel, Saltvik Finland 1893, men den användes bara det året och är mycket ovanlig. Likande objekt såldes för 402 och 483 euro 2006 respektive 2004. Utrop 50 euro.

KANELBULLENS DAG

lördagen den 4 oktober

Kanelbullens dag firas lördagen den 4.10
för tionde året i rad.

Bullfesten börjar redan idag!

Vi firar genom att baka en nästan dubbelt
större kanelbulle resten av veckan.

Låt Er väl smaka.

-Finns i din butik-

Det är färskt, det är åländskt!

Stöd cancerföreningens Rosa Bandet kampanj - kampen mot bröstcancer -

2,50/st

Välkommen in till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6
och köp ditt Rosa Band pins.

SAMARBETSPARTNER:

Nya Åland
★★★

En mässa full med sanslösa saker och tidlösa ting!

På Antik & Kuriosamässan kan du botanisera bland möbler och inredningsdetaljer från både nu och då. Kom med och låt dig fyllas av inspiration och goda råd!

Avresa: 4.10 med Rosella 08.00, retur 19.00 från Kapellskär
Pris: EUR 55

I priset ingår buss- och båtresa t/r, sjöfrukost samt inträde till mässan.

Tel. 018- 22 570

VIKING LINE

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

DAGENS TV-TIPS
Frölunda HC-Ottawa Senators,
TRÄNINGSMATCH, 20.00, CANAL PLUS SVERIGE.

Lyyski ser ingen anledning till oro

Trots två försvarare avstängda till matchen mot TamU

Nyan tippar de fem **hetaste** alternativen

1. Rikama-Lyyski-Björk-Hansell

Nyan kommenterar: "Känns som det mest naturliga valet. Hansell borde vara given som ersättare till Reed och Björk har spelat mittback tidigare i år. Dessutom användbar mot Henri Myntti i en-mot-en-situationer."

2. Rikama-Lyyski-J.Carlsson-Hansell

Nyan kommenterar: "Johan Carlsson har bara spelat två matcher i år men om han får chansen gör han säker inte bort sig. Men går säkert inte före Björk."

3. Rikama-Lyyski-Hansell-Friman

Nyan kommenterar: "Kan vara ett alternativ om varken Björk eller Carlsson är tillgängliga."

4. Rikama-Lyyski-Björk-Friman

Nyan kommenterar: "Inte helt logiskt om Hansell ställs utanför laget med två försvarare avstängda."

5. Rikama-Lyyski-Normén-Hansell

Nyan kommenterar: "En dark horse i sammanhanget men en inte helt ointressant lösning."

Lugn och sansad. På söndag möter IFK Mariehamn Tampere United på bortaplan och Pekka Lyyski måste hitta nya alternativ i backlinjen nu när Paulus Arajuuri och Moses Reed är borta. För en gångs skull i år har han många spelare att välja mellan. Foto: JONAS EDSVIK

FOTBOLL. Två spelare ut. Två spelare in. Med både Paulus Arajuuri och Moses Reed avstängda mot Tampere United måste Pekka Lyyski hitta nya lösningar i backlinjen. Men någon oro känner han inte.

– Nej. Jag måste ju leva med fakta. Om man är bekymrad blir man rädd i sina tankar, säger han.

Halva backlinjen från IFK Mariehamns startelva mot Haka i söndags är borta. Och med Peter Blomberg skadad för resten av säsongen finns det inte någon given ersättare. I alla fall inte som mittback.

– Jag har ju haft defensiva spelare på bänken ganska länge. Jag har (Andreas) Friman, jag har (André) Hansell, jag har (Andreas) Björk som

är defensivt kunnig och jag har (Daniel) Normén som har fler defensiva kvaliteter än offensiva. Antagligen kommer två av dem spela mot Tampere. Sedan har jag ju Johan Carlsson också och Johan är högaktuell förstås, säger Pekka Lyyski.

Men av de som Pekka räknar upp är det bara Andreas Björk som spelat mittback från start tidigare i år. Det var också Björk som under tisdagens träning såg ut att återigen bilda mittbackspår med Jani Lyyski.

– Nog är han ett bra alternativ men å andra sidan skötte han sin uppgift bra i sin roll förra matchen mot Inter, säger Pekka.

Kan anpassa sig

Nej, än så länge har han inte

Fakta/Backlinjen

IFK Mariehamn har spelat från start med tio olika spelare i backlinjen under årets 23 matcher i Tipsligan. De är fördelade på...

...fyra mittbackspår (antal matcher): Paulus Arajuuri-Jani Lyyski (14), Peter Blomberg-Lyyski (5), An-

dreas Björk-Lyyski (2), Moses Reed-Lyyski (2).

...fyra högerbackar (antal matcher): Patrik Rikama (8), Travis Binnion (6), Arajuuri (5), Andreas Friman (4).

...fyra vänsterbackar: André Hansell (16), Reed (5), Tommy Wirtanen (1), Arajuuri (1).

bestämt sig för hur backlinjen ser ut på söndag. Mycket kan fortfarande hända och Pekka sneglar dessutom lite på Tamperes eventuella startelva. Möjligtvis blir de så att de går ifrån sin traditionella 4-3-3-uppställning och istället spelar 4-4-2.

– Det är ju först och främst IFK som ska ha den bästa backlinjen vi kan få, säger

han. Men de har ju (Henri) Myntti och vi måste nog tänka på det.

Med Myntti i åtanke borde Björk med sin styrka och längd vara det bästa valet på söndag. Men Pekka är förtegen. Inte ens André Hansell verkar vara given som ersättare på vänsterbacken.

– Det mest naturliga vore det. Men å andra sidan har jag

Friman som arbetat stenhårt och sett bra ut på träningarna. Antagligen kommer jag välja mellan de två.

Lite orolig för Enqvist

Annars har det inte varit en säsong där Pekka Lyyski haft möjligheten att välja och vraka. Skadade spelare och knappt någon kontinuitet har varit genomgående sedan i våras. Nu behöver Pekka inte längre använda sig av halvskadade spelare.

– Det är annorlunda den här gången eftersom de som kommer in och ersätter de avstängda spelarna är vältränade. Därför är det tryggare för spelare och ledare och därför tror jag inte det blir några större omkastningar.

Det enda som kanske oroar något är hur två nya spelare

i backlinjen påverkar Simon Enqvist i målet. Under de matcher han spelat från start har han haft just Arajuuri framför sig och Reed till vänster om sig. Nu blir det helt nya ansikten för Enqvist.

– Då måste spelarna runt omkring hjälpa till, säger Pekka. Vi vet ju att Simon får två nya spelare framför sig. Det påverkar Simons spel och även Janis spel som ofta fått spela med nya spelare runt omkring sig. Men så är det.

Så är det ja. Men har man använt fem målvakter på en säsong är väl två avstängda mittbackar inget att oro sig över. Det är i alla fall så Pekka uttrycker det.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Sportens kom ihåg

■ **Babysim:** Börjar torsdagen 23 oktober och söndagen 26 oktober. Platsen är Folkhälsans allaktivitetshus på Skeppargatan 11. För mer information och anmälan ring Bodil eller Gunilla på 16102.

■ **IFK-bowling:** Årsmöte på Idrottsgården 14 oktober 19.00.

■ **IFK Mariehamn-Strandnäs:** P00-01 Träningen i Baltichallen börjar idag, torsdag, 18.30. Observera platsen.

■ **IFK-fotboll:** Oldboys och veteraner inneträningarna börjar på söndag 18.00 i Baltichallen.

■ **JIK-friidrott:** För Dig upp till 15 år i Jomala! Janne-Terrängen på lördag 12.00 Vikingavallen. Välj själv distans: 600m, 1200m, 1800m, 2400m. Medalj till alla. Janne Holmén kommer att närvara och kommer bla att signera några tröjor som vi delar ut. Info om vår Löparskola.

■ **Måndadstävling:** ÄID-simning inbjuder till månadstävling med

utmanaren på lördag i Mariebad. Insim 10.00, tävling 11.00. Hjärtligt välkomna.

■ **NÄSS-simning:** Tuire Granesäter arrangerar två "Prova-På-Tillfällen" med det senaste inom vattengymnastik. Det första tillfället blir den 25 oktober 15.30 i Ålands Idrottscenter.

■ **NÄSS-simning:** Vi inom NÄSS efterlyser fler funktionärer till Vikingsimmet, som arrangeras 18 - 19 oktober av ÄID:s simutskott.

■ **ÄID-cykel:** Ni som vill anmäla er till Vätternrundan 2009 för en start cirka 03.30 (också annan starttid kan ordnas enl. ök.) Möjligt att boka boende samtidigt. Anmäl er till Kenneth Hellsten tel. 23906 senast fredag 8 oktober.

■ **ÄID-cykel:** Entimmestempo (40 km) på Bergövägen söndag 5 oktober 11.00. Start vid vägskälet i Bamböle.

■ **ÄID-skidor:** Arrangörskurs för längdskidåvlingar, fredag 17 oktober 18-22 och lördag 18 oktober 09-13 på Vikingahallen. Glenn Lindholm från

FSS är kursdragare. Glenn kommer också att informera om nyheter inom vallning och material.

■ **ÄID-skidor:** ÅM på rullskidor lördag 18 oktober 14.00 i Bengtsböle Lemland. Herrar och damer 27km, juniorer U16 är 8km. Klassisk stil. Anmälningar till ÄID:s kansli tel. 19170 senast torsdag 16 oktober. Prisutdelning för Åländska rullskidcupen efter tävlingarna.

■ **ÅM i dresstyr/Ålandscupen final:** ÅLHAF Ridsport / Ålands

Ryttare / RK Sleipner: Dressyr tävling med ÅM på lördag-söndag. Samtidigt finaler i Ålandscupen på lördag. Anm senast torsdag 18.00 till sleipner@aland.net. Mer info och proposition finns på www.alandsryttare.com samt www.sleipner.aland.fi. Frågor: Mia 040-5640468.

■ **ÅSSF-skytte:** Gubbdagis med alla former av luftvapenskytte börjar måndagen den 6 oktober 13.00 i Bredmo skyttepaviljong, och fortsätter varje måndag samma tid, hela vintersäsongen.

ART slutade tia i Norden

Problem med bromsarna. Kent Klingberg och Anders Mansén från Alandia Racing Team tvingades till depåstopp på grund av dåliga bromsar i lördags. Det räckte ändå till en sammanlagd tiondeplats i NEC-serien. Foto: EDVARD WENDELIN

MOTORSPORT. Det blev en problematisk final för Alandia Racing Team. Men trots problem med bromsarna säkrade de en tiondeplats i de nordiska mästerskapen. Samma placering som förra året.

Alandia Racing Team kom till Anderstorp i lördags med en sammanlagd tiondeplats i NEC-serien. De hade goda chanser att avancera men det fanns även risk för att de skulle falla nedåt. Till slut körde de in bland de 20 bästa och säkrade därmed

en tiondeplats i sammanhanget.

Tiondeplatsen och prispoikal i serien får vi vara nöjda med med tanke på att det inte har varit en enda problemfri tävling i år. Det har varit allt från vurpor, brutna ben i handen, o-ringar som spricker, kedjor som ger upp, bromsar som inte håller måttet och så vidare. Men när allt har funkat då har körningen varit riktigt bra, både **Kent (Klingberg)** och **Anders (Mansén)** ha satt nya varvrekord genom hela säsongen, säger **Thomas Sandell**.

Sandell stod dock vid sidan om eftersom hans hand är gipsad och därmed fick Klingberg och Mansén klara sig med två man. Något som fungerade riktigt bra fram till halva loppet då ART fick problem med bromsarna.

–Det var onekligen intressant att försöka få stopp på racern från 300 kilometer i timmen med minimal bromsverkan, säger Kent Klingberg.

Bromsbeläggen var så färdigkorda att de gått metall mot metall och dessutom hade de kärvat fast sig i bromsoken på grund

av överhettning. Depåstoppet tog 15 minuter och ART ramlade ner från en 12:e plats till en 20:e plats

–Ingen i teamet blev förvånad då det började strula, så här har det hällit på hela 2008 fast vi försöker vara äckligt disciplinerade både inför och under racen, säger Anders Mansén.

Men ART repade sig, körde in tre placeringar och slutade tillslut på en 17:e plats. Som alltså räckte till en sammanlagd tiondeplats av totalt 29 team från hela Norden. (jl)

Myllykoski tävlingsledare i Åbo

■SIMNING. Nya uppdrag väntar **Bror Myllykoski**. Den här gången ska han vara tävlingsledare för Masters-FM på lång bana som simmas i Åbo 25-26 oktober. Det är Myllykoskis femte stora uppdrag som tävlingsledare sedan sommaren 2007.

Dessutom har Myllykoski blivit inbjuden av Svenska simförbundet och deras regelkonferens i Jönköping 17-19 oktober. Förutom regelfrågor ska de i Jönköping även diskutera framtida samarbete mellan svenska och finska domare. (jl)

Foto: MALIN TILLSTRÖM

Nu är NÅSS registrerat

■SIMNING. Norra Ålands simsällskap är nu en registrerad förening och har sina träningar på onsdagar i

Ålands idrottscenter. Ledare är **Elise Granesäter** som tidigare tävlingssimmar för IFFK. (jl)

RULLSKIDOR

Slutställning i Åländska rullskidscupen.
Damer: 1) Johanna Fellman, IFF, 28 poäng, 2) Nina Lintzén, Högbö AIK, 20, 3) Jessica Strandholm, IF Fyren, 8, 4) Julia Rask, Pargas IF, 7.

Herrar: 1) Bo Ekblom, IFK, 28 poäng, 1) Stefan Mattsson, JIK, 28, 3) Bror-Erik Hansson, HIK, 18, 4) Lars Janlöv, IFK, 11, 4) Per-Erik Lindholm, SIF, 11, 6) Magnus Graas, OK Linné, 10, 7) Jonas Lagman, Bålsta SK, 8, 8) Sune Svensson, JIK, 7, 9) Stig Orre, IFK, 6, 10) Leonard Widén, IFK, 5.

Inlines damer: 1) Jenny Fellman, IFF, 20 poäng.

Inlines herrar: 1) Mikael Weckman, VIK, 27 poäng, 2) Olof Widén, IFK, 22, 3) Rune Nordin, JIK, 18, 4) Leif Lindén, IFK, 13, 5) Jens Lindholm, JIK, 10, 5) Jari Heinonen, IFK, 10, 7) Peter Lundberg, IFF, 8, 8) Eduardas Volikas, JIK, 7.

DART

30 september

Damer, 6 deltagare: 1) Gun-Gerd Lindberg, 2) Viveca Sjöberg, 3/4) Veronica Lampén, 3/4) Lilian Lampén.

Herrar, 9 deltagare: 1) Sune Eriksson, 2) Lasse Åkerlund, 3/4) Andreas Sjöberg, 3/4) Emanuel Hägg.

Heilala fortsätter i Honka

■FOTBOLL. Mittbacken **Roope Heilala** spelar också i fortsättningen i Honkas försvar. Esboklubben och Heilala har kommit överens om ett nytt avtal som gäller till slutet av år 2010. Heilala, 28, har fått en stor roll i Honkas försvar sedan klubben sålt **Hannu Patronen** till Helsingborg. Heilala tror att han kan nå framgång som fotbollsspelare i Honka.

–På torsdag spelar vi i Uefacupen mot Racing vilket är säsongens höjdpunkt och på söndag spelar vi mot tabelltoppen Inter i Åbo. Det är roligt att spela matcher av det här slaget och jag hoppas det blir fler av dem i framtiden, säger Heilala. (FNB)

VPS förlänger med mittfältare

■FOTBOLL. Mittfältaren **Jyri Hietaharju** och skrivit på för ytterligare tre år med VPS. Hietaharju är 27 år och kommer i framtiden även fungera som tränare för VPS C15-juniorer.

På 22 matcher har Hietaharju gjort fyra mål i år. (jl)

■FOTBOLL. TPS har förlängt med försvararna **Iiro Aalto** och **Kalle Mäkinen**. Aalto, 31, skrev på ett ettårigt kontrakt medan Mäkinen, 19, tecknade på för tre år. (FNB)

Honkaback månadens spelare

■FOTBOLL. Honkabacken **Sampo Koskinen** har valts till månadens spelare i fotbollsligan i september. Utmärkelsen som månadens tränare gick till **Mika Lehtosuo** som är tränare i samma klubb. Honka har varit i storform under hösten och har redan säkrat sin första medalj någonsin. Klubben kämpar om mästerskapet med Inter. De två topplagen möts i Åbo på söndag. (FNB)

ÅIF
ÅLANDS IDROTTSFÖRBUND

Ålands Idrottsförbunds medlemsföreningar kallas härmed till

ordinarie idrottsting
torsdagen den 30 oktober 2008 kl. 19.00 på Park Alandia Hotell

Medlem som önskar att något ärende skall upptas på föredragningslistan, skall skriftligen anmäla därom till styrelsen, senast två (2) veckor före mötet.

Ålands idrottsförbund, styrelsen

V75 Solvalla

lördag 4 oktober

■ Näst efter elitloppsdagarna i maj är kriteriehelgen Solvallas verkliga dragplåster under travsäsongen. Lördagens V75-finaler går inte av för hackor, naturligt nog.

Här finns godbitar i samtliga klasser. Guldduellanterna Earl Tilly och Triton Sund får faktiskt ursäkta, för mest spännande av alla finalister är Brioni. Segermaskinen från Skåne vore inte bortkommen i gulddivisionen, men nu återfinns han i bronsklassens final. Att gardera känns korkat – men vi gör det...

Lopp 4. V5-3. V75-1. Tvilling. Auto.

1640:

1 Olganina* - Söderkvist S	34130	11,6a
2 Foretta - Uhrberg T	50320	11,3a
3 Maid for Tag* - Mikkelborg O	02411	11,1a
4 Stunning Holly - Takter J	01003	11,6a
5 Spenda M.Aud* - Jansson T	64310	12,6a
6 Indian Quick D.K. - Goop B	33202	13,0a
7 Swept To Victory - Kihlström Ö	22312	11,2a
8 Passionate Kemp* - Adielsson E	11104	10,4a
9 Barfine Player - Untersteiner J	05004	12,6a
10 Solid Lady Spin - Wallin T	56401	12,8
11 Trophy Stand - Svanstedt Å	31111	11,2a

Rank: 8-3-7-11-9-2-1-6-4-5-10

VINNARTIPSET. Krassa siffror skvallrar om att **Passionate Kemp** ska stå i en klass för sig i den här upplagan av Stoeliten. Men travet är som bekant mer komplicerat än så.

I just det här fallet är det förstas startspåret som väcker farhågor. Passionate Kemp inleder allra längst ut bakom bilvingarna och har flera snabba djur innanför sig. Ett aber då det handlar om sprinterdistans, framförallt. Vi tror ändå att den finska mångmiljonärkan löser uppgiften, med benäget bistånd av Erik Adielsson. Hon är helt enkelt bäst.

Lopp 5. V5-4. V75-2. Tvilling. Auto.

2140:

1 Arras T.C.B. - Svanstedt Å	10012	12,6a
2 Tom Raider - Adielsson E	40411	12,6a
3 Nightbreed - Lindblom Å	01131	13,2a
4 Staro America - Kihlström Ö	10021	12,9a
5 Finish Flyer - Persson S	22011	12,9a
6 Storbjörnen - Lindblom C-E	71435	13,0a
7 Call Me Manana - Persson H.K	05122	15,1a
8 Carpaccio - Eriksson H	63010	14,2
9 Duplex - Goop B	01021	12,0a
10 Mutola Bob* - Jansson T	11152	12,6a
11 Gidde T.H. - Takter J	24011	14,1a
12 Just by Myself - Olsson D	23136	14,3a

Rank: 9-2-11-5-3-1-4-8-7-10-6-12

SPIKEN. Stora prestationer syns ganska ofta på travbanorna. Det är dock sällan man kippar efter andan efter ett lopp. Men det var precis vad vi gjorde sedan **Duplex** bjudit på en mesterlig uppvisning på Solvallas senast.

Om den urladdningen inte satt några negativa spår är Duplex vinnaren i klass I-finalen, vägar vi påstå. Att han inte når ledningen här saknar betydelse. Han är lika bra bakifrån.

Lopp 6. V5-5. V75-3. V3-1. Tvilling. Auto.

2140:

1 Earl Tilly - Svanstedt Å	13111	11,0a
2 D.J.Seabrook - Bergh R	52132	12,9a
3 Joli Bai* - Degiorgio C	43200	13,3a
4 Marquis du Pommeau - Ohlsson	U30200	11,2a
5 Regent Royal - Lindqvist O A	21151	12,2a
6 Triton Sund - Kihlström Ö	51121	11,6a
7 Bar Code* - Uhrberg T	34061	12,5a
8 Super Light - Westholm J	01110	10,8a
9 Flying Herkules - Lindblom C-E	54002	11,8a
10 Persos Yankee* - Adielsson E	00255	10,2a
11 Go on Pale - Takter J	33432	12,4a
12 Steinlager* - Goop B	42300	10,0a

Rank: 1-6-12-8-11-5-2-10-7-9-3-4

VINNARTIPSET. Som vi ser det handlar guldfinalen endast om två vinnarkandidater. Liksom många gånger annars styrs tipset av startspåren och där har **Earl Tilly** definitivt en fördel. Vi har svårt att se hur han ska bomma ledningen från sitt innerspår.

Är Åke Svanstedts häst helt på topp, vilket han varit i princip hela säsongen, blir han i så fall garanterat svärfångad. Just i spets vet vi av erfarenhet att han krigar till sista blodsdroppen. Det behöver inte alla vara fel att spika Earl Tilly. Vi väljer ändå att dubbla systemet.

Lopp 7. V75-4. V3-2. Tvilling. Auto.

2140:

1 The Champ - Bergh R	51101	14,8
2 Quantum Skipper - Eklof B	21413	13,8a
3 Bravado - Adielsson E	52322	15,2a
4 Don't Stop - Svanstedt Å	20412	13,3a
5 Nolan Streamline - Goop B	25111	13,7a
6 STARTAR INTE		
7 Mellby Que Vadis - Takter J	16363	15,1a
8 Otto Streamline - Lindblom C-E	11120	14,6
9 Goldcrest - Kihlström Ö	24151	13,6a
10 Scargel - Lundberg P	31621	13,7a
11 Askö Toy - Aarum D	22115	14,7a
12 Pine Brook - Sjöström C	13120	15,4a

Rank: 5-10-8-1-4-3-2-11-7-9-12

VINNARTIPSET. Något radikalt måste ha inträffat med **Nolan Streamline** de senaste månaderna. Från att ha varit något av en medelmåta har han exploderat i form och förmåga.

Lopp 8. V75-5. V3-3. Tvilling. Auto.

2140:

1 Askö Serve - Frick K	43110	14,8a
2 Latitud - Ohlsson U	1d010	11,1a
3 Victory Power - Adielsson E	13026	12,9a
4 Jelly Frontline - Bergh R	13311	12,7a
5 Simb Mark - Eriksson U	11212	13,8a
6 Warlord Boko - Takter J	32424	14,0a
7 Storm Brodde - Frick J	61222	13,0a
8 Mr Sunlight - Persson F	12126	13,6a
9 Nova Brodda - Kihlström Ö	116d1	13,1a
10 Pluton du Goutier - Westholm J	314d1	14,2a
11 Trainee E. - Svanstedt Å	232d1	14,0a
12 Avalon Spider - Forsgren L	11411	14,6a

Rank: 2-3-4-11-9-5-6-7-12-10-1-8

VINNARTIPSET. Segervapnet för **Latitud** här kan vara hans startsnabbhet. Han har matchat mycket värre konkurrens än denna och kommer att sälja sig dyrt om han får ledningen.

Lopp 9. V75-6. DD-1. Tvilling. Auto.

2140:

1 Golden Tilly - Kihlström Ö	0d016	13,1a
2 Brian Key - Svensson K	15244	12,0a
3 Debbie Brodda - Takter J	40310	11,7a
4 Days of Glory - Svanstedt Å	40523	12,1a
5 Korvet Klintholm* - Uhrberg T	03110	11,2a
6 Hoof Beats - Adielsson E	123d6	13,2a
7 Mighty Value - Söderkvist S	23720	13,4a
8 Loy Lavee - Ohlsson U	11140	11,9a
9 Timetosagoodbye - Larsson F.B	10024	11,5a
10 Excallibur* - Koljini L	0d311	11,5a
11 Dude Kemp - Goop B	52212	12,4a
12 S.J.'s Photocopy - Lennartsson P	2d133	12,3a

Rank: 5-1-11-10-6-3-2-12-8-4-9-7

VINNARTIPSET. Korvet Klintholm forcerades till front vid varvningen i Åbys silverlopp häromveckan. För att ta sig dit tvingades han närapå spränga ljudvallen, så det var inte det minsta förvånande att han fick gummiblen till slut. Det kan bära iväg till ledning här också, men på ett mindre brutalt sätt. Bra chans.

Lopp 10. V75-7. DD-2. Tvilling. Auto.

2140:

1 Teaser Elegance* - Svanstedt Å	11124	12,3a
2 Device - Eriksson H	21134	12,0a
3 Orso - Jansson G	04122	12,9a
4 Staro Allentown - Goop B	20210	13,0a
5 Don Arief* - Goop O	21432	12,7a
6 Dad's Launcher - Kihlström Ö	515d0	13,2a
7 B.B.S.Bigtrade - Lindblom C-E	21111	13,5a
8 Akjas Funnymaker - Bergh R	11131	13,8a
9 Fire - Adielsson E	11d2d	13,7a
10 Brioni* - Takter J	11111	10,8a
11 Strong Boy D.E.* - Blomqvist M	0d111	11,3a
12 Quantum Classic* - Jansson T	22022	14,1a

Rank: 10-4-7-1-2-9-3-8-11-5-6-12

VINNARTIPSET. Tränaren "Jocke" Lövgren är avstängd och anlitar för första gången någonsin länekusk på sin ögonsten **Brioni**. Det är ett stort ansvar som läggs på Johnny Takters axlar, men det besvärar knappast en rutinerad kuskvirtuos. Brioni gör intryck av att vara relativt lätthanterlig och det mesta talar förstås för hans sjuttonde triumf.

► BO YNGVESSON/TT SPEKTRA

V75-förslag:

- Avd 1:** 8, 3, 7, 11
 - Avd 2:** 9
 - Avd 3:** 1, 6
 - Avd 4:** 5, 10
 - Avd 5:** 2, 3, 4, 11, 9
 - Avd 6:** 5, 1, 11, 10, 6, 3
 - Avd 7:** 10, 4, 7, 1
- STORA systemet:** Hästar i halvfet och kursiv stil; 1920 rader. (Insats: 960 kr)
LILLA systemet: Hästar i halvfet stil; 192 rader. (Insats: 96 kr)

Häng med MOTIONERA och vinn!

Vinn presentkort värda: 100€, 30€ eller 20€

Bra motionsövningar

MOTION. Känns situps förlegade och armhävningar för tråkiga? Ta då del av Nyans motionsövningar som livar upp träningen en aning. Allt du behöver är lite motivation och ett golv.

1. Stålmannen

Precis som övningens namn antyder ska du ligga på golvet som om du flyger i luften. Magen ska vara nedåt, armarna över huvudet och benen rakt bakom dig.

Lyft armar, ben och bröst. Spänn alla muskler på baksidan av kroppen och räkna till 10.

2. Teaser

Sätt dig helt sonika på rumpan. Lyft ben och överkropp så att de bildar ett V. Sträck armar och ben. Viktigt är att ryggen är så rak som möjligt. Räkna till tio.

3. Twister

Sätt dig med armarna och benen rakt framför dig. Var rak i ryggen. Vrid hela överkroppen åt höger. Vrid tillbaka och gör samma sak på vänster sida. Räkna till tio vid varje vridning.

4. Chaturanga armhävningar

Tänk dig armhävningar med händerna på marken i höjd med bröstet. Gå upp i en rörelse så att det känns i dina triceps. När armarna är sträckta håller du din position och spänner magen. Räkna till tio.

5. Halv situp

Sätt dig i position för situp med benen raka framför dig. Låt ryggen vara sträckt mellan golvet och upprätt position. Runda ryggraden och gå nedåt halva vägen. Det ska kännas som om rygkotorna långsamt separeras och att ryggraden sträcker på sig. Dra in magen.

Motionskort finns att hämta hos:

- Avancia
- Mariebad
- Träningsverket
- City Sport & Cykel
- Ålands Idrottscenter
- Telebutiken
- Sportcenter
- Viking Line Storagatan
- Ålands TV
- Expert Welander
- Snickarbyxan

och på följande ställen:

- Nya Åland
- Godbyhallen
- Vikingahallen
- Bollhalla
- Idrottsgården
- Baltichallen

Träna, träffas & trivs!

Måndag & Onsdag 10.00-21.00
Tisdag & Torsdag 06.50-21.00
Fredag 10.00-20.30
Lördag 10.00-16.00

Åland AVANCIA Sportcenter

Strandgatan 31, tfn 15 215, fax 15 226
www.avancia.nu

MARIEBAD
MARIEHAMNS STAD

Badhuset för motion och rekreation.
Relaxavdelning för grupper.
Tfn 531 650

www.traningsverket.fi

TRÄNINGSVERKET
Träning för alla.

Ålands modernaste träningscenter!

ÖPPETTIDER
Må/On/To 09.00-21.00
Ti 06.45-21.00
Fre 06.45-20.00
Lö 10.00-14.00
Sö 14.00-18.00

info@traningsverket.fi ☎ +358 18 23003

MOTIONERA 15.9-15.11 och vinn presentkort

MOTIONS KORT

1)	2)
Datum:	Datum:
3)	4)
Datum:	Datum:
5)	6)
Datum:	Datum:
7)	8)
Datum:	Datum:
9)	10)
Datum:	Datum:
11)	12)
Datum:	Datum:
13)	14)
Datum:	Datum:
15)	16)
Datum:	Datum:
17)	18)
Datum:	Datum:
19)	20)
Datum:	Datum:

Skriv datum i en ruta för varje gång du motionerat minst 30 minuter. Anteckna också vad du gjort, exempelvis promenad 2 km. När du fyllt i hela kortet och skickat in det till Nya Åland deltar du i dragningen av **fina priser**, presentkort värda **100€, 30€ eller 20€**. När motionskortet är fullt börjar du på ett nytt och ökar därmed din vinstchans!

Ditt motionskort skickar du till Nya Åland, PB 21, 22101 MARIEHAMN eller lämnar in det till vårt kontor på Uppgårdsvägen 6. Du har tid på dig att fylla i motionskortet 15.9-15.11.2008. Korten bör vara Nya Åland tillhanda senast onsdagen den 19.11.2008. **LYCKA TILL!**

• FRITIDSKLÄDER •

Fleece
29,90€

TEL. 15 561
SNICKARBYXAN
Ålandsvägen 35

Namn:

Adress:

.....

Telefon:

Nya Åland
☆☆☆

SIMNING

Skön och skonsam motion ...

- Simglasögon • badmössor
- Öronproppar • näsklämmor
- Simbyxor • flytkuddar för barn m.m.

tfn 14 950, fax 14 959
Skarpansvägen 28
Öppet: må-fr 9.15-17
lö 10-14

CITY SPORT & CYKEL

Ålands Idrottscenter
Här gör vi bästa vinn!

ÖPPET
Vardagar kl 12.00-22.00
Helger kl 12.00-18.00

MORGONSIM
kl 06.00-10.00 tisdag & fredag
Kassan stänger en timme före

Tel 41 555

iPod Shuffle 2GB

95€

Telebutiken
Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!

89€
Norm. pris 119 €
Strl herr 40-45, dam 36-42

SPORT center
NORRAGATAN 9
tfn 16 489, fax 16 589.
Öppet 9-17.30 **lörd. 10-14**

Stans bästa TV-affär
gör du hos oss!

LG SAMSUNG SONY m.fl.

expert WELANDER
Ekonomiegatan 3. Tel 14 400.

SPORT ÄR ROLIGT... på TV!

Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...

ÅLANDS TV
Panasonic

Storag. 9, tfn 12 629 www.alandstv.com

BRA PRISER
med Viking Club under hela hösten

11€

1-5 personer och bilen t/r med Rosella.
Gäller t o m 31.12.2008.

VIKING CLUB
www.vikingline.ax

torget.ax

Ålands största köp- och säljmarknad!

= bilder finns på torget.ax

Telefon dygnet runt:
0600 91 219 5,05 € + lsa

SMS:
Skriv TORGET barnvagn säljes,
tel 23 444 till 173 521 0,95 €

torget.ax
Ladda upp bilder, annonsera flera veckor,
ändra eller ta bort din annons

Priser för privatpersoner:
Annons i tidningen & på torget.ax 0 €
Bild på hemsidan 0 €
Bild i tidningen 10 €
Signatur svar 10 €
Faktureringsavgift tillkommer på fakturor under 33 €

► Barnartiklar

• Säljes

Barnmatstol Ikea 5, vinterstövlar Pax stl.21 (som nya) 10, barnbärolstol (oanvänd) 50. Tel04575701695

Bärflift/åkpåse, svart med löstagar bottenplatta och suflert säljes. Babytravel. 20 Tel04575483668

☑ Bilbarnstol Akta Duoflex Comfort (-00), för barn 0-25 kg, fint skick, enkel montering. Manual medföljer. 60 Tel0405659486

☑ Bilbarnstol Akta Duoflex Basic (-02), för barn 0-25 kg, fint skick, enkel montering. Manual medföljer. 60 Tel0405659486

Mammakläder Mammabyxor samt -övre delar i stl. 42-44, L. 5e/ styck Tel0405265084

Brio Pony sittvagn med viloläge. I nyskick. Svart och grå. 90 Tel0405916081

☑ Skötbord med nytt liggunderlag. Skötbordet har 2 hyllor. 25 Tel0405916081

Bärflift/åkpåse svart med löstagar bottenplatta och suflert. Babytravel. 20 Tel04575483668

► Bilar

Vindrutor billackering bildelar bilreparationer beg. bilar

ÅLANDS BIL & DELAR
Grönbacka JOMALA.
Tel. 31 363, fax 31 976
info@bilodelar.com
bilodelar.com

• Säljes

Nissan Micra 1,2 -91, grå, nya v+s-däck, Pioneer-stereo, nyligen besiktigad. Billig i drift!. 850 Tel0407009078

☑ Fin Volvo 850 kombi -96, rostfri, vit, 190tkm, dragkrok, ABS, klimatanl, motorvärmare, kupé-uttag, nya s-däck/alufälg. 5600 Tel0405769920, m02420@aland.net

Ford Escort 89. Vit 5-dörr, 1600i, 90hk, besiktigad apr., inga anmärk, servad. 600 Tel0400529410

BMW 325ia -91. Cameleontfärg. 110tkm. Bra stereo. 17" s-däck på lm-fälg + v-däck. Snygg o i bra skick!. 8500 Tel0408295141, carladam86@hotmail.com

☑ Caddy -87 1.6i bensen har gått 211tkm, s-däck på lm-fälgar + v-däck, billig bil. 1600 Tel0407486996

Fin kombi slumpas Nu vill inte min fina Audi-kombi stå stilla längre. Bra skick, mycket bytt, besiktigad. 1450 Tel04570892141, ove@aland.cc

Bebis bilbarnstol välhållen, 0-15kg med bärhandtag. 40 Tel04575244035

Emmaljunga combi Svart/vit stora combivagnen, både ligg- & sittdel, myggnät 3,5år - välhållen. 100 Tel04575244035

Grobag sovpåse Rosa Grobag sovpåse för inomhusbruk, 18 - 36 mån, 2,5 tog. 8 Tel04575039402

Vinterjacka stl.74. Täckjacka Espirit, stl.74, mörkblå med gröna detaljer, löstagbar huva, fleecefoder. 12 Tel04575483668

☑ Emmaljunga duo edge -05 ligg- och sittvagn, svart o grå. Regnskydd och skötväska ingår. Ny suflert medföljer. Bra skick!. 200 Tel04573425255

Barnsäng Mycket fin och välvårdad barnsäng med förvaringslåda under säljes. Utdragbar. Endast 3 år gammal. Finns inom Mariehamn. 70 Tel0407609292

• Köpes

Bilbarnstol, billig och i bra skick, önskas köpa. Tel +3584573424283

Ammingskudde för tvillingar köpes. Tel04573613652

350+700 bra motor o låda, säljes eller bytes mot nåt kul... Tel04573312865

☑ Passat kombi vit. Iägare. Avställd. Lite småfix att göra senaste besiktning utan anmärkning men fin i övrigt. S+v-däck. 530, connysadress@gmail.com

Mazda 323 Fungerande grå liten bil, -82, söker nytt hem. Säljes billigt. E-post säkrast, annars per tel kvällstid. Tel0046735639631, lindqvist_emmelie@hotmail.com

☑ Opel Vectra Hb -98. Grönmet. Sommaräck på alufälg. 4000 Tel04573424022, desire_danielsson@hotmail.com

Ford Sierra bakhjulsdriven 1.6, ej reggad. Tel0405200590, estin_ate@hotmail.com

Toyota Corolla Pålitlig pendlarbil, går bra. Lite småfix att göra, drag-, m-värmare. 550 Tel0407184419

Mazda 323 -89, bil i hyfsat skick, småfel som fixas lätt av ngn som gillar att meka. 500 Tel0407184419

☑ Audi A6 Avant V8 4.2 Quattro, tiptronic-autom, läder, mm. Ta kontakt så kan jag berätta mera..... 19900 Tel0400757809, danmartin.eriksson@pp.inet.fi

Escort farmare -96, 187tkm. Bra skick. 2900 Tel04570721056

Ford Sierra delar Motor o växellåda 1.6, mellanaxel, fram- o bakaxel, baklucka, bakljus mm. 300 Tel04575300628

☑ Ford Orion -88 Gått ca 200tkm besiktigad 29/5 u.a. Lite reparation behövs efter en dikeskörning, men går att köra. Ring eller mail för mer info. 400 Tel0405778132, flower312@gmail.com

Ford Focus -99. Abs, ac, motor- o. kupévärmare, nya sommar- och vinteräck. 6000 Tel36281

Opel Omega 2.0 Dragkrok, elhissar (fram&bak), ABS-bromsar, radio, vinteräck. 1995/178.000. Stort bagageutrymme. 3000 Tel0400621777, anders.ekstrom@aland.net

Chrysler Voyager -92, 7 pers AWD säljes. 2000 Tel0405098293, pocke@pp.inet.fi

Vinteräck 165/13 på Fordfälg. Tel14533

Volvo 850 farmare Årsm -96 motor 2,4 l, 20V, fint skick, nya sommaräck på alu.fälgar, dragkrok, motor- o cupévärmare, rikligt utrustad. 4900 Tel04573613533

5d Pajero V6 automat, -89. 4500 Tel0405329160

VW Golf -88 Ny kylare, nya remmar, s+v-däck, extra delar, bra skick. 900 Tel04575300628

Bmw motor M50B20 vanos -93, komplett motor med koppling, låda, databox och kabelhärva, motorn sitter i bil och kan provstartas. 390 Tel04573421696

Toyota Avensis 1,8 Säljer vår Toyota pga behov av större bil. Årsm -00, 95700km, cd, ac, s/v sommar på lm fälg. Dragkrok, silvermetallic. 10500 Tel0405067878, 0405044486

Toyota Hilux 2,4D -87, diesel, 300tkm, flakkåpa medföljer, s+v-däck (dubbade). 4200 Tel0405409571

Opel Astra 1,8 aut. farm. 130000km, x-ljus, storservice gjord, drag. Tel0400566502, 040991802

Nissan King cab reservdelsbil 4x4 diesel extra motorer, kåpa, defekt växellåda m.m. 500 Tel0407297108

Bilsläpvagn -kan tippas, 700kg lastförmåga, 1,8x3 m. 1600 Tel04575244035

tak
ALLTID MED
golv

Det börjar bli kallt nu...

FRISTADS
WORKS EVERYWHERE

Pris 81,-

FRISTADS PILOTJACKA PP-442
finns i svart, blå & grå

BYGGVARHUSET
BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMRENING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VÄRNING
TFN: 28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET VARD. 8-17,
TORS. 8-15, (Bygglaget 8-17), LÖRD. 9-14
www.byggvarhuset.ax

ÖPPET ALLA TORS DAGAR TILL KL. 19.00

☑ BMW M3 Coupe -96 321hk 6vxl, svartskinn, dubbelgigklima, stora datorn + mkt mer, 144tkm och i bra skick. 17000 Tel0407195823

Bilförstärkare Formula-X. Lite använd som ny. RMS @ 4 Ohm 2x100W. Nytt pris var 199, nu säljer jag den för 100. Ring Maria. Tel +358442167054

☑ Chrysler Voyager Executive business modell 3,3L V6 med automatlåda och full servicebok. Som ny invändigt, (2 ägare). 7-sitsig med kaptensfätöljer. 22500 Tel0407673888,

☑ Honda Prelude -86, medkörd 286tkm, går billigt, något vajsing nu, vet ej vad, nya s+v däck. 500 Tel04575701335

☑ Perfekt familjebil Chrysler Grand Voyager 3,3L automat årsmodell 00. 10000 Tel0400762059

☑ Nissan KingCab -87 235tkm, 1,9L, 2wd, bensen, 2 ägare, servicebok, ny koppling, bra s+v-däck, ej dragkrok eller rost, pålitlig o i kanonskick. 3000 Tel0407729386, marco.johansson@aland.net

Flakkåpa i bra skick. Lite använd. 200e. Tel04573428191

Saab 900. Saab talladega 2.0 turbo -98. Läderklädsel, fjärrlås, klimatanl, nya vinteräck. Rostfri!. Tel04573426773

Volvo 855 SE -96 svart kombi m tonade rutor. Har gått 274500km. 5000 Tel0405240045

Nissan King Cab -88, 4wd, 2,5l diesel, max släpavagnsvikt 3420 kg. 4000 Tel0407253723

Isuzu pickup -88, 317tkm m.m. 1000 Tel04573749695

Bmw 325 cab -94, rullat 145tkm! Ej vinterkörd, fint skick. 12500 Tel0408466300

Blinkers Nya vita blinkers till Ford Escort mk 4. Ej använda. 40 Tel04573749788

Volvo V40 Årsm.-90 2,0 140hk. Ac, färdator mm. Nybesiktigad med nya sommaräck på lm-fälgar. Tel41192, 04573135970

Cheva pickup -86 4x4 med camper 6.2l diesel, ny motor medkörd ca.15000 km, fint brukskick. Tel04575483547

► Båtar

• Säljes

Silver Fox med 40hk. Silver Fox -99, längd 4,60 m, Suzuki 40hk -99, välvårdad, lite använd, vinterförvarats inomhus, 1 ägare. 6500 Tel0400537103, 0400615456

Liten HT-båt ca 4,5m, landtärnor, brandsläckare, pump, 5 sittplatser, 40hk Mariner -92 (fint skick), kan ses utanför Sagulins snickeri. 1800 Tel +358405537614, 01835718

VP dieselmotor för drev, 130hk, 6-cyl, Årsm.-79. Fungerar med mkt nya delar. 1500 Tel32605

25hk Johnson ny! Utombordare, ny, men från 90-talet. Aldrig varit i vattnet!. Tel38396, 0407424888

☑ AMT 185R -08 Mittkonsolbåt L5,5m, B2,24 med Honda 90hk, 17h. Komfortstolar, Hydr aulstyrning, linor, köljärn, dynor, läsbara fack, dragg mm. 20000 Tel0407292867, 33785

Snipa med akterruff 7x2,5m. Dieselmotor. Ring för mer info. 4000 Tel04573749904

► Cyklar Mopeder & MC

• Säljes

☑ Mc-utrustning Dainese ryggskydd. Alpinestar handskar stl. L. Alpinestar stövlar stl.43. Pris: bud. 1, connysadress@gmail.com

☑ Crossutrustning. Skydd: knä, armbåge, rygg, bröst/axel, hjälm ny stl large. Pris: bud. 1, connysadress@gmail.com

☑ Yamaha r1 delar till 00-01 plastkåpa fram trasig. Högersida repig. Bakdelen lätt repig. Äkta kolfiber slipon som ny. Pris: bud. 1, connysadress@gmail.com

Yamaha r1 04-05 dela Helt nya i kartong, avgasburkar bak. Dubbla pipor i häcken. Pris: bud. 1, connysadress@gmail.com

☑ KTM 65 SX -03 cross i väldigt fint skick. Hjul 14"/12", sitt-höjd 75cm. Bra pris vid snabb affär. Ev. byte mot moppe eller fyrhjulig. 1300 Tel0400792251

Crossmoppe MBK -03, fint skick, medkörd 8800 km. 1000 Tel04573427724, aegcore@hotmail.com

Cross Honda cr80cc, ring om mer info. Tel0405200590, estin_ate@hotmail.com

☑ Dainese skydd. Cross/mc-skydd: bröst, rygg, armar. Nästan nytt. Storlek M. Ring om mer info. Tel0405200590, estin_ate@hotmail.com

Tjejcycl 28 tum, Helkama, lil. 7-växlar. Lampa ingår. 120 Tel41895

Volvo 940 med automatlåda. 4500 Tel04575957623

Honda Civic Mattsvart 1.5 4d -87. 500 Tel04573421692

Chevrolet Nova 4d -77, besiktigad, dragkrok o stereo. Ge bud. 2400 Tel0407729888

☑ Cheva pickup 1500 4x4 -89. Mycket bra skick. 5500 Tel04573425095

Ford Escort Mk 1 Femtimmarsbil med bur. Tel04573749788

• Köpes

VW Golf II Onskar köpa besiktigad och körduglig VW Golf II (88-92) för billig peng. Tel0400258140

Segelbåt Fenix -84 I propert skick, välutrustad, ny motor och drev -08. Tel13511, 04573135128

Volvo MD 5 7,5hk Motor och S-drev -84, sötvattenkylning. Allt fungerar. Prisinde. 1500 Tel13511, 04573135128

Crescent HT med 50hk Yamaha. 5,30 lång med kapell - fint skick. Kan provköras!. 4500 Tel04575244035

☑ 6m styrpulpbåt Yamarin 5910-05 Yamaha 100 hk-01, lite medkörd. Nytt kapell, ekolod, gps, stereo. Logotype borttagen. 19000 Tel04575483849, camilla_79aland@hotmail.com

Vindrutebåt, nyrenoverad 55hk Evinrude snurra. Båten nyrenoverad, nytt: lanternor, läderratt, säten, lister, brandsläckare, båge, styrvajer. 2000 Tel04573421016

• Köpes

Båttrailer i åtminstone hyfsat skick, lämplig för Buster L önskas köpa. Tel0505747454, henrik.johansson@ksfmedia.fi

Flickcykel REX Gigabike 26" röd. 3-växlad. Foto o handbroms. 5år gammal. 10år ramgaranti. Bra skick. 150 Tel16457, 04573430760, sivsollman@msn.com

☑ Rieju rr -04 50cc Moped med helrenoverad motor skall säljas pga motorcykelköp. Går mkt bra och är i fint skick. Kontakt: e-mail, tel. efter kl.16. 1850 Tel16970, +3584573424423, simon. ramsay@hotmail.com

☑ Derbi eu-moped 50cc Derbi Senda SM X-treme. Årsmmodell 04. Medkörd ca 11000km. Vinteräck, hjälm samt turbokit avgassystem ingår. 1500 Tel04573283772

Husvagn Piccolo 320 -89 i bra skick. Tre bäddar, två lågors gas-spis, nytt kylskåp, trumatic värmare, mycket lättdragen, egenvikt 510kg. 2500 Tel04575958540

Scooter Svart CPI Popcorn-03 i bra skick-ring/maila för mer info. 900 Tel04573429411, lund_iron@hotmail.com

☑ Yamaha R6 -99 Nyservad. Ohlins dämpare fram, bak och styrdämpare, stålomspunna broms-slangar, Yoshimura helsystem. Registrerad som 25 kw. 5500 Tel0405343552, warti_88@hotmail.com

☑ Honda NSR -01 i mkt bra skick säljes. Aldrig vält eller kullkörd. Motorn nyrenoverad. Tel0405918899

Scooter moppe. Reservdels Scooter moppe. 70 Tel0400229196

OPEL ASTRA 1,6
Modell 2000, körd 138 tkm, sommar och vinteräck, motorvärmare, 2 ägare, fullst. serv. bok, fint skick. 5000€
Tel 0503606976

• Säljes

Fyrhjulning 50cc. gatureg. Lite medkörd. Bra skick. 700e. Tel04573428191

Motorcykellyft. Nypris 130. 80 Tel04573135160

Super motard ktm 640 lc4. Tel0407342381

► Djur & Tillbehör

• Köpes

Black molly Är det någon som vill sälja sina black Molly hanar eller honor, silver Molly honor till ett lämpligt pris. Tel15227

Klösbräda Onskar köpa klösbräda till katt. Allt av intresse!. Tel0400685891, julia_8439@hotmail.com

Höns! Stora eller små, kycklingar eller fullvuxna spelar ingen roll. Bor på en liten gård, hönsen får gå fritt in och ut hur dom vill. Tel04573649613

Foderhäck för hö/silage för häst, gärna med tak. Tel0408339032

• Säljes

☑ **Irländsk röd Setter-** valpar efter högt meriterade, sunda o rastypiska föräldrar söker intresserade hem! Välkommen att ringa för fler uppgifter!. Tel0400459758

☑ **Två marsvin** säljes pga att lilla ägaren ej orkar ta hand om dem längre. En korthårig o en långhårig, båda tama med jättestor bur. Bok medfölj. Tel0405092091, 37677

Terrarium 60x30 cm nästan nytt, med inbyggd belysning och UV. Medföljande värmematta. Passar till Gecköodla eller liten orm. 50 Tel0407306297, tina.gnici@aland.net

☑ **Golden retrievervalp** reg. skk friska, trevliga föräldrar. Leverans i slutet av nov. 10000sek Tel0046858025125, golden@yellow.se

☑ **Tuppar** Fina tuppar. Tel04570050270

Jättekaniner. Finns 5st honor kvar ännu av Belgisk jättekanin. 50 Tel +358407589672

Transportbur för hund. L.98cm, B.60cm, H.65cm. 70 Tel31651, j.e.karlsson@aland.net

► Elektronik

• Säljes

☑ **Philips DVD hemmabio** Förstärkare/AUX/radio/cd/DVD. Med Dolby Surround Pro Logic II 5.1 högtalare(5st.) och en kraftig subwoofer. Regionfree! Fint skick. 130 Tel0408708717

☑ **Oanvänd V7 20" TFT** skärm. 190 Tel04573430221, maxkoot100@hotmail.com

Playstation 3 spel Uefa Euro 2008 40e, Madden 07 20e, NHL 08 30e, Beowulf 20e. Eller alla för. 100 Tel0407781725

Yamaha tdr 125. Nu ska jag sälja min 125a på grund av byte till bil, fint skick, går bra, nya däck, årsmod. 1995. 1500 Tel0400813211

☑ **Flickcykel** Tunturi shine 21", 3 växel, handbroms, lås, använd 1år. 100 Tel0403502007

☑ **Cross 125:a** -92 Honda cr 125, ny kolv, bra däck, bara att gasa.. 750 Tel0407568368

Kattunge En jättesöt och social pojke på 14v söker nytt hem. 10 Tel04573749788

☑ **Sträv. taxvalpar** födda 15.9. lev.klara 8.11. far:SU(d)CH mor:S VCH Mera information per tel eller www.aland.net/saker-ting/. Tel01837254, 0405294391, mervi.nordqvist@aland.net

☑ **Blandrasvalpar** Av Aussie,flat-coated retriever, Engelsk springer spanel. Barnkära, aktiva blir medium stora.Vaccinerade, avmaskade.lev.klara. 200 Tel +358408244315, su@aland.net

Kattungar Svart-vita, hona o hane blåögda f. 25.8 sociala, fint-betecnade, nyfikna, redan rumsrena, äter själva. Leverans enl. önskemål. 1 Tel0405896388, sandberg@aland.net

13-åringt sto söker nytt hem som sällskapshäst. Inte riden på länge, snäll att hantera. Ring för mera info efter 18:00. Tel0407247067

• Övrigt

Sköldpadda bortskänkes. Ring kvällar. Tel19882

Medryttare finnes Häst eller större ponny spelar ingen roll, men gärna pigg och orädd. Ridit i ca 7 år, haft uppehåll en tid. Vårit medryttare förut. Tel04575701413

4 charmiga kattungar 3 hantar & 1 flicka 19v. söker nya hem, helst på landet. En mindre summa ges till den som kan ge ett gott & bra hem till dem. Tel04575701277, 32793

☑ **Medryttare sökes** Ca 3dgr/v till vmlb sto 8år. Snäll, lättlärd, rolig att jobba med. Ring för mer info. Tel0407193590

☑ **Fodervärd till tax** sökes. Strävår. tik född 15.09 far: SU(d)CH Daksgårdens Ante mor:S VCH Playadel Bergs Iderika Ida. Intreserad? Ring. Tel 01837254, 0405294391, mervi.nordqvist@aland.net

☑ **Bra teleobjektiv** Sigma 135-400mm för Canon kamera, väska medföljer. 249 Tel04573421728, tomas.aspback@aland.net

☑ **Monster speldator** Nu säljes speldatorn innehåll: Intel c2d 3,4ghz, 2gb ram, nvida 7900gto, 250gb hdd. Billigare vid snabb affär. 750 Tel04573424354, hallo-net_nr1@hotmail.com

TV-spel Atari Jaguar med 1st spel (cybermorph).25 Tel0403269538, ann-sofie@aland.net

☑ **Z310i Sony Ericsson.** Helt ny, oanvänd, rosa, Z310i telefon säljes. 100 Tel04573828597

Playstation2 + spel playstation2 en kontroll ett minneskort 9 spel. 150 Tel04573441234, stobban2@hotmail.com

Elektrisk rakapparat Braun 6680 FreeGlider, laddningsbar, tvättbar, trimsax, 4st balsam patroner medföljer. Obetydligt använd. 50 Tel04573314070

GPS Receiver GPS Mouse BU-303, USB 1.1 Inköpspris 96 euro. 50 Tel04573314070

Scanner CanoScan Lide50 scanner, oanvänd. 20 Tel21827, linda.johansson1000@hotmail.com

TIG-svets Origo-Tig 150 Amp. Lite använd, nypris 2200. Tel01833691

Sony nv-u51gps. Nypris 350e, nu 200e. Nästan oanvänd. Tel0400232908

► Fastigheter

• Uthyses

Garage Storby,Eckerö Nybyggt varmisolerat garage för 2 bilar, centralt Storby. El finns, betonggolv, låsbara portar. Tel38396, 0407424888

Lager,förråd Eckerö Nybyggt garage varmisolerat, kan användas som som lager eller förråd. El finns, betonggolv, låsbara portar. Tel38396, 0407424888

1,5 på Södermalm Möblerad lägenhet mitt på Södermalm uthyres 15 nov-15 dec pga av utlandsresa. Hyra 7000kr/mån, 4000kr/halvmånad alt. 2500kr/vecka. Tel +46704073800, soder1@live.se

Trea i Mariehamn Nybyggd arkitekturad lägenhet med sjöutsikt i sydvästra Mariehamn (2 km från centrum). Tillträde omgående., dinbostad@aland.net

Möblerad 2:a i M:ham 1.10.2008-31.5.2009. I lgh bor 2 trevliga rumsrena katter skötsel av dem ingår då jag stud. i Sverige. End. seriösa svar. Tel0408658296, +46761421913

5 rok hus i M:hamn Egnahemshus med 5 rum och kök, garage och liten tomt uthyres i Mariehamn. Hyran är exklusive el, vatten och uppvärmning. 800 Tel0404163213

Större fritidshus, vinterb., möbl. i Östernäs vid strand. Elvärme, ny luftvärmepump, braskamin. Källare m bastu o dusch. Lämpl. för par. Kallhyra ca. 600 Tel19520, +46702252011

3 rum o kök, 75 kvm, centralt i Mariehamn, fr.o.m. 1 nov., birgitta-ch@hotmail.com

Lager, 21 kvm, centralt i Mariehamn, fr.o.m. 1 nov., birgitta-ch@hotmail.com

Central 2:a i M:hamn. Här- lig söderbalkong. Lugnt läge. Tel13974

• Önskas hyra

Universal remote 9i1 Styr TV, video, satellit, kabel, LD, DVD, VCD, CD, Hi-Fi och stereo med en fjärrkontroll. Öppnat paket! Ersätter trasig!. 10 Tel0408708717

MSI GX600 (Laptop), T7500 2,2Ghz processor, 3GB RAM, GeForce 8600M GT 512MB Grafikkort, 250GB Hård- disk. Säljes pga. tappat intresse. 850 Tel0405931222, Linus.sjoblom@hotmail.com

Partyhögtalare Stora partyhögtalare, 134x34x39(120). 4x8",1x5",1x1" per sida. Lite PA-look, bärhandtag. 230 Tel04575640132

Ny Denver, bärbar. Cd/mp3-spelare m minneskortläsare o USB. Kassetbandspelare. FM-radio o inspelningsfunktion. Uttag för stereohörlurar. 40 el bud. Tel04573430370

United VMC 1244. Cd-spelaren som har allt! Radio, kassettspelare, fjärrkontroll. Toppskick, knappt använd. 40 el bud. Tel04573430370

United Mic 4220. Mikro musikcenter med cd-spelare, radio o kassettspelare, fjärrkontroll. Toppskick, knappt använd. 35 el bud. Tel04573430370

• Köpes

Billig och bra TV minst 28 tum. Tel04573424555

Liten lgh/rum i Sth Omgående. Söker hyra, skötsam person. Tillgång till toa/dusch. Helst centralt men allt beaktas. Tel04570892141, ove@aland.cc

1:a eller rum Lärare vid Ålands musikinstitut söker omgående 1:a eller rum i Mariehamn fram till jul. Tel0403719808

Tillbaka till ön Flyttar hem från Norge i slutet av oktober. Söker lägenhet i Mariehamn från november. Är rökfri och djurfri. Max 500 euro. Tel +35840 5710037, +4748180302, eddy_ weejii@hotmail.com

1-2 rok i stan! 1 rok eller väldigt liten 2 rok i Mariehamn önskas av arbetande tjej. Djurfri. Tel0408731851

Vinterbonad stuga Onskas hyra max 10 km från Mariehamn under tiden 30 oktober - 30 november., staffrob@gmail.com

2:a el 3:a i M:hamn sökes av en familj med ett barn. Fast inkomst. Djur- o. rökfria. Snarast. Tel0400780555

Etta i Mariehamn 22-årig tjej önskar hyra en etta i Mariehamn omgående. Djurfri med fast inkomst. 400, soffpropp_666@hotmail.com

I Norrtälje. Pendlar från Sthlm, så lägenhet i Norrtälje önskas hyra av studerande på Rodenskolan. Allt beaktas! Ring Erica. Tel13502, 04573425138, mrs_sweet90s@hotmail.com

Etta önskas hyra i Mariehamn. Tel0403557702

Hyra lägenh. i Sthlm Arbetande par från Finland vill hyra lägenhet i Stockholm snarast eftersom vårt 2:a handskontrakt upphör. T el +46707937249, 0442526694, friberg.anne@gmail.com

Billig etta Jag är en djurfri, rökfri kille på 21 år, har fast jobb och jag söker en billig etta i antingen Mariehamn eller Jomala. Tel0405931222, Linus.sjoblom@hotmail.com

Onskas hyra! Studerande/jobbande par önskar hyra 2-3 r+k i Mariehamn från 1.1.09. Minst 50m². 550 Tel0504116573, alexsi.jerohin@ha.ax

2:a i Mariehamn Jag och min sambo önskar hyra en 2:a i Mariehamn. Vi är båda djur- och rökfria., elin.langels@hotmail.com

Boende i Stockholm Sökes av skötsam 27-årig kvinnlig studerande. Söker hyra. Hyr gärna längre tid. Tel +46700406951, +358407048790

► Hus & Hem

• Säljes

Badkar, som nytt. Tel13297

Säng Sängstomme 180 x 200 samt 2 nattduksbord. Vitt. Nymålat. 300 Tel0407184140

☑ **Matsalsbord** i björkfaner. 160x190 cm. Glasskiva i mitten. Som nytt. 190 Tel04573613852, lindalofman@hotmail.com

Massivt köksbord i furu för sex personer, 1*2m. 250 Tel04573424767

Tv-bänk svart med glasörr och en hylla. 40 Tel0405077142

Diskmaskin AEG. 80 Tel0407184140

Ugn/spisplatta/fläkt 60cm bred. 120 Tel0407184140

3st kylskåp säljes. 150 Tel0407184140

Bänkskiva i valnöt 180x60cm. Tel0408657070

Växa juniorsäng Vit utdragbar "växa"-säng med madrass i bra skick. 50 Tel04573431974

Frysskåp Electrolux 200 l. 100 Tel0407184140

Kyl/frys H:175,5 B:59,5 D:55, 3år gammal. 300 Tel0405077142

Ny resårsäng. Helt ny och oanvänd resårsäng 90cm. 70 Tel0407273028

Resårsäng 90cm bred. 30 Tel0407273028

Matsalsbord. Gediget köks/matsalsbord i bok, 189x89cm. 60 Tel0407273028

Äldre bokhylla Bokhylla med vitrinskåp, 4 delar. 40 Tel15469, 04575957946

☑ **Fin soffa,** ljus och bekväm. 450 Tel04573613868, john_b_84@hotmail.com

☑ **Schäslong.** Brun läderschäslong. 50 Tel04573613868, john_b_84@hotmail.com

☑ **Hörnskrivbord** Ser ungefär ut som på bilden, isärplockat och finns för tillfället i Sverige. Ring för mer info. 100 Tel0408170240, ida-88@hotmail.com

Kökssoffa Gammal kökssoffa, mörkflamig, större modell 185 cm, utan lock. 100 Tel04575483770

☑ **Fätölj.** Läderfätölj säljes pga utrymmesbrist, mörkbrun, obetydligt använd, snurrbar. 200 Tel04573314070

☑ **TV** Finlux Sky Design, Text-TV, 25", stativ och fjärrkontroll medföljer. 120 Tel04573314070

Billigt! Furumatbord + stolar, nattduksbord, furusäng 80x200, långt blombord, micro, 3 soffbord, sänglåda på hjul, 3-sits soffa. Tel04573427119

2 pers + katt Söker tvåa eller trea, med möjlighet för husdjur. Högst 500 e/mån. Tel04575244526, loveyatzolovis@hotmail.com

3 rum och kök 3 personers rök- och djurfri familj önskar hyra trea i Mariehamn, eller byta vår tvåa mot en trea. Tel0405106783

Bostad för 3 personer sökes i staden. Hyres lägenhet / hus. Tel04573613112

2:a Vi är ett skötsamt par som vill hyra 50-60 kvm stor lägenhet i norra Mariehamn eller i Jomala, inte över 500, snarast. /Camilla. Tel0408395149

TV-skåp+byrå i ett Smart, stilren möbel t.ex. för sovrum. Från IKEA, serie Malm och björkfaner. Nypris 1995 kr. Säljes pga felköp. 150, amanda.gottberg@gmail.com

Köksspis Spis/ugn, 60cm Strömberg, hel och fräsch. 50 Tel04575244479

Köksspis Spis/ugn, 60cm, Helkama, vit, hel och fräsch. 80 Tel04575244479

Köksfläkt Köksfläkt, 60cm, lampa och 2 hastigheter. 40 Tel04575244479

Varmvattenberedare 100 liter. Vit, för vägg eller golvmontage. 100 Tel04575244479

☑ **Telefonbord** i bok med 3 öppna hyllor, mått, h 75 cm, b 45 cm, d 30 cm. I fint skick!. 15 Tel0405265084

Grön 3-sits soffa säljes. 100 Tel04573441291

Bokhylla 2-sekt, med barskåp + vitrin. 80 Tel04573441291

Furubyrå med 3 små lådor + 4 stora lådor. 80 Tel04573441291

Snygg soffa Stilren, mellangrån tygsoffa för 3 pers. Överdragen är hela, fast i behov av uppfräschning. Tvättas i vanlig tvättmaskin. 50 Tel0407389991

☑ **Bokhylla** Fin, stilren lite äldre bokhylla säljs pga flytt. 50 Tel0403595299, 0403223103

☑ **Vitrinskåp** i furu, över- o underskåp. 100 Tel0405135255

Hällspis 70 cm Husqvarna Regina hällspis med ugn (ej varmluft). Vit, bra skick. 70 bred, 60 djup. 150 Tel04573519602

Gasspis m. elugn! Jättesnygg rostfri gasspis, 4 brännare, glaslock o. elektrisk varmluftsgn! 60 cm bred, 60 cm djup. Mycket fint skick!. 390 Tel04573519602

Liten spis med ugn två plattor och ugn, ren och fräsch. Skåp medföljer. 109 Tel0404030174

☑ **Sjomanskista** Tillverkad på Gotland. Fint skick. 100 Tel0408339032

Bord+stolar Runt blått bord + 4 pinnstolar, går att dra ut och sitta 6-8 personer runt det. 50 Tel0408339032

Panna , tegel. Jäspi oljepanna 6,5 år gammal, 300 . Ca 300 klyvda kalksands tegel, vita, 0,25 cent/st. Tel0400826626

Frysbox Zanussi, 350 liter. 230 Tel0407184140

Hörntvättställ med underskåp, vitt, sida 45 cm, nyskick. 80 Tel16980, 0408654748

Kompost Biokub 325 liter, isolerad kompost, polyetenplast. 150 Tel22717, 0400127888, elvis.ahlgren@aland.net

Vems är numret?

SMS:a 16505

- Skriv in telefonnumret inklusive riktnummer t.ex. 04571234567 (man kan även använda det internationella prefixet +3584571234567)

- Skriv numret utan mellanslag

- Skicka det som ett textmeddelande till 16505

- Du får tillbaka uppgifterna som ett textmeddelande

0,59 €/sökning

Kundtjänst 0800-93553

GSM ÅLAND
Global telekommunikation

www.gsm.aland.fi

• Säljes

Ikea-möbler. Fothult 3+2-sittsoffa, 100 . Leksvik tv-bänk (antikt-bets) 50 . Leksvik bokhylla (antikt-bets) 40 . Markör soffbord (mörk-brunt) 60 . Tel0457593882

Resårsäng 110 bred med krom stälrorben, väldigt lite använd. 60 Tel0456770923

Frysskåp 2-delat, Höjd 1.85 m. 100 Tel0407184140

Stort skrivbord L160 D70 H74. Massivt trä, ek. Lådurts x 2. Vägghylla ingår. L104 D31 H74. 100 Tel0405496400

Dubbelsäng 160 x 200, med madrasser 2 x 80 x 200. 100 Tel0405496400

Vattentunna 200 lit. i plast. 20 Tel15697

Beg. markis ca 7x3,30 m. 550 Tel0405916418

☑ **Leksvik TV-bänk** Antikt-betsad TV-bänk med skåp från IKEA, i gott skick (bredd 95, djup 62, höjd 75). 60 Tel0408473444

Tvättmaskin Whirlpool. Toppmatad, hyfsat skick. Tvättar rent och snyggt. 100 Tel0400614535

☑ **Gammal klaffbyrå**, gedigen, med mätten 127 cm bred, 62 cm djup och 125 cm hög. 150 Tel0407043151, jeanette.hostman@ha.ax

Tv-bänk i lön med överdel (som ny). 150 Tel04573749788

► Musik & Instrument

• Säljes

Förstärkare/högtalar 300w bas-förstärkare o. 15" högtalare i nyskick säljes som obehövlig. Stärkarn kan säljas skilt. Tel04573428303

CD-skivor Mr Musik hits. ÅR 1991-2002 50 cent/st eller hel årgång. 5 Tel0405669411

Trumset. Nybörjartrumset i gott skick säljes på grund av tappat intresse. 320 Tel0400813211

► Samlarobjekt

• Säljes

Navkapslar samling bortskänkes. Tel04573749788

► Sport & Fritid

• Säljes

☑ **4-hjulning 200cc** ATV. 4-takt vätskeyld 17hk, 4 växlar+ back, elstart, L:1800 B:1120 H:1130, sitthöjd 86, vikt 150kg, maxlast 155kg. 1500 Tel +3584573424936, Limpan391@hotmail.com

Ridväst i nyskick säljes. 40 Tel04573828693

Judodräkt stl.140, begagnad, säljes. 15 Tel0407047255, ak.lybeck3105@gmail.com

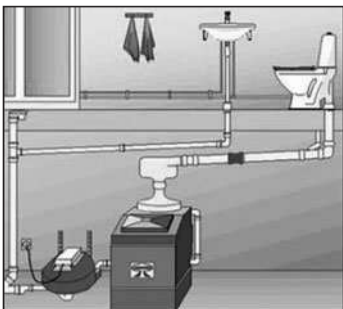
Jaktdress Ny Jahtia jaktdress, XL. Säljes p.g.a. felköp. 200nypris 300,00 Tel47728, 0400721166

Pojkskridskor i bra skick. Stl. 38, 40, 42, 43. Säljes styckevis. 10 Tel13057

► Övrigt

• Säljes

☑ **Bisamskinn** 75 obe-redda, djupfrysta skinn. Pris/st. 3 Tel0407405222, bergmanbjorn@hotmail.com

AQUATRON 90
Ekologiskt toalettssystem för vattentoalett. Mer info www.aquatron.se Nypris ca 2.200 €. Nu. 1400€
Tel 04573430130

• Köpes

Röda tegelstenar begagnade ca 250 st till 10m2 växthussockel. Tel0400792251

Gammalt skrivbord Gammaldags fint mörkbrunt skrivbord. Tel04570050270, 50270, pyrret@aland.net

Byggmaterial Overblivet byggmaterial, gipsskivor, virke, osv. köpes. Allt av intresse. Tel04575244479

Skåp/bänk Söker förmånlig förvaringsmöbler till förråd, skåp/bänk. Behöver ej vara vackert men i ok skick!. Tel0407061646

Lagerhyllor i metall köpes. Gärna ett större antal av samma tillverkare. /Rikard. Tel0400642212

Beg. större fryssbox el. skåp, av nyare modell. Tel04573425943

120 säng. 120x200 cm säng utan ben. 100 Tel04573431912

Elektrisk synth av märket Yamaha. Instrumentet i nyskick och säljes på grund av brist på intresse. Ring för mer info, pris. 130 Tel0407209909, billy.m@hotmail.com

• Köpes

Pianostol I fint skick, helst (mörk)brun. Tel0407602175

Gitarr. En tre-kvarts eller en skolgitarr önskas köpas. Tel48547, 0407693742

Hockeykort Någon som är intresserad av hockeykorts-samling?. Tel04573749788

Ridsäkerhetsväst, bra skick och knappt använd. Storlek medium. 70 Tel04573430478

Rollerblades Atlanta Aluminium X5 ABEC 5 grå, använda 2 gånger, stl.39. 30 Tel21827, lindajohannsson1000@hotmail.com

Dammsugare till trädgårdsdamm, garanti kvar. Så gott som oanv. 110 Tel04575244035

MGF:are se hit Svart/vit Milano gympadräkt stl.34" 15 . Mörkblå sammetsshort GK stl.S 12 . Räckhandskar Nike stl.xs 10 . Tel04573749894

Fotbollsskor! Nike air zome 90 säljes i princip oanvända, stl.44. Även Puma king skor stl.44,5 använda ett fåtal ggr inomhus. 25 Tel0505764093, 01817885

Björkved, torr, kapad, kluven. Ca. 35cm lång. Tel04575221634

Schaktblad för montering på 4-hjulning el. åkklippare. 50 Tel04573749904

► ÖVRIGT

FRI FRÅN NARKOTIKA r.f

OBS! Öppet hus 4.10 inställt

Vill du nå oss, ring 040 837 7115 eller besök kansliet torsdagar kl 19-20, Skillnadsgatan 21.

► LEDIGA PLATSER

Vid Ålands tingsrätt lediganslås att sökas en tjänst som

BYRÅSEKRETERARE

Till byråsekreterarens uppgifter hör tingssekreterarens uppgifter samt andra av lagmannen bestämda kontorsuppgifter. I det gällande lönesystemet har tjänsten kravprofil Y 7, därtill kommer erfarenhetstillägg och personlig lönedel.

Av byråsekreteraren förutsätts en sådan skicklighet och förmåga som behövs för att han eller hon framgångsrikt skall kunna sköta tjänsten. Tingsrättens ämbetspråk är svenska och av sökanden förutsätts därför goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska. Kunskaper i finska räknas som merit.

Ansökningarna skall riktas till Ålands tingsrätts lagman och tillställas Ålands tingsrätt senast fredagen den 17 oktober 2008 före tjänstetidens utgång. Tingsrättens adress är Torggatan 16, 22100 Mariehamn och postadress PB 31, 22101 Mariehamn, e-post: aland.tr@om.fi och telefax 0103650252

Mariehamn 30.9.2008

Tf. lagman Kristina Fagerlund

Grova kängor i brunt stl.43 säljes pga felköp. 30 Tel04573134555

Bageriutrustning Allt till bageriet samt en Bunn o Matic café-bryggare. Ring eller maila för info. Tel0407373080, clashelling@aland.net

Urintunna. Rymmer ca. 900 liter. 50 Tel0407184140

☑ **Traktor** John deere 2140 2wd årsm 80, har gått 6100h, nya bakdäck, 2 dubbelverkande hydr. uttag + retur. Pris inkl. moms. 5200 Tel0407486996

☑ **Myskankor.** Problem med mördarsniglar? Har tama, tysta ankor som gillar dessa. Har liknande behov som höns. 10 Tel04570050270

Traktor John Deere 1950. Tel0400447066, timo.wahe@kolumbus.fi

Traktorolja säljes billigt. Tel04575300888

☑ **Sällskapsspel** säljes pga annat intresse. Som nya; Idol, Melodifestivalen, Disney Monopol och Guinness world records. 15 Tel41433, cine_92@hotmail.com

Snickerimaskin Snickerikombi Robland 310 rikt och planhyvel 31cm cirkelsåg, fräs. 3st motorer, endast 6 år gammal som ny. 4000 Tel22136, 04573420936

Oljebrännare oilon. 50 Tel04573749788

► Förlorat & Tillvarataget

• Förlorat

Hängsmycke i guld! Guldhängsmycke med gravering och oxentecken förlorat i stan lördag/söndag. Snälla, ring!. Tel0405753111

Silverhalsband, tappat nåstans i Mariehamn, väger runt 130g, är lite smutsig i länkarna!. Tel0408540713

Studieböcker till Lyceet säljes billigt. Endel böcker plastade. Några få iskrivna. Ring för mer info om vilka böcker som finns. Tel0405492765, sandra.lindeman@hotmail.com

☑ **Läderkjol** Snygg svart läderkjol längd:34cm. 50 Tel0443828573, diana81@live.se

Löklådor. Storlek 155x60x10cm. 2 Tel0407184140

Ferguson 135 med baksropa, harv, släpvagn. 3000 Tel04573425943

Ved Blandad färdigklabbad ved. Ring för info. Tel04573135579

Personkorg för styckeogodskran, för 200kg. Till tex målning el. montage. 400 Tel04575244035

Liten traktor Dexta i bra skick + harv, plog o vagn. Tel04573432411

• Köpes

Havtornssaft och tranbär köpes. Tel33627

Traktorsläp. Jag skulle behöva ett traktorsläp, det behöver bara vara karossen och axel samt hjul, har du något hemma som står och skräpar?. 50 Tel0403249827

• Övrigt

Bortskänkes: Soffa 3-pers. Helt ok. Mot avhämtning. Tel04573135160

Frasse. Liten helsvart frasse bortsprungen från Scheffersgränd. Mycket skygg. Tel19947

• Tillvarataget

Dopsked tillvaratagen på Nya Apoteket. Märkt med namnet Anna Juanita f.86. Återfås mot närmare beskrivning. Tel16511

Sits tillhörande moped upphittad i Saltvik. Återfås mot beskrivning. Tel04573749976

DEBATT

Positivt om hemvårdsstödet

■ **Både Gun-Mari Lindholm** (ob) och **Olof Erland** (lib) har kommenterat lagtingets debatt om en s.k. barnomsorgspeng. Det finns allt skäl att följa upp debatten eftersom den inte radierades i Ålands radio och Nya Åland missade debattens slutkläm.

Utgångspunkten är ett gammalt FS-förslag som skulle göra det möjligt för föräldrarna att ta emot en summa pengar blott och bart genom att de inte utnyttjar en kommunal dagvårdsplats. Samma tanke som ligger till grund för hemvårdsstödet, som är 388,51 euro i månaden. FS vill att barnpengen skall kunna tas ut tills barnet fyllt 6 år. Förslaget faller på att efter att barnet fyllt 3 år har den förälder som stannar hemma inget anställningsskydd. Det finns många andra brister i förslaget men det behöver vi inte gå in på här.

Förslaget försvarades av FS och de obundna. I slutet av debatten föreslog under-tecknad att man istället skulle höja hemvårdsstödet exempelvis till 540,00 euro, vilket är samma belopp som **Antonio Salminen**, arkitekten bakom barnomsorgspengen, tidigare föreslagit

som ett lämpligt belopp. Gun-Mari Lindholm understödde mitt kompromissförslag om en höjning av hemvårdsstödet och flera andra ledamöter i salen nickade instämmande. Olof Erland gav likaså ett svagt men dock ett stöd för att höja hemvårdsstödet. I sin insändare den 1 oktober upprepar han detta stöd.

Vi socialdemokrater är glada över att vårt kompromissförslag omedelbart fick ett så positivt gensvar i salen. Nu är det upp till regeringen **Viveka Eriksson** att svara mot lagtingets förväntningar i denna fråga när budgeten för 2009 läggs. En höjning av hemvårdsstödet kan närmast ses som en justering med tanke på de gångna årens goda utveckling av lönenivåerna i samhället.

Att stanna hemma med sitt eller sina barn är en ekonomisk uppoffring som kvinnor i första hand gör. Det inverkar på deras ställning på arbetsmarknaden och det försämrar deras pensioner. En höjning är därför ingen tillräcklig kompensation men den bör trots det göras.

Barbro Sundback (s)

Risk att stöda Marstad

■ **Nyliberalismen** och socialliberalismen förespråkar marknadsmekanismen och vikten av att skydda konkurrensen.

Man kan således konstatera att den liberala linjen i bostadspolitiken bör vara att minska Marstads dominans på bostadsmarknaden för att möjliggöra lika villkor för alla aktörer på marknaden. **Folke Sjölund** (lib) skriver att samhällsstödet till Marstad kan delas upp i två delar, landskapets stöd och stadens stöd.

Precis som ränteavdrag för ägobostad så är landskapets stöd tillgängligt för alla aktörer medan stadens stöd inte är det.

Vad gäller landskapets stöd så värdade jag till Marstads styrelse, staden och landskapet att också överväga risken med att finansiera en så dominant aktör som Marstad så kraftigt med offentliga medel.

Det hör till politikernas ansvar att utreda detta så att vi inte sprätter iväg skattebetalarnas pengar på något man kan bli återbetalningsskyldig för. Är Folke Sjölund, liberalerna och socialdemokraterna beredda att ta ansvar även i denna fråga?

stadens stöd är 10 procent när det gäller insatskapital, dock så undviker han att tala om att kapitalet är avkastningsfritt och att Marstad inte är självfinansierande.

Subventionen från staden är således mycket mer än så i realiteten.

Det här betyder att vi skattebetalare om och om igen ska sätta in mera pengar i bolaget och att till och med inflationen åter upp kapitalet!

Att inte ens ha ett avkastningskrav som inflations-skyddar skattebetalarnas kapital är mycket oansvarigt. Vilken annan aktör kan konkurrera med det?

För att komma tillrätta med problematiken ser Folke en hyreshöjning som den enda åtgärden.

Det tänkesättet är precis som att en skattehöjning skulle vara enda lösningen på alla stadens ekonomiska problem.

En hyreshöjning är såklart en del av möjliga åtgärder men man kan också effektivisera verksamheten, ombilda vissa hyresrätter till aktielägenheter, avyttra fastigheter och bygga hus med en kostnad som motsvarar hyrestagarnas plånböcker med mera.

Petri Carlsson (fs)

Folke konstaterar också att

Amerikaner som gömmts i romanerna

■ **"Negern höll** fortfarande utåt, och när jag tittade efter såg jag att han hade fått syn på ett ställe för ut, en bit uppströms, där flygfisken gick upp."

Så skrev den berömde amerikanske författaren **Ernest Hemingway** (1899-1961, Nobelpristagare i litteratur 1954) i romanen "Att ha och inte ha" (1937), som skrevs i slutet av 1920-talet och inte hör till hans större verk.

"To have and have not" blev succéfilm 1944 med **Humphrey Bogart** i huvudrollen som Harry Morgan. Det enda Harry har är en motorbåt. Den behärskar han lika suveränt som farvatten mellan militärdiktarens Kuba och miljonärernas Key West i Florida och lever på smuggling av sprit och människor. Denne ensamvarg och äventyrare kommer i romanen till viss insikt om individens hjälplöshet mot tidens onda krafter.

För min del/

Hasse Svensson
has.se.svensson@telia.com

Amerikanska litteraturvetaren och författaren **Toni Morrison** (1931-, Nobelpristagare i litteratur 1993) visar i sin sjunde bok "Mörkt spel. Vithet och den litterära fantasin" (1992) hur klassisk amerikansk litteratur, inklusive Hemingways, bygger på även den svarta befolkningens närvaro, som dock inte markeras i handlingen.

■ **"Såg att han** hade fått syn på" är enligt Morrisons analys "en orimlighet syntaktiskt,

innehållsmässigt och som tempus", alltså enligt grammatik, innehåll och tidsform.

Men Hemingway tog risken för att undvika en svart man som talar. "Det problem författaren ställer upp för sig själv är alltså att säga hur man ser att någon annan har sett". Elegantare hade varit att låta den svarte mannen ropa till då han fick syn på fisken.

– Men diskrimineringens logik sätter stopp för ett verbalt initiativ, som är av betydelse för Harrys förehanden, från denna namnlösa, könslösa, statslösa afrikanistiska närvaro. Det är den mäktige och auktoritative som ser, makten att se är Harrys, noterar Morrison, som ger många andra exempel på stora författares uteslutning av USAs svarta befolkning.

■ **Språkliga grepp** används i skönlitteraturen för att angripa de svartas farliga

inflytande, "mörkets makt" enligt **Herman Melville** (1819-91, skrev bland annat "Moby Dick eller Den vita valen" 1851). Det finns ett klichésystem för att undvika den afrikanistiska karaktären och förvandla sociala och historiska olikheter till universella skillnader. Man använder fetischer om "blodets renhet" och utesluter svarta i historieskrivningen.

– Också när amerikanska texter inte handlar om afrikanistisk närvaro eller personer eller berättelser eller idiom, och särskilt då, svävar skuggan där som en undermening, ett tecken, en demarkationslinje, skriver Morrison.

Men hon "häpnar gång efter annan över vilken guldgruva den amerikanska litteraturen är".

– Hur fängslande det är att studera de författare som tar ansvar för alla valörer de tillför sin konst. Vilken fantastisk bedrift de utfört som sökt

och grävt fram ett gemensamt språk för orden att säga det med.

Toni Morrison, född i en svart arbetarfamilj i Ohio, den östligaste delstaten i Mellanvästern, har gjort en gedigen akademisk karriär vid universiteterna Texas Southern, Harvard, Yale och vid Princeton, där hon har en ledande post sedan 1989. Hon är aktiv också som redaktör, kritiker och föreläsare. Första romanen kom 1970 och 1988 fick hon amerikanska Pulitzerpriset för romanen "Älskade".

Nobelpriset gavs till en författare "som genom en romankonst präglad av visionär kraft och poetisk pregnans levandegör en väsentlig del av amerikansk verklighet".

I år har Toni Morrison fått till stånd ett offentligt monument till minne av USAs svarta slavar, "Bänk vid vägen". Det är en två meter lång, svart stålbänk vid havet

på Sullivan's Island utanför South Carolinas kust. Dit kom 40 procent av Nordamerikas 12-15 miljoner slavar till den nya kontinenten.

■ **Flera bänkar** ska placeras ut. The Toni Morrison Society är en författarförening inom American Literature Association. Föreningen tar emot medlemmar från hela världen.

Noteringen/

Litteraturen kan på ett unikt sätt lära oss att det inte finns något objektivt sätt att återge verkligheten på, eftersom den använder vårt vanliga vardagsspråk till att utföra perspektivskiftet och andra trick.

Litteraturforskaren **Magnus Persson** enligt Dagens Nyheter 5.4.08.

DEBATT

Vem pratar vi med?

■ Bästa Nina!

Du beskriver i din ledare en verklighet som inte finns! MCA har som främsta och enda uppgift att vidareutveckla kanaler i centralantennnätet i Mariehamn. Detta görs i huvudsak digitalt, men även analogt. Det analoga nätet utvecklas inte mera då vi nu satsar våra investeringar på det digitala som ger bättre bild, fler funktioner samt ökat utbud av kanaler. Vi har dock kvar de analoga utsändningarna som en extra tjänst till våra abonnenter.

På skriftlig begäran från P 24 om plats i det analoga nätet har vi skickat ett avtalsförslag till bolaget P24 för påseende. Nu påstås det på ledarplats i Nya Åland att vi för diskussioner med Åland24 på oskäliga villkor! Vi för inga som helst diskussioner med Åland24, alltså kan inte villkoren vara oskäliga, eller har vi missförstått något?

■ **Är det** så att Åland24 har sett ett avtalsförslag mellan MCA och P24? Om det är så, varför? Vi har fått förfrågan av P24 på ett avtal, skriftligen och muntligen, av flera inblandade i P24, men inte av Åland24, vilket nu är mycket förvirrande för MCA! Vem av parterna vill ha avtal med oss? Vem tycker att avtalet är oskä-

ligt? På vilka grunder är avtalet oskäligt?

■ **Vi kan**, om P24 (som är de som undertecknar avtalet tillsammans med MCA) så vill, gärna offentliggöra avtalsförslaget, vi har inga hemligheter där! Avtalet är ett avtalsförslag, vi har inte fått någon som helst skriftlig feedback på avtalet, vilket vi förväntade oss från P24. Vi säger nej till att sätta in mer kanaler i det analoga nätet, då det tar bort plats för digitala kanaler, men vi har varit öppna för att göra något med det lokala bolaget P24, vilket nu inte är bra enligt ledarskribenten **Nina Fellman**. Vi hade tänkt oss en dialog där parterna kommer överens, men nu vet vi inte ens vem som är part på andra sidan!

■ **Vårt** uppdrag är att förse mariehamnarna med kostnadseffektiva tv-program, med stor bredd och som passar de flesta tittare i det digitala nätet, samt att upprätthålla det analoga tills det största flertalet tittare har en egen digitalbox. Vi är övertygade om att mariehamnarna vill se åländsk tv, därför har vi åländsk lokal-tv i det digitala nät vi satsar på, inte i vårt gamla av ovannämnda skäl, men vi har varit öppna att diskutera en plats med ett avtals-

förslag till de som kom in till oss med en skrivelse, det vill säga P24. Skall vi nu diskutera det med någon annan än P24 gör vi det gärna, men kom då den officiella vägen, direkt till oss, skriftligen, inte via en ledare i Nya Åland!
Högaktningsfullt

Donny Isaksson
Styrelseordförande i Mariehamns Centralantenn ab
Richard Johansson
VD, Mariehamns Centralantenn

Bästa Donny och Richard. Jag är ansvarig utgivare för Åland 24. Stefan Norrgrann är vd för Åland 24. Åland 24 är P24:s enda kund på Åland. Självklart vet vi hur förhandlingarna går. Allt annat vore löjligt. Den riktiga frågan är; varför gick det bra att sända TV Ålands program 24 timmar i dygnet i den analog kanalen, men inte en sekund av Åland 24, trots att diskussionerna pågått sedan juli i år?

Jag utgår ifrån att MCAs styrelse och vd agerar enbart med mariehamnarnas bästa för ögonen, och att de politiskt tillsatta styrelsemedlemmarna har uppbackning hos sina partier för besluten.

Nina Fellman
Chefredaktör
Nya Åland
Ansvarig utgivare
Åland24

Skärgården behöver poliser

■ **Vart** är vi på väg när det gäller rättsväsendet på Åland?

Skärgården har fråntagits all lokal polisverksamhet. Folk känner inte samma trygghet som tidigare. Mot-sättningarna blir allt aggressivare bland annat inom fisket. Smitning från ersättningsskyldigheter, ökad alkoholkonsumtion i båt och bil hänger

ofta samband med turister från öst. Vi behöver polis i glesbygden!

■ **Ären** går, man undrar hur länge tänker landskapsregeringen stå där med skammen, likgiltigt se konsekvenserna efter avvecklingen av den lokala polisverksamheten i en skärgårdsregion, som till sin yta motsvarar 50 procent av

Ålands totala areal?

Vi vill inte leka poliser.
Skärgårdsbo

Nyans ros

...till **Viking Line** och **personal på m/s Rosella** för utmärkt service. Rosar gör **sena familjen i volvon** i tisdags.

Som ett slag i ansiktet

■ **Det** är inte ofta jag gråter då jag läser dagstidningarna. Jo, om det händer olyckor, tragedier och svåra saker. Eller om någon man känt och uppskattat plötsligt rycks bort från livet – då gråter jag. Ibland gråter jag förstås av glädje också då jag läser om positiva händelser i spalterna.

■ **I dag** då jag läste Nya Åland grät jag. Det var en svår känsla av sorg, ilska, förnedring. Det kändes som om jag fått ett slag i ansiktet – ett respektlöst sådant.

Vad som föranledde en sådan känsla av smärta var kolumnen av **Fred Forsell**. Även om jag inte läste hela var det ändå tillräckligt. Jag förstår inte vad redaktionen vinner på att visa sådan total respektlöshet mot sina äldre prenumeranter – och inte bara mot de äldre utan mot sina prenumeranter i allmänhet, så man tar in dylikt i en dagstidning.

Vart vill man komma med sådana provocerande spalter. Om man vill vinna flere prenumeranter tror jag man misstar sig.

■ **Snart** är det så att man börjar önska att vi skall få en tredje dagstidning på Åland. En seriös sådan.

Många prenumeranter vill gärna ha en tidning, med nyheter och information om vad som sker i det åländska samhället. Seriösa artiklar om aktuella saker. Vi klarar oss gott utan en massa onödiga sensationsbekännelser om driftliv och sängkamarberättelser. Vi klarar oss gott utan ett språk spetsat av svordomar och vulgära könsbenämningar. Sådant finns tillräckligt i veckotidningar och annan litteratur för den som så önskar och hör inte hemma i vanliga dags- och ortstidningar.

Doris Jansson

Det är tråkigt att Doris Jansson ser Freds text som respektlös och "sensationsbekännelser". För mig blev den det motsatta, ett inlägg i en i allra högsta grad viktig debatt om hur unga mår och hur samhället lyckas lotsa dem genom den omvälvande tid som är puberteten. Vi ser i dag alltför många exempel på

hur snett det kan gå.

Att unga killar kan tala med varann om sådant som man egentligen inte talar om – för att vissa delar av livet har stämpats som fult och skamligt – måste vara bra. De skall inte behöva uppfatta sig som perversa för något som är naturligt.

Måste man skriva om sådana saker? Ja. I en seriös tidning? Ja, det är enda rätta stället. Vi vill inte att ungdomarna skall lära sig se på sexualitet med den vinkel man kan finna i oseriösa medier.

Vi på Nya Åland är väldigt glada över att ha Fred bland våra kolumnister. Han är inte respektlös, han är modig. För det fick han nyligen det åländska journalistpriset.

Snälla Doris, läs texten en gång till, till slut. Den är inte kränkande.

Och så beklagar jag att din insändare blev liggande i flera dagar, orsaken är att jag arbetar deltid.

Harriet Tuominen

Avgiftsfri dagvård rätt i tiden

■ **När** frågan om barnomsorgsavgift diskuteras i Ålands lagting senaste vecka föreslog jag att man borde utreda möjligheten att införa avgiftsfri dagis för alla barn från 3 år med motiven att detta skulle stärka barnfamiljernas ekonomi, locka inflyttade och stärka konkurrenskraften gentemot andra regioner samt att eventuellt stimulera till att fler vill utöka sin familj.

■ **Vi** lever i allt tuffare ekonomiska tider med högre matpriser, bränsle och boendekostnader. Det är dessutom dyrare att leva på Åland än i omkringliggande regioner. I synnerhet för ensamförsörjare skulle avgiftsfri

barnomsorg leda till minskade inkomstkllyftor. På Åland är ca tjugo procent av alla barnfamiljer ensamförsörjare.

■ **Att** ha avgiftsfri barnomsorg på hela Åland skulle vara ett sätt att få ökad inflyttning.

Nu föreslår Kaskö stad att man helt skall avskaffa barnomsorgsavgifterna som ett led i att få fler barnfamiljer att flytta till kommunen. I riket har man utrett kostnaderna för en sådan reform. Det är överkomliga summor. Hos oss betalar redan kommunerna mellan 85-90 procent av kostnaderna för en barnomsorgsplats.

Socialdemokraternas nya

ordförande i Finland **Jutta Urpilainen** framhöll när hon valdes att ett av hennes politiska mål var att all barnomsorg skulle vara avgiftsfri.

Frågan ligger alltså helt rätt i tiden och det är roligt att notera att **Olof Erland** i sin insändare den 1 oktober nu är inne på samma spår. Nyligen föreslog liberalerna att maxtaxan inom barnomsorgen skulle höjas till 230,00 euro i månaden. Olof Erlands stöd för avgiftsfri dagis för barn från 3 år kommer därför som en positiv överraskning. Tack Olof Erland för ditt stöd.

Carina Aaltonen (s)

TV-programmet

torsdag 2 oktober

7.00-8.10 Gomorron Sverige [6542463]
10.30-12.25 UR [9222227]
13.00 Rapport [34227]
13.05 Doobidoo (R) [4761258]
14.05-14.35 Morgonsoffan (R) [564983] Även 3/10, 4/10.
14.55 Plus (R) [314460]
15.25 Fråga doktorn (R) [3901111]
16.10 Gomorron Sverige [2281260]
17.00 Rapport [77647]
17.05 Hannah Montana [9703579]
17.30 Kärleksagenterna [7192]
18.00 Bolibompa [57005]
18.55 Sportnytt [3728289]
19.00 Rapport [54550]
19.10 Regionala nyheter [2498604]
19.15 Go'kväll [279260] Även 4/10.
20.00 Kulturnyheter [11869]
20.15 Regionala nyheter [4953395]
20.30 Rapport med A-ekonomi [68]
21.00 Mitt i naturen [89] Veckans program handlar om insekternas, fåglarnas och fladdermössens högtflygande tillvaro. Martin Emtén ger sig också själv upp i luften, för att med hjälp av en skärm kunna glida sida vid sida med fåglarna i Käseberga i Skåne.
21.30 Andra Avenyen [60]
22.00 Höök [87444] Svensk kriminalserie från 2008. Del 3 av 10. Bilsplionen. Högsta-dieläran och frilansfotografen Stellan hittas ihjälkörd i en snödriva i närheten av en bil-testbana. Misstankarna riktas ganska snart mot bilbranschen.
23.00 Debatt [99043] Debattprogram. Del 6 av 17. Programledare: Janne Josefsson. Även 3/10, 5/10.
23.45 Kulturnyheter (R) [9246463]
0.00 Sixties (R) [2777] Även 4/10.
0.30 Grosvold [6443116] Även 7/10.
1.15 Uppdrag granskning (R) [9963970] Även 4/10.
2.15 Toppform (R) [8328086] Även 5/10.
2.45-7.00 SVT24 [69197834]

10.30 24 direkt [38370685]
16.10 Agenda (R) [4389579]
16.55 Göteborg - en hotad stad (R) [8498821]
17.55 Eftersnack (R) [69821]
18.20 Nyhetstecken [6787482]
18.30 Oddsat [80550]
18.45 Utiset [134598]
19.00 Smarta djur [20005] Brittisk vetenskapsserie från 2008. Del 6 av 7. Den talande delfinen. Serie som visar djur med egenskaper utöver det vanliga. Luna berättar gärna vad hon vill ha till lunch. Även 4/10 8/10.
19.25 Programstart: Uppdrag hälsa [383753] UR. Dokumentärserie. Del 1 av 8. Föräldrasamverkan. Två elever skolkar och riskerar att gå ut nian utan betyg och lärarna står handfållna.
19.55 Rapport [6499024]
20.00 Vem vet mest? [3901] Frågesport. Programledare: Rickard Olsson. Även 5/10.
20.30 Skolfront [9802] Pedagogikmagasin. Del 2 av 12. Programledare: Natanael Karlsson, Filip Struwe. Även 5/10, 8/10, 7/10.
21.00 Hype [4111] Nöjesmagasin. Även 4/10.
21.30 Zapp Europa [3482] Reportageserie. Del 2 av 10. Ny teknik leder till spännande arkeologiska fynd. Programledare: Stephan Yüceyatak. Även 3/10, 7/10.
22.00 Aktuellt [3145]
22.30 Babel [9666] Litteraturprogram. Del 4 av 8. Programledare: Daniel Sjölin. Även 3/10, 5/10.
23.00 Sportnytt [12111]
23.15 Regionala nyheter [3875314]
23.25 Rapport [9479109]
23.30 Death wish: Våldets fiende nr 1 **FILM** [42918] Amerikansk action från 1974. I rollerna: Charles Bronson, Vincent Gardenia.
1.00 Det förflutna hälsar på (R) [1764048] Även 5/10.
1.30-2.20 Tell me you love me (R) [3634406] Del 6 av 10. Efter ett häftigt gräl mellan Katie och Dave ger May dem ett förslag om hur de ska lösa sina problem.

7.30 Nanny [608734]
8.00 Alla älskar Raymond [467734]
8.25 Just shoot me [6632666]
8.55 Montel Williams show [2064550]
9.55 Top model 5 (R) [7801666]
10.50 Våra bästa år (R) [1311918]
11.40 Oprah (R) [4154937]
12.30 Rachael Ray [2984111]
13.25 Momento [8142598]
13.50 Våra bästa år [8379005]
14.40 Oprah Winfrey show [4594666]
15.35 Cityakuten [5357918]
16.30 Just shoot me (R) [884192]
17.00 Top model 5 [874840]
18.00 Extreme home makeover [885956] Amerikansk inredningsserie från 2006. Del 24 av 28. Ty och designteamet reser till Pennsylvania för att bygga om familjens hus.
19.00 Navy CIS [628598] Amerikansk kriminalserie.
20.00 2 1/2 män [277753] Amerikansk komediserie från 2005. Del 21 av 24.
20.30 Sjukhuset [276024] Svensk dokumentärserie från 2008. Del 20. Underläkaren Joel tar hand om en liten kille som har ramlat ner från ett träd hemma i trädgården.
21.00 Du är vad du äter [240734] Svenskt livsstilsprogram från hösten 2008. Del 1. Angelica Andersson och Peter Bergström från Uppsala går i giftastankar, men ingen av dem är i bröllopsform.
22.00 Lyxfällan [246918] Svenskt livsstilsprogram från hösten 2008. Del 3.
23.00 Hell's Kitchen [458227]
23.55 Shark [7862550]
0.55 2 1/2 män (R) [9874796]
1.25 Navy CIS (R) [8041116]
2.20 The closer [3617574]
3.15 Drew Carey show [5564086]
3.40 Soldier [9652154] **FILM** Amerikansk-brittisk science fiction-action från 1998. I rollerna: Kurt Russell, Jason Scott Lee.
5.15-5.40 Alla älskar Raymond (R) [6604067]

6.50 Nyhetsmorgon [51591208]
11.00 Nyheter [819173]
11.05 Efter tio [4165043]
11.55 Nyheter [1303444]
12.05 Efter tio [422192]
12.45 Hem till gården [620376]
13.10 Hem till gården [1514550]
13.45 Nyhetskanalen [8588734]
14.00 Trav: Dagens rätt [410531]
14.30 Full bricka [7141376]
15.25 Nyhetskanalen [6753173]
15.30 Doktorn kan komma (R) [285192]
16.25 Advokaterna (R) [254598]
17.25 Will & Grace (R) [209647]
17.55 That '70s show (R) [673208]
18.25 That '70s show (R) [654173]
18.55 Postkodlotteriets 50-50 [7822956]
19.20 Keno [222869]
19.30 Lokala nyheter [434666]
19.35 Lokalt väder [1953647]
19.40 Ekonominyheter [5789024]
19.50 Vädret [5785208]
20.00 Nyheter [275395]
20.30 Comedy inc [274666] Australisk komediserie från 2003.
21.00 Idol 2008 [248376] Svenskt underhållningsprogram från 2008. Del 14 av 25. Kvalveckan. Programledare: Peter Jihde. Även 5/10.
22.00 Heroes [237260] Amerikansk dramaserie från 2007. Del 8 av 11.
23.00 Nyheter [889227]
23.25 Sporten [3204024]
23.35 Vädret [5826685]
23.38 Lokalt väder [305826685]
23.40 Idol 2008 [7116314] Även 5/10.
0.00 American gladiators [315628] Även 5/10.
1.00 'Allå, 'allå, 'emliga armén [9028116]
1.35 Jordan, rättsläkare (R) [3639796]
2.30 Numbers (R) [3526680]
3.20 Advokaterna (R) [6863999]
4.00 Säsongsavslutning: Inte helt perfekt (R) [9139951]
4.25 Hope & Faith [9088241]
4.45 New York undercover (R) [5696999]
5.35-6.20 Nikolaj & Julie (R) [1115661]

6.00 God morgon med A-laget
10.00-11.10 Veta
15.55 Dokumentären: Krapula
16.45 Spotlight: Snål spar och banken tar!
17.14 Kortnytt
17.15 Park
17.45 Buu-klubben: Trillingarna
18.15 Tv-nytt
18.30 Krökta rummet Populärvetenskapligt magasin. Det nyaste och mest spännande inom forskningen.
19.00 Niklas mat Matprogram. Nötter, russin och härligt fluffigt ris i arabiska lammgrytan Mansaf. Dessutom hjortronmaränger och en lika snabb som ljuvlig bruschetta med varmrökt lax.
19.30 Station T Underhållning och sport av högsta klass, dessutom nyheter och en nypa dolda fakta.
20.00 Tv-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 5 minuter
20.30 Nikolaj och Julie Nikolaj och Kim flyttar in i sitt nya hus och börjar planera på ett gemensamt liv.
21.20 Nobelpristagarnas bästa ATV och andra uppfinningar.
21.30 Seportaget: Sista stationen Anni var apotekare, Christoffer officer, och Sally kontorist. Gemensamt för dem är att de blivit äldre än de flesta ? och att de därför nu bor under samma tak.
22.00 RåFilm 2008 Del 1 av 7. RåFilm 2008 bjuder på drama, skräck och komedi. Vi ser Smanderoon av Christoffer Maid från SYH, Dansa min flicka av Anne Nickström och D'Ark av Sebastian Barner-Rasmussen, båda från Arcada.
22.30 Hill Street Blues Skildrar den hektiska vardagen på den överbelastade polisstationen samt personalens livsöden.
23.20 Kvällsnytt
23.25 Oddsat
23.40-0.10 Veteran tv (R) Del 5 av 6. Vanvård.

ÅLANDSKANALEN
Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.

Nyheter/Nöjesprogrammet "TRÅL". Vi snackar pinsamheter
Programledare: Adam Öhman.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

6.45-10.00 Gomorron. Med Eva Ericsson. **6.50** Beträktelse. Av Jan-Erik Berglund. Sänds även c:a kl. 19:40.
6.55 Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Musikpaletten. Countrymusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till den fjärde delen av sagan Rimtusens, skriven av Zacharias Topelius och uppläst av Astrid Ohlgen. Veckans samtliga avsnitt sänds även på fredag kl. 11:30. **10.00-15.00** Mittpådan. Med Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt **11.40** Musik **12.00** Aktuellt **12.10** Musik. **12.15-12.30** Kulturen. Sänds även 16:45 och i repris på söndag kl. 08:00. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Rätt skall vara rätt. Frågetävling. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Lyssnarnas önskemusik per mess och mail. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Musikrebus. Musikalisk tävling där man med hjälp av musikalska ledtrådar ska lösa en rebus. Sänds i repris på söndag 11:00. Med Josefina Jansson. **16.00** Aktuellt. **16.15-17.45** Åland idag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Albin Dahlin. **16.16** Debatt. Sänds i repris på söndag 13:30. **17.00** Ålandsnytt. Sänds även 18:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Sänds även 19:00. **18.06** Musik. **19.00** Ålandsnytt. Från 16:00. **19.10** Åland idag. Från 15:15-16:00. **20.00** Ålandsnytt. Från 17:03. **20.03** Åland idag. Från 16:10-16:45 **20.40-20.45** Beträktelse. Repris

Nöjes- och kulturprogrammet "Trål"

kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 Ettans morgon-tv [39237005]
9.15 Familjehemligheter [5812260]
10.05 Nöjesrävarna [6215598]
10.30 En sann historia: På livets stig [2208]
11.00 Tv-nyheter [17869]
11.05 Prästen i Ballykissangel [3417598] Väntan.
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [87482]
13.00 Tv-nyheter [29395]
13.05 A-studion [2950376]
13.40 A-plus [4280531]
14.00 Prisma Studion [2289]
14.30 Läkarna [6668]
15.00 Tv-nyheter [73869]
15.05 Fader Dowlings mysterier [3916043]
15.50 Det nordiska ljuset: Jungfrusländan [5759444]
16.00 Riksdagens frågetimme [21802]
17.00 Tv-nyheter [65802]
17.08 Prästen i Ballykissangel [300895802] Vems barn? Det är inte lätt att vara ensamförälder, men ibland blir det inte alls lättare när man är två.
18.00 Tv-nyheter och väder [9519]

18.30 Prima [61208]
19.15 Kungskonsumenten [213127]
19.45 Hemgatan [281005]
20.30 Tv-nyheter och väder [94192]
20.55 Sporttrutan [6581482]
21.05 A-talk [477840] Veckans debatt.
21.50 Oj vilken dag! [9992753] Skådespelaren Outi Mäenpää träffar två kvinnliga företagare i handarbetsbranschen, Henna Nivanpää-Ampuja och Sirpa Kallio från Hyvinge. Programledare: Päivi Storgård.
22.30 Läkarcentralen på Clarence Street [41482] Friskskriven. Dans operation går bättre än väntat och han kastar sig ivrigt över arbetet.
23.25 Tv-nyheter [3353192]
23.30 Flicka med pärlörhänge **FILM** [4816937] Amerikansk drama från 2003. I rollerna: Scarlett Johansson, Colin Firth.
1.05 Euronews [1212715]
1.15 Nyhetsfönster [44958715]
4.00-5.55 Nyhetsfönster [5281222]

6.00 Tellus-frågesport
6.50 Lilla tvåan [34283937]
6.53 Nalle Sloköra [305552395]
7.01 Vädertippen [100069735]
7.04 Fifi och blomsterfröna
7.15 Nu går vi!: In i en skog
7.20 Suomi & Nirppa [19691289]
7.24 Skogstrollet Rölli
7.34 Samsam: Rymdhicka
7.42 Lenny & Tviit [202639734]
7.47 Neppajmy-klubben
7.55 Berättelser från Mindalen [7689096]
8.19 Den vilda framtiden
8.41 Naturobservation [105895937]
8.53 På gräsrotsnivå
9.00 Oddsat [97531]
9.15 Nyheter
10.35 Hjärtan i brand [3303519]
11.00 Landgång [9869]
11.30 Vi ses på macken!
11.55 Vildmark: fiske [2540729]
12.25 Den rätta frågan
12.50 Dödskontraktet [3805869] **FILM** Amerikansk thriller från 1949. Thriller om en man, som i penningbrist ingår ett hemskt avtal om ett försäkringsbedrägeri med sin arbetsgivare. Regi: Will Price
14.00 Valexpressen [9994579]

15.10 Akuten
15.55 Derrick
16.55 Hälsningar från Finland [9541685]
17.00 Benjamin Björn [23289]
17.22 Lilla tvåan [200162227]
18.00 Respasset: På Alpernas gletschrar [27376]
18.50 Tv-nyheter [1602024]
19.00 Regionala nyheter
19.10 Sporttrutan [7278531]
19.15 Tvåans höstväder
19.20 En utlandsfinländare berättar [379550]
19.50 Den gamle räven
20.50 SF-story (R) [5494289]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8431531]
22.05 Polis-tv [728937]
22.35 Ögonvittnet: Priset på skönheten [3659937]
23.05 Ungdomstider: Heikurainens skratt (R) [8210173]
23.55 Musik-tv: Önskemål [5864956]
0.40 Dolt ord [9522796]
1.00 Tellus-frågesport [4559574]
2.00 Frågespel [4006222]
3.00 Dolt ord [4017338]
4.00 Sudoku [4026086]
5.00-6.00 Frågespel [4097574]

5.50 Väder [84131482]
6.25 God morgon Finland [82929918]
9.10 Vad ska vi äta idag? [9160685]
9.15 Känslor och dofter [5836260]
10.05 Frågesport [4202531]
10.50 Emmerdale [4508598]
11.20 Köpkanalen [2602173]
12.40 MTV3 Chatt [7621192]
13.55 Livet väntar [910802]
14.25 Frågesport [399395]
14.55 Ally McBeal [5802314]
15.50 Nöjesnytt [7098376]
15.55 Frågesport [8423463]
16.25 De vackra och de djärva [3650395]
16.55 Nyheter [9532753]
17.00 Kommunalvalet 2008 [915821]
17.55 Vad ska vi äta idag?
18.00 Emmerdale [169395]
18.30 Mästerkocken [177314] 32 deltagare av hundratals aspiranter klarade gallringen och är med och tävlar om segern i Mästerkocken. I varje avsnitt försöker fyra entusiastiska kokar göra intryck på proffskockarna Jaakko Nuutila och Kari Aihinen som utgör

tävlingens jury.
19.00 Sjuans nyheter [173043]
19.15 Dagens väder [4984949]
19.20 Ekonomi nyheter [582753]
19.30 Dolda liv [550598]
20.00 Idols [980840]
21.00 House [506802]
22.00 Tians nyheter [978550]
22.20 Resultatrutan [9546289]
22.30 Keno [510550]
22.31 Specialgruppen [108534314]
23.35 Crying Game (F15) [4820685] **FILM** Brittisk thriller från 1992. En thriller om vänskapen mellan en IRA-soldat och en mörkhyad brittisk fånge. Då fången dör, beger sig soldaten till London för att träffa hans älskade. Relationen som utvecklats mellan dem är över-skuggad av vapen och sätts på prov av en chockerande upptäckt. Regi: Neil Jordan.
1.45 Snustarna [1246970]
2.15 Vinstpotten late night [5630503]
3.30 MTV3 Chatt [45903680]
5.50-6.25 Väder [84108154]

debatt

Stålmannen – det Bibeln varnar för

■ **Den senaste** tidens händelser ute i "stora världen" har skakat oss ordentligt. Det kunde man lätt utläsa av tidningsspalter och rubriker här om sistens då den anrika, 138-åriga amerikanska investmentbanken Lehman Brothers, med 27.000 anställda gått i konkurs.

Lehman Brothers fall kan enligt utsago orsaka svidande förluster även för finländska investerare. Säkert också för en del åländska. Konkursen sägs göra att en allt större finanskris är överhängande.

Undra på att man skakar i knäveckan litet här och var. Det är ju pengarna som styr världen, brukar det sägas och däri ligger nog ett stort mått av sanning.

Pengarna styr också på många andra håll än i bankvärlden. Pengarna styr då det gäller narkotika- och knarkhandel. Den som litet har följt med händelsernas utveckling i t.ex Sveriges televi-

sions "Uppdrag granskning", har fått se otroliga saker. Fått se hur det går för vilken människa som helst - till och med minderåriga att via internet inhandla knark.

Myndigheterna vet att det är så men kan inte stoppa det därför att det anses inte vara olagligt. Det finns också själv-mordssajter, där ungdomar kan få kontakt med "rådgivare" som undervisar dem hur de skall gå tillväga och sedan uppmuntrar dem. Det är bara att klicka på dataskärmens några anvisade tecken så har man kontakten ordnad.

Kunde ännu nämna något om barnprostitution och slavhandel. Det sägs att slavhandeln aldrig varit så utbredd i världen som den är i dag. Hur otroligt det än låter. Vi som bor i de nordiska länderna har trott att slavhandeln varit avskaffad för länge sedan. Tyvärr är det inte så. Tusentals barn och unga säljs till ett liv i fångenskap i bordeller och

spelhålor. Barn och vuxna rövas bort, tillfångatas och säljs till ett liv i slaveri under hårt arbete och förnedring. Vad ligger bakom, om inte pengar, begär och makt.

Just då jag var nästan klar med den här kolumnen så händer ännu ett skakande vansinnesdåd i vårt land. En 22-åring skjuter 10 av sina kamrater till döds i en skola i Kauhajoki. Sedan skjuter han sig själv

I boken som går under namnet Bibeln står det om hur det skall komma en tid då jorden skall vackla och ragla som en drucken och om hur det skall bli, i vad den kallar för den yttersta tiden. "Och på jorden skall ångest komma över folken, och de skall stå rädlösa vid havets och vågornas dån." Det som sker nu utöver världen har en skrämmande likhet med vad som nedtecknats i dessa urgamla skrifter.

Det var intressant att läsa

chefredaktör **Nina Fellmans** kolumn i Nya Åland i samband med bankkraschen. Där berör hon just alla dessa omvälvningar i världen och all den osäkerhet och fruktan de skapar.

"Är det så att världen är för kaotisk och mångfacetterad för att låta sig styras", frågar hon ...och om det är så öppnar det ju en annan skrämmande verklighet och det är att det är ingen som har koll. "Hör ni det! Ingen har koll!"

Hon inser att det behövs övernaturlig hjälp för att få ordning på världskaoset och utbrister: "Stålmannen var är du?"

Och hur skulle någon kunna ha koll då vi avsett Gud, som är den enda som skulle kunna ha koll på världshändelserna, om han inte gett människan den fria viljan.

Nina vet knappast ändå hur hon slår huvudet på spiken. Det är just det Bibeln varnar

Finanskris. "Lehman Brothers fall kan enligt utsago orsaka svidande förluster även för finländska investerare. Säkert också för en del åländska. Konkursen sägs göra att en allt större finanskris är överhängande. Undra på att man skakar i knäveckan litet här och var." skriver insändarskribenten.

för – "Stålmannen", "Superhjälten" – som skall dyka upp då kaoset blir så stort i världen så man inte ser någon utväg.

Då skall han komma med all världens under och tecken och skall förvrida huvudet på de flesta. Han skall upphäva sig över allt vad gud heter och föregiva sig vara Gud. Då säger Bibeln, som alltid

hitintills visat sig vara sann: Var på er vakt. Se upp! Låt er inte förvillas!

Nu undrar jag bara om vi skall fortsätta vår förnekelse av den Gud som skapat världen med vishet och fortfarande längtar efter att få hålla i trådarna eller börjar vi snart inse att det är dags för omvändelse?

Doris Jansson

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Blonda damen i gröna Cheva vanen, såg dig på färjan i söndags, i stan på tisdag em, vet du att du är söt **Mvh gräisen.**

■ Vem var det "NightRider" skulle ha mött var i söndags? **o Undrar nyfiken.**

■ Bruna tungor är ju ganska vanliga! Nu är det blåtungor som gäller! **0457.**

■ Lagg ner ekologiska odlingen så blir utsläppen mindre. Tistlarna som står på ekoåkrarna suger knappast upp så mycket näringsämnen. **0457.**

■ Jamen hallå! Om "utsläppen" inte har minskat, kanske de inte alls kommer från jordbruket, utan från diskmaskinspulver, hårgelée, mediciner o.s.v. **0457.**

■ Till mycket upprörd pendlare. Vistelse på bildäck är förbjuden under resa. Pendlare, tror icke det. Möjligen en stor gnällspik. **Hundägare.**

■ Har du sett katten Linus? Han är svart-gråspräcklig med vit hake, mage och ben. Utan Halsband, Skygg. Försvann från Murargränd, Klinten den 22.7. **Snälla ring 0457 524 3800 el 22 240.**

■ Haha... Fatta vad cool man är

om man köper "det som är populärt". Om man köper en moppe för 1.000 euro ska den väl åtminstone vara rolig att köra? Och Scooter =/= sko. Skitkul att sitta med ballarna i kläm mellan lären och puttra fram i förti. **Stöttar pv.**

■ Tack för toppenservice Lindén Byggkonsult och Beam central-dammsugare! **0457.**

■ Jenki...sök dig sällare jaktmarker! Trenden pekar nedåt. **040.**

■ Tänk att folk är så korkade att de ej förstår att om man suckar har man ont någonstans... **0457.**

■ Vem är du som messar om den röda bilen? **En som kör en röd bil.**

■ Väldigt, väldigt dåligt omreoverat på Robert's coffee, nästan alla klagar! Det var ju trångt redan från förut! Det var inte till någon nytta de här! **Besviken stamkund.**

■ Jag firar i kväll! Pga ännu en bortkastad dag! **0457.**

■ Hypertack till Mikael på Ålcom för superbra support med ip-tv problemet. **Sommar.**

■ Ni tror ni vann men snart kommer överraskningen:-) **0457.**

■ Har nästan utveckelts till en epidemi på Åland. Är man i ett bra fast förhållande, ska man ge fasen i att försöka kila in sig i andra personers relationer. Kan vara svårt att reparera det ni åstadkommer. **J.K.**

■ Åland 24:s tv-ansikten är ju stenansikten. Stela och vrålstirrar in i kameran, ett leende, några blinkningar, ändra blicken lite nu och då! **0457.**

■ Skaffa inte barn då, alla vet att barn kostar och inte är bäbisar hela livet. Tänk efter före! Gnäll inte, ni har själva gjort ert val! **0457.**

■ Finns det någon vänlig person jag kan samåka med till ÅHS gymna eller vattengymna? **Ring FHV. Åsa.**

■ Har du bandat Cityakuten? Kan du sälja den till mej? **040 511 86 18.**

■ Man förleds att tro att endast en person är aktiv och kreativ vid YS med tanke på alla inlag i våra olika media. **Förälder.**

Vad bra att du inte tankar här mera! Har kanske inte råd med dom lörnerna som är där. **040.**

■ Tack till Vikinglinjen som ordnat fint för oss hundägare, vi är också hungriga. Och till dej pendlare som har svårt att gå förbi hjälper säkert den vänliga och trevliga personalen på Rosella. **Också en pendlare med hund.**

■ Skärpt lag för vapenlicens är i och för sig bra, men om jag haft kontakt med psykiatrin betyder det att jag aldrig kan få vapenlicens? Är det inte så att det är människor som behövt psykiatrhjälp men inte sökt om det som är dom potentiella galingarna! Kanske inte blir så effektivt i slutändan i alla fall. **0457.**

■ Kom ihåg att svara på Fredsstitutets undersökning! **0457.**

■ Jag har 4 hundar som vill ha uppmärksamhet dygnet runt. Jag får inte stöd för att vara hemma med mina älsklingar. **Mvh, ofrivilligt barnlös.**

■ Geta Backrace nu på lördag 4 oktober på vägen upp till Soltuna. Gäller att köra (ej backandes) 3 ggr och minst tidsskillnad vinner. Publikinsläpp 10.00 och start 12.00. **Mer info på www.motorportalen.net Arr. ACC/ÅMK**

■ Du/ni som tyckte att ni behövde mina Toyota-däck, ser jag dem på en bil någon gång så kan ni ge er fan på att jag skruvar bort dem, och sen plocka bort domkraften utan att ha något under, eller så kan ni helt enkelt föra dit dom var, för dom var ganska unika och väldigt lätt för mig att känna igen. **040.**

■ I korsningen Skarpansvägen-Skeppargatan gäller faktiskt högerregeln. Så du i gråa bilen behöver inte vifta med knytnäven! **Förkörsrätt.**

■ Undrar hur det skulle fungera med barnbidrag, hemvårdsstöd etc. utan alla barnlösa och heltidsarbetande? **0457.**

■ Klart de tänker på miljön. **0457.**

■ Jag tycker det är synd att man inte får baka och ta med sej hem. Hemkunskapen var mycket bättre när vi hade Marita. **Öhs.**

■ Till "Frallan", pga.felköp, navi-

gatorn pratar engelska. MP behöver tolk, som säger chauffören, vart han ska köra. **Varumottagaren.**

■ Du äldre man som ringde till Ålands radio och påstod att alla ungdomar var utan vett och fason, vill jag bara säga att jag träffat både 40-åringar och pensionärer som varit precis tokiga! De har nog inte bara med åldern att göra. **Mvh 40 åring.**

■ Allt går inte att förutse, dom som vill andra illa hittar alltid ett sätt att få tag i vapen och andra saker med syfte att skada andra. Dra inte alla unga över samma kam! **0457.**

■ Inrikesministern har alltid velat ha strängare vapenlag och har väntat på tillfälle att få igenom detta förslag. Men nu har hon fått tillfälle att göra det på grund av Jokela och Kauhajoki. Hur f-n ska det gå för oss jägare? Jag trivs bra med dom vapen jag har! Låt dom vara! **0457.**

■ Hej du unga storägare i Viking Line! Nästa gång du åker med rosella kan du ju gå upp till bryggan och läsa för kaptenen! Han lyssnar nog! **050.**

Dagens MMS-bild

■ Undrade tidigare varför det alltid är tjafs om parkering vid sjukhuset. Och sen åkte jag dit och kollade. Totalt 6 bilar tog 12 platser. Mvh Finnj...!

HÄLGE

ZITS

” Mångas högsta önskan är stabilitet, men hur mycket är egentligen en stabil världsordning värd där två tredjedelar av mänskligheten lever i misär?
BENGT RÖNNBACKA, ÖSTERBOTTENS TIDNING

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Mitt i allt Nina Fellman

Ibland är mjuk mage det bästa

På Nyans redaktion pågår en livlig och intensiv diskussion om rysligt viktiga saker. Denna vecka har vi pratat om mens, bröst, cancer och döden.

För den som undrar ska erkännas: vi är en kvinnostark redaktion och de mest klarspråkiga mensdiskussionerna fick våra luttrade manliga redaktörer att dra sig undan en aning (men inte utom hörhåll). Jag såg rentav en yngre redaktör föra anteckningar en aning i skymundan, om det nu inte var så att han faktiskt jobbade och inte bara tjuvlyssnade.

Bröstdiskussionen fick mig att tänka på den tid en mamma har då hennes kropp är fulländad.

Det är en alldeles speciell njutning att ha ett barn i sin famn som njuter av ens kropp, ju mjukare dess bättre. Jag pratar inte om spädbarn och amning nu, utan om kroppen som trygghet, om att borra in sin näsa i sin mammas hud, att känna den rätta doften, att smeka magen, armarna, bröstet. När man vet att man har världens mest perfekt pösiga mage därför att ett barn är tillfreds och tryggt med sitt huvud i din famn och att ingen annan i hela världen kan vara lika bra.

Kvinna. Sörjer du dina fasta överarmar och din platta mage? Saknar du tiden när dina bröst inte till fullo var medvetna om jordens dragningskraft? Ok, det var kul så länge det varade, men jag skulle för all i världen inte missa stunderna av närhet som över huvud taget inte handlar om prestation, inte om presentation, inte om form, utan bara om att du är där och du är du.

Ju äldre jag blir desto mer tror jag på flocken, på människans behov av andra människor. Om jag har förstått fysikprogrammen i tv rätt så finns det inga tomrum, bara mindre täthet och längre avstånd. Allt existerar bara i relationer. Jag finns för att du finns. När vi till de yttersta anstränger oss för att behaga varann och värdera och prestera så glömmar vi bort det simplaste - att vi människor måste ha varann.

Ta nu tv-tittandet. I årtal har tv:n varit en självklar samlingspunkt i vardagsrummen. De populäraste programmen har fått samhällen att stanna inför en gemensam upplevelse som man sedan pratat om i dagar. Där i soffan har man kunnat hålla om tonårspojkar utan att det märks och skratta åt samma skämt.

Och vad händer nu, när man kan se vad som helst när som helst, video-on-demand och nät-tv och vem vet vad? Ingen vet vad man pratar om, och ingen gör något tillsammans. Konsekvenserna av ensamheten i tv-sofforna är nära nog oöverblickbara.

Är det ingen som kan stoppa detta?

Hur fri är egentligen debatten? Hur öppet är mediaklimatet? Och, med tanke på den senaste tiden turbulens på media-Åland, hur fritt är det fria ordet.

Imotsats till Ålands många anonyma messare, bloggare och nätkommentarer vill jag hävda att det fria ordet på Åland faktiskt är både fritt och oberoende, så gott det nu går när människor är människor.

I nätvärlden blommar konspirationsteorier som aldrig förr om vem som äger vem, vem som håller i pennan, vem som rycker i kopplet. Få av dessa tvärsäkra kommentatorer har någonsin varit i närheten av en tidningsredaktion, åtminstone inte under eget namn.

Låt mig ta bladet från munnen. Det finns inget hot från **Anders Wiklöf** om att undertrycka det fria ordet på Åland, inte på någon redaktion. Snarare tvärtom. Karlén betalar ju snart för att ge ut två tidningar i landskapet. Jag är rätt övertygad om att inte heller **Ben Lundqvist** tänker försöka piska någon chefredaktör till lydnad, och Konstsamfundets styrelse vet vi inte ens namnet på om vi inte kollar på nätet.

Det som händer inom ÅTT är en tuffäktning där gamla tuppen **Husell** trodde att han kunde sätta sporrarna i unga tupparna **Lampi** och **Dahlblom**, och då vart dom arga.

Motreaktionen var i sak motiverad och nödvändig för tidningens journalistiska trovärdighet, men helt oproportionerlig i förhållande till brottet. Bara journalister kan tycka att det är okej att ta heder och

ära av en styrelseordförande på fem sidor i tidningen för att denne dristat sig till att ha åsikter och framfört dem klumpigt.

Det för mig till det som egentligen är intressant, det vill säga journalisters självbild, självrensning och självhävdebehov. Såsom varande en kan jag konstatera att det finns få yrkesgrupper som klär på sig så stora ord när de går till jobbet som vi gör.

Det fria ordet, yttrande- och tryckfriheten, maktgranskningen och medborgarnas rätt att veta är liksom bara underkläderna. Ibland är det bra och livsviktigt, när de stora orden tjänar till att stadga upp kroppen för att man ska våga göra sitt jobb. Ibland blir det rent ut sagt löjligt, när alla kan se att man står där och försvarar publiceringen av en bild av Britney Spears utan trosor med yttrandefriheten, eller försvarar sitt eget ömkliga ego med det fria ordet.

Det svåraste som finns är att sänka garden, att stå naken i offentligheten och bekänna att visst kan man ha fel. Att man gjort bort sig. Att man rentav blir ledsen om någon är dum. Vår kultur är lika väl som den japanska eller den arabiska en hederskultur där det värsta av allt är att någon ska upptäcka att man har känslor och att man bryr sig om vad andra tycker.

Därav de stora orden när de inte är

motiverade. Därav ryggmärgsreflexen att verbalt mosa den som ifrågasätter vad man gjort. Därav, bästa läsare, så få tyckare och tänkare utanför journalistkåren som vågar stå för sina ord.

Det betyder inte att journalister skulle stå fria från påtryckningar, eller att inte ägare skulle ha både sina egna agendor och önskemål. Bara att det som händer som verkligen påverkar, det är mycket mer subtilt än buffliga kommandon.

I slutändan handlar det fria ordet om modet att använda det. Om integriteten att stå emot både påtryckningar och beroendeställning, vare det gentemot annonsörer, ägare, kritiker eller läsare. Och det handlar om ödmjukhet nog att tillåta ifrågasättandet.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Konspiration? Detta kunde vara bilden av ett maktövertagande. Det är det inte. Det är två herrar på väg in till en rättegång i Helsingfors. Tro 't om ni vill, men de rika och mäktiga sitter inte alltid och konspirerar. Bara ibland. Arkivfoto: NIKLAS TALLQVIST

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007:
7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

Publiceringsdag	Etter text & mindre annonser	Annonsstorle an 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Torget: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmateriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	ÅBO 07.00/08.15 19.15/20.15	M:HAMN 13.35 00.45 L	M:HAMN 04.25 L 13.45 00.50 L	STOCKHOLM 09.30/17.00 18.15/19.15 06.10/07.10	M:HAMN 23.45 02.40 L 13.35
M:HAMN 23.55 L	H:FORS 09.55/17.00	M:HAMN 04.15	L = Långnäs		

Passagerare med el. utan fordon ska vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck./bil./försälj. ej kan garanteras

1) Symphony ur trafik 28.9 kl. 09.30 i Stockholm.
Åter i trafik 6.10 kl. 17.00 i Stockholm

www.tallinksilja.fi
Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1,64€/besvarat samtal + alltid In/amsa)

TALLINK Check-in senast 30 min. före avgång	
Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
18.00 - 00.50	01.00 - 10.00
10.00 - 05.00	04.50 - 18.00

Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi
tel 16 711 el. 06001 74552
(1,64 €/besvarat samtal + alltid In/amsa)

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR			
Måndag-lördag		Söndag	
MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	09.15	12.00	13.15
16.00	17.30	18.30	19.30
15.30	12.00	17.30	14.00
22.00	19.00	23.00	20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.
Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskär kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala. Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar from 2/9 ans. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen			ÅLAND-FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30		03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40		14.25 M	19.50	
09.55 M I)	15.30		23.45 M		10.00
14.25 M	18.55		14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45		01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45		04.25 M		17.30
07.45 M	18.00 I)				
03.20 L	20.10				

I) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång.

BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avgång. Även Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.
VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

Njut av vårt läckra Viltbord!

3/10 - 20/11 serverar vi Viltbord ombord. Gör en kryssning för den goda smakens skull och njut av läckerheter som hjort, älg, vildand, rotfuklar, bär och svamp!
Viltbordskryssning 25 € inkl. viltbord, buss från Mariehamn + båtresa t/r

Turlista 8/9 2008-11/1 2009 (lokala tider)

Från Eckerö	alla dagar	13.30	18.30	fre-mån även 8.30
Från Grisslehamn	alla dagar	10.00	15.00	tors-sön även 20.00

Extraturer:
Från Eckerö tors 16/10 kl. 8.30.
Från Grisslehamn tis 23/12 kl. 20.00.
Ej trafik 24-25/12, samt 1-5/1 2009.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000. Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar M:hamn Sthlm
10:00 → 15:45

Sthlm M:hamn
Sönd-Tisd 18:00 → 02:00
Onsd-Lörd 18:00 → 03:30

BIRKA PARADISE
Bokning tel 28 040 www.birka.se

Vill du hjälpa?

För 10€ kan vi köpa 100 kg majs!

Inför betalning på konto: 203218-21939
Märk: Majs

Gottfrid Stenroos
Församlingen Ordet
Tillstånd 7 K14

Hjälpsom när fram!

KUMHO TYRES

Person- lastbils & traktordäck

J-S DÄCK
Jomala, Torp
Tel 040 729 4200, 0400 804190

Tältfixarna
Fixar ditt tält till festen eller marknaden
tel: 040 575483187

TORS DAG 2 OKTOBER 2008

dagens ålänning | vädret | dagens rätt

"Det är inget problem att få tiden att gå"

sanningens namn måste erkännas att det inte är dagens ålänning själv som lyckas fånga Nya Ålands intresse utan en slogan på en bil: Hellre Lemland än Thailand. Då bilens ägare lokaliseras visar det sig vara Svante Lemberg, en, för något äldre ålänningar, välkänd före detta politiker och samhällsaktivist.

Glasklart val. Svante Lemberg konstaterar att han för den förening en flygresa till Thailand innebär dagligen kan köra ut till stugan i Lemland. Foto: TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN

Han skrattar hjärtligt då jag undrar över texten på bilen.
-Det kommer fram folk och frågar om jag har varit i Thailand. Då svarar jag att det går åt 2,500 kilogram koldioxid på en resa dit, för det kan jag köra 16,000 kilometer med bilen. Mitt val är att jag hellre far ut till stugan i Hellestorp i Lemland.

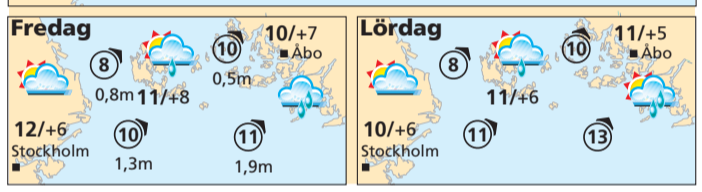
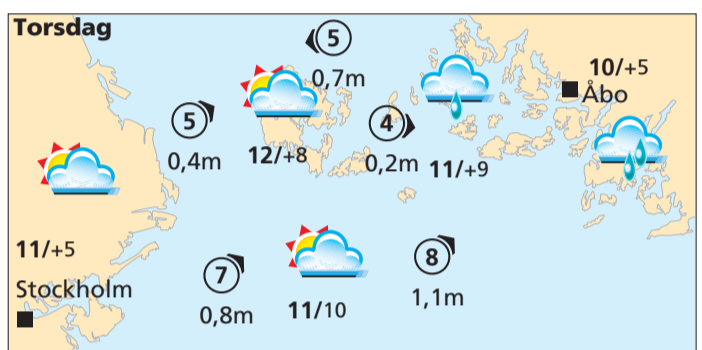
-Mest är vi just ute på landet. Jag lägger nät varje dag fast jag egentligen inte får så mycket fisk. Sedan är det stranden som skall hållas ren, gräset skall klip-pas och landens rensas. Eller så rensar jag i skogen. Men vi är ganska ofta ute och tittar oss omkring också, nyligen besökte vi fyra svenska slott på en dag. Det är inget problem att få tiden att gå.

några i den amerikanska kongressen skulle kunna fälla hela världsekonomin utan att man kan stoppa det. Det visar vilken enorm makt ett fåtal kan ha utan att man tänker på det. Lite liknande är det ju här hemma också om det inte handlar om lika stora saker. Jag är jätteglad över att jag inte är med i politiken mera!
Vem vill du hälsa till?
-Till mina döttrar!

Du är ofta där?
-Vi, Paula och jag, är där från tidigt på våren till sent på hösten. Det är katterna som bestämmer, när de inte längre vill gå ut flyttar vi in till stan. I dag var det precis lika varmt i luften som i havet.
Du var förr mycket aktiv med i samhället, vad gör du nu som pensionär?

Vad anser du om dagens politik?
-Det ruskigaste är nog att bara

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	11	☁
Åbo	10	☁
Helsingfors	11	☁
Stockholm	11	☁

Max/min temp. 24.9 - 1.10. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+17,2	24.9.	-0,1	30.9.
Åbo	+16,3	25.9.	0	30.9.
H:fors	+17,8	24.9.	+2,3	30.9.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	12	☁
Åbo	15	☁
Helsingfors	14	☁

Utomlands i går

Köpenhamn	12	Madrid	23
Oslo	10	Rom	23
Bryssel	16	Aten	23
Jomala	12		
Moskva	11	Las Palmas	25
London	11	Phuket	31
Paris	18	Peking	24

Vattenståndet i går kl 15

Föglö	+4 cm	Åbo	-2 cm
-------	-------	-----	-------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	7:49	19:07
Helsingfors	7:29	18:47
Stockholm	6:56	18:16

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Värdertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

Kycklingfilé
4 kycklingfiléer
2-3 kvistar rosmarin
150 g stark hård ost
4 skivor lufttorkad skinka
salt, peppar
olja

Skär upp filéerna så att de sitter ihop bara i ena kanten. Lägg hackad rosmarin, en skiva ost och en skiva skinka i "fickan", vik ihop filéerna, strö på salt och peppar. Bryn dem i stekpanna så de får vacker färg och efterstek sedan i ugn i 200 grader ca 15-18 minuter. Kokt ris och sallad till.

TIPSA 0457 313 4444 MESSA 0457 323 4444 RING 018 23444

PÍRKA
SUSHIMÅLTID
10 st / 230 gram
525 st
Gäller tors-lör
MATHIS
Punkten
VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

Klassisk massage /terapeutisk massage
För en stunds avkoppling.

Mer information på
www.idrottscenter.com
eller ring +358-457 342 1449

Thereses Massage
Therese Salmi, dipl. och cert. massageterapeut

Ålands idrottscenter, Godby
Tel. +358-457 342 1449

Tidlöst och funktionellt

Persienn till fönster och dörrar i alla format -även sned överlinje.

Välkommen in till oss eller ring och beställ mättagning.

ÅLANDS PERSIENN
öppet: vard 8.30-16.30
i Dalbo, tel 19 450

www.alandpersienn.ax

UTAN SYNS DU INTE!

Ålands landskapsregering

BOSCH ELVERKTYG

För både proffs och "gör-det-själv-arbete"

Simons bygg & trävaror
Tel: 21 022 Fax: 23 733
Dalkarbyv.

KALK-BORTTAGNINGS-MEDEL
1 liter, 5 liter
Perfekt till badrum och andra våtutrymmen. Tar bort kalk och rost.

Johanssons STÄD
Tel/fax 32 715, GSM 0400 529 551
e-post: jstad@aland.net

VÄGEN TILL ETT NYTT DRÖMHUS
Hittills har närmare 30 000 familjer hittat sin husdröm hos oss. Hur vill du att din dröm ska se ut?

ÅLVSBYHUS
LÄGRE KOSTNAD - RIKARE LIV

Hämta prislista på alvsbytalofin.se

LOKALKONTOR: STORAGATAN 18, TEL. 22 725 EL. 0400 515 831, 040 590 8333